



# Profil grada Leskovca





## Sadržaj

<b>Uvod.....</b>	<b>4</b>
<b>Osnovne karakteristike .....</b>	<b>6</b>
Geografski položaj (lokacija) .....	7
Opšti podaci .....	8
Sa 144 naseljena mesta grad Leskovac je najrazuđenija teritorija u Srbiji (tabela br.2). Tri naseljena mesta su gradskog tipa od kojih je grad Leskovac privredni, društveno-politički, kulturni i imigracioni centar čitavog područja. U njemu trenutno živi 61.204 stanovnika, odnosno 40% ukupnog stanovništva Grada.....	8
Klima15	
Lokalna samouprava (administracija) .....	16
Istorijska, tradicija i kulturno nasleđe .....	26
<b>Prirodni resursi.....</b>	<b>29</b>
<b>Ljudski resursi .....</b>	<b>32</b>
Stanovništvo (broj stanovnika i stopa rasta) .....	32
Stanovništvo prema tipu naselja .....	34
Vitalni događaji.....	35
Starosna struktura stanovništva .....	36
Polna struktura stanovništva .....	39
Struktura stanovništva prema maternjem jeziku.....	41
Stanovništvo prema aktivnosti .....	41
Struktura stanovništva prema aktivnosti i polu .....	41
Struktura aktivnog stanovništva prema vrsti zanimanja i oblasti delatnosti .....	42
Obrazovna struktura stanovništva .....	43
Porodice i domaćinstva .....	44
Porodice .....	44
Domaćinstva.....	45
Migracije stanovništva.....	46
Doseđenici .....	46
Dnevne migracije.....	47
<b>Stambeni resursi .....</b>	<b>48</b>
Stambena izgradnja .....	51
Cene stanova na tržištu .....	51
<b>Privreda .....</b>	<b>53</b>
Privredna struktura .....	53
Privredna struktura po delatnostima .....	55
Industrija.....	63
<b>Hemijska industrija .....</b>	<b>63</b>
<b>Drvna industrija .....</b>	<b>67</b>
Poljoprivreda .....	68
Šumarstvo .....	74
Investicione mogućnosti .....	75
Ukupan obim proizvodnje .....	80
Preduzeća prema broju zaposlenih.....	80
Makroekonomski pokazatelji .....	81



Struktura izvoza.....	82
Struktura izvoza prema destinaciji.....	83
Struktura investicija .....	83
Prihod opštinskog budžeta .....	84
Rashod opštinskog budžeta .....	84
<b>Radna snaga .....</b>	<b>85</b>
Broj i struktura zaposlenih .....	85
Zaposlenost po delatnostima.....	86
Prosečne zarade .....	86
Zarade po delatnostima .....	88
Nezaposlenost .....	88
Stopa nezaposlenosti .....	89
Nezaposlenost prema stepenu obrazovanja.....	89
Nezaposlenost prema dužini čekanja.....	90
Nezaposlenost prema starosnoj strukturi.....	90
<b>Javni resursi.....</b>	<b>91</b>
Saobraćajna infrastruktura.....	91
Železnički saobraćaj i infrastruktura .....	92
Komunalna infrastruktura .....	93
Vodovod i kanalizacija.....	93
Sistem daljinskog grijanja .....	93
Elektro infrastruktura .....	94
Telekomunikacioni sistem .....	94
Energetika .....	95
Zdravstvena i socijalna zaštita.....	96
Obrazovni kapaciteti .....	100
<b>Resursi životne sredine .....</b>	<b>103</b>
<b>Turistički resursi .....</b>	<b>113</b>
Broj posetilaca .....	119
Smeštajni kapaciteti.....	119
<b>Kultura .....</b>	<b>121</b>
<b>Lokalni razvoj u relaciji sa regionalnim strateškim dokumentima</b>	<b>124</b>





## PREDGOVOR

Profil zajednice je nastao kao potreba za prikupljanjem i objedinjavanjem ekonomskih pokazatelja i ostalih značajnih podataka u jedan dokument koji će služiti kao polazna tačka za izradu strategije ekonomskog razvoja grada Leskovca.

Prilikom prikupljanja i pripreme kvantitativnih podataka korišćeni su podaci koji su preuzeti iz Zavoda za statistiku i njihovog sajta ([www.statserv.sr.gov.yu](http://www.statserv.sr.gov.yu)), sa sajtova Nacionalne službe za zapošljavanje ([www.nsz.gov.yu](http://www.nsz.gov.yu)) i Republičkog hidrometeorološkog zavoda Srbije ([www.hidmet.sr.gov.yu](http://www.hidmet.sr.gov.yu)), kao i lokalne kancelarije Nacionalne službe za zapošljavanje. Takođe su korišćeni i podaci iz opštinskih strateških dokumenata: **Strategija održivog razvoja opštine Leskovac, Program razvoja opštine Leskovac i Lokalni ekološki akcioni plan**. Svi podaci i informacije u Profilu prikazani su kroz tabele, grafikone i odgovarajuće tekstove i potrebno ih je redovno dograđivati i prilagođavati dostupnim izvornim podacima.

Izrada Profila zajednice, kao sveobuhvatnog dokumenta sa svim segmentima poslovanja i života na teritoriji grada Leskovca, je aktivnost koja je ugovorena u saradnji sa USAID-om a u skladu sa Sporazumom o saradnji na realizaciji MEGA (Municipal Economy Growth Activity) programa, između Grada Leskovca i Ambasade Sjedinjenih Američkih Država. Kao takva ona predstavlja obavezu lokalne samouprave tj, Sektora za lokalni ekonomski razvoj Fonda za razvoj opštine Leskovac.

## Uvod

Jablanički okrug se nalazi u jugoistočnom delu Srbije i prostire se na površini od 2 769 Km<sup>2</sup>. Administrativno sedište okruga je u Leskovcu. Grad Leskovac zauzima površinu od 1025 Km<sup>2</sup> i jedna je od najvećih opština na teritoriji Republike Srbije. Značajan je tranzitni centar koji povezuje jug Evrope (Grčka), preko Beograda, severozapad Evrope, preko Prištine, i preko Sofije i Crnog mora, Evroazijski koridor. Leskovac se nalazi na koridoru 10 (autoput Beograd-Skopje). Kroz Leskovac prolazi međunarodni pružni pravac Beograd-Atina.





Tabela 1. Osnovno poređenje grada Leskovca i okruženja (površina i stanovništvo), 2005.

	Površina (km <sup>2</sup> )	Udeo u ukupnoj površini (%)			Broj stanovnika a*	Udeo u ukupnom broju stanovnika (%)			Gustina naselje nosti (br.stan ov./ km <sup>2</sup> )
		Grada	Okruga	Srbije		Grada	Okruga	Srbije	
Urbana zona	39.91	3,89	1.44	0.05	61204	39.96	26.15	0.82	1534
Ruralna zona	985.09	96,11	35.56	1.11	91860	60.04	39.25	1.24	93,25
Grad Leskovac	1025	100	37.00	1.16	153064	100	65.40	2.06	149
Jablanički Okrug	2770	/	100	3.13	234018	/	100	3.15	84
Srbija	88361	/	/	100	7411569	/	/	100	83.87

\*procena RZS

## Osnovne karakteristike

U srcu prostrane i plodne Leskovačke kotline, dugačke 50 i šroke 45 kilometara, nalazi se grad Leskovac prepun najrazličitijih geografskih i turističkih motiva i objekata, koji će privući pažnju i najprobirljivijih posetilaca.

Grad Leskovac ima 144 naseljena mesta od kojih su tri, Leskovac, Grdelica i Vučje, gradskog tipa. Kao privredni, društveni, politički, kulturno-prosvetni i administrativni centar poznat je po tome što je sajamski grad, nekada grad sa razvijenom tekstilnom industrijom i kozmetikom, grad roštilja i kulinarskih specijaliteta.



## Geografski položaj (lokacija)



Samо područje grada Leskovca nalazi se na nadmorskoj visini od 210 do 240 metara i smešteno je u plodnoj kotlini, oivičenoj Babičkom gorom (1098m), Seličevicom (903m) i Suvom planinom na istoku, Radanom (1409m) i Pasjačom na zapadu i Kukavicom (1442m) i Čemernikom (1638m) na jugu. Na severu otvorena je prema Niškoj, a na jugu, preko Grdeličke klisure, prema Vranjsko-bujanovačkoj kotlini.

Severna geografska širina grada je  $42^{\circ}52'$ , a istočna geografska dužina  $21^{\circ}57'$ .

Smeštena je u srcu prostrane i plodne Leskovačke kotline (dugačke 50, a široke 45 km), najveće morfotektonske potoline u Srbiji. Zahvata deo doline Južne Morave i delove slivova njenih značajnih levih pritoka, Veternice i Jablanice.

Osnovnu poenu geosaobraćajnog položaja Grada čini njen položaj na inače kompozitnoj moravsko-vardarskoj udolini. Njome vode kičmene saobraćajnice transevropskog pa i međukontinentalnog drumskog i železničkog



soobraćaja. Njeno najveće naselje, grad Leskovac, formiran je na mestu gde se stiču ili odakle se razilaze prirodne saobraćajnice na uzdužnim i poprečnim pravcima koji vode dolinama reka Južne Morave, Vaternice, Jablanice i Vlasine.

## Opšti podaci

Sa 144 naseljena mesta grad Leskovac je najrazuđenija teritorija u Srbiji (tabela br.2). Tri naseljena mesta su gradskog tipa od kojih je grad Leskovac privredni, društveno-politički, kulturni i imigracioni centar čitavog područja. U njemu trenutno živi 61.204 stanovnika, odnosno 40% ukupnog stanovništva Grada.

**Tabela 2. Opšti podaci o naseljima i katastarskim opština**, 2005.

	Leskovac	Jablanički Okrug
Broj naselja	144	336
Prosečna veličina naselja (km <sup>2</sup> )	7.1	8.2
Broj gradskih naselja	3	8
Broj ostalih naselja	141	328
Broj katastarskih opština	140	318
Prosečna veličina katastarske opštine (km <sup>2</sup> )	13.66	11.48

## Područje Generalnog urbanističkog plana grada Leskovca

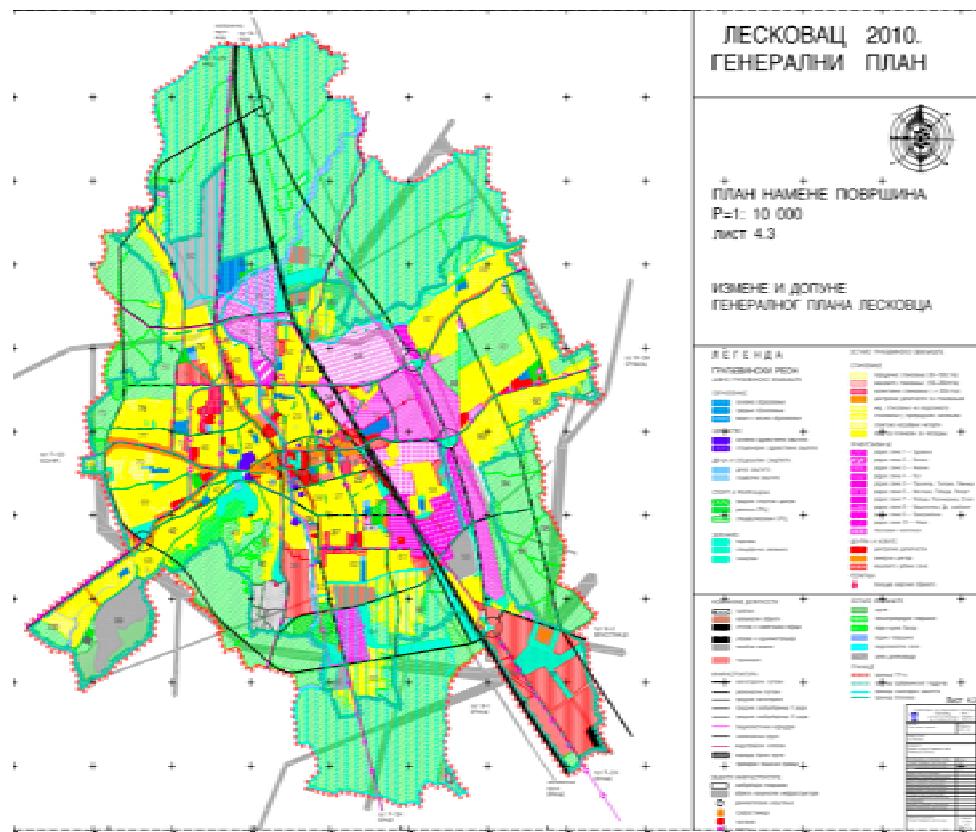


Tabela 3. Podaci o naseljima (tip naselja, broj stanovnika i površina) 2005.

Redni broj	Naseljeno mesto	Tip naselja (gradsko/ostalo)	Broj stanovnika	Udeo u ukupnom broju stanovnika u opštini (%)
1	Babičko	ostalo	515	0.33
2	Badince	ostalo	521	0.33
3	Barje	ostalo	372	0.24
4	Belanovce	ostalo	600	0.38
5	Beli potok	ostalo	629	0.40
6	Bistrica	ostalo	79	0.05
7	Bobište	ostalo	1782	1.14
8	Bogojevce	ostalo	1571	1.00
9	Bojišina	ostalo	245	0.16
10	Boćevica	ostalo	151	0.10
11	Bratmilovce	ostalo	3531	2.14
12	Brijanovce	ostalo	364	0.23
13	Brestovac	ostalo	2086	1.33
14	Brza	ostalo	1211	0.77
15	Bričevlje	ostalo	241	0.15
16	Bukova glava	ostalo	295	0.19
17	Bunuški čifluk	ostalo	505	0.32
18	Velika Biljanica	ostalo	516	0.33
19	Velika Grabovnica	ostalo	1452	0.93
20	Velika Kopašnica	ostalo	676	0.43
21	Velika Sejanica	ostalo	791	0.51
22	Veliko Trnjane	ostalo	1013	0.65
23	Vilje Kolo	ostalo	11	0.01
24	Vina	ostalo	232	0.15
25	Vinarce	ostalo	3090	1.98
26	Vlase	ostalo	584	0.37
27	Vučje	gradsko	3258	2.08
28	Gagince	ostalo	132	0.08
29	Golema Njiva	ostalo	118	0.07
30	Gorina	ostalo	732	0.47
31	Gornja Bunuša	ostalo	633	0.40
32	Gornja Jajina	ostalo	637	0.40
33	Gornja Kupinovica	ostalo	189	0.12
34	Gornja Lokošnica	ostalo	134	0.09
35	Gornja Slatina	ostalo	210	0.13
36	Gornje Krajince	ostalo	786	1.40
37	Gornje Sinkovce	ostalo	454	0.29
38	Gornje Stopanje	ostalo	1756	1.12
39	Gornje Trnjane	ostalo	250	0.16
40	Gornji Bunibrod	ostalo	762	0.49
41	Gradašnica	ostalo	472	0.30
42	Grajevce	ostalo	404	0.26
43	Graovo	ostalo	277	0.18
44	Grdanica	ostalo	605	0.39

45	Grdelica	ostalo	2383	1.52
46	Grdelica selo	ostalo	1172	0.75
47	Guberevac	ostalo	1875	1.20
48	Dedena Bara	ostalo	802	0.51
49	Dobrotin	ostalo	321	0.20
50	Donja Bunuša	ostalo	306	0.20
51	Donja Jajina	ostalo	1338	0.86
52	Donja Kupinovica	ostalo	97	0.06
53	Donja Lokošnica	ostalo	1060	0.68
54	Donja Slatina	ostalo	300	0.19
55	Donje Brijanje	ostalo	1487	0.95
56	Donje Krajince	ostalo	764	0.49
57	Donje Sinkovce	ostalo	454	1.06
58	Donje Stopanje	ostalo	1136	0.73
59	Donje Trnjane	ostalo	289	0.18
60	Donji Bunibrod	ostalo	644	0.41
61	Draškovac	ostalo	791	0.51
62	Drvodelja	ostalo	245	0.16
63	Drćevac	ostalo	309	0.20
64	Dušanovo	ostalo	236	0.15
65	Žabljane	ostalo	724	0.46
66	Živkovo	ostalo	669	0.43
67	Žižavica	ostalo	189	0.12
68	Zagužane	ostalo	339	0.22
69	Zalužnje	ostalo	482	0.30
70	Zlokućane	ostalo	217	0.14
71	Zloćudovo	ostalo	271	1.45
72	Zoljevo	ostalo	259	0.17
73	Igriste	ostalo	292	0.19
74	Jarsenovo	ostalo	428	0.27
75	Jašunja	ostalo	514	0.33
76	Jelašnica	ostalo	289	0.18
77	Kaluđerce	ostalo	206	0.13
78	Karađorđevac	ostalo	417	0.27
79	Kaštavar	ostalo	68	0.24
80	Kovačeva Bara	ostalo	167	0.11
81	Kozare	ostalo	362	0.23
82	Koraćevac	ostalo	192	0.12
83	Krpejce	ostalo	47	0.03
84	Kukulovce	ostalo	298	0.19
85	Kumarevo	ostalo	825	0.53
86	Kutleš	ostalo	651	0.42
87	Lipovica	ostalo	1287	0.82
88	Ličin Dol	ostalo	139	0.09
89	Mala Biljanica	ostalo	207	0.13
90	Mala Grabovnica	ostalo	275	0.18
91	Mala Kopašnica	ostalo	255	0.16

92	Manojlovce	ostalo	778	0.50
93	Međa	ostalo	872	0.56
94	Melovo	ostalo	63	0.54
95	Milanovo	ostalo	546	0.35
96	Miroševce	ostalo	1053	0.67
97	Mrkovica	ostalo	14	0.01
98	Mrštane	ostalo	1431	0.92
99	Navalin	ostalo	898	0.06
100	Nakrivanj	ostalo	1315	0.84
101	Nesvrta	ostalo	128	0.08
102	Novo Selo	ostalo	120	0.08
103	Nomanica	ostalo	317	0.20
104	Oraovica (koid Grdelice)	ostalo	2210	1.41
105	Oraovica (kod Crkovnice)	ostalo	152	0.10
106	Orašac	ostalo	582	0.37
107	Oruglica	ostalo	173	0.11
108	Padež	ostalo	58	0.04
109	Palikuća	ostalo	387	0.25
110	Palojce	ostalo	484	0.31
111	Petrovac	ostalo	108	0.07
112	Pečenjevce	ostalo	1776	1.14
113	Piskupovo	ostalo	216	0.14
114	Podrimce	ostalo	283	0.18
115	Predejane (varoš)	ostalo	1222	0.78
116	Predejane (selo)	ostalo	491	0.31
117	Presečina	ostalo	448	0.29
118	Priboj	ostalo	642	0.41
119	Ravni Del	ostalo	78	0.05
120	Radonjica	ostalo	903	0.58
121	Razgojna	ostalo	904	0.58
122	Rajno polje	ostalo	739	0.47
123	Rudare	ostalo	551	0.35
124	Svirce	ostalo	436	0.27
125	Slavujevce	ostalo	431	0.28
126	Slatina	ostalo	639	0.41
127	Smrdan	ostalo	155	0.10
128	Strojkovce	ostalo	1344	0.86
129	Stupnica	ostalo	402	0.26
130	Suševlje	ostalo	228	0.15
131	Todorovce	ostalo	521	0.33
132	Tulovo	ostalo	739	0.47
133	Tupalovce	ostalo	380	0.24
134	Turekovac	ostalo	1794	1.15
135	Crveni Breg	ostalo	30	0.02
136	Crkovnica	ostalo	133	0.08
137	Crcavac	ostalo	141	0.09
138	Čekmin	ostalo	915	0.59



139	Čifluk Razgojnski	ostalo	335	0.21
140	Čukljenik	ostalo	636	0.40
141	Šainovac	ostalo	216	0.14
142	Šarlince	ostalo	854	0.55
143	Šišince	ostalo	639	0.41
144	Leskovac	gradsko	61204	40.00

Tabela 4. Spisak naselja i pripadajućih katastarskih opština.

Redni broj	Naseljeno mesto	Katastarska opština
1	Babičko	Babičko
2	Badince	Badince
3	Barje	Barje
4	Belanovce	Belanovce
5	Beli potok	Beli potok
6	Bistrica	Bistrica
7	Bobište	Bobište
8	Bogojevce	Bogojevce
9	Bojišna	Bojišna
10	Boćevica	Boćevica
11	Bratmilovce	Bratmilovce
12	Brijanovce	Brijanovce
13	Brestovac	Brestovac
14	Brza	Brza
15	Bričevlje	Bričevlje
16	Bukova glava	Bukova glava
17	Bunuški čifluk	Bunuški čifluk
18	Velika Biljanica	Velika Biljanica
19	Velika Grabovnica	Velika Grabovnica
20	Velika Kopašnica	Velika Kopašnica
21	Velika Sejanica	Velika Sejanica
22	Veliko Trnjane	Veliko Trnjane
23	Vilje Kolo	Vilje Kolo
24	Vina	Vina
25	Vinarce	Vinarce
26	Vlase	Vlase
27	Vučje	Vučje
28	Gagince	Gagince
29	Golema Njiva	Golema Njiva
30	Gorina	Gorina
31	Gornja Bunuša	Gornja Bunuša
32	Gornja Jajina	Gornja Jajina
33	Gornja Kupinovica	Gornja Kupinovica
34	Gornja Lokošnica	Gornja Lokošnica
35	Gornja Slatina	Gornja Slatina

36	Gornje Krajince	Gornje Krajince
37	Gornje Sinkovce	Gornje Sinkovce
38	Gornje Stopanje	Gornje Stopanje
39	Gornje Trnjane	Gornje Trnjane
40	Gornji Bunibrod	Gornji Bunibrod
41	Gradašnica	Gradašnica
42	Grajevce	Grajevce
43	Graovo	Graovo
44	Grdanica	Grdanica
45	Grdelica	Grdelica
46	Grdelica selo	Grdelica selo
47	Guberevac	Guberevac
48	Dedena Bara	Dedena Bara
49	Dobrotin	Dobrotin
50	Donja Bunuša	Donja Bunuša
51	Donja Jajina	Donja Jajina
52	Donja Kupinovica	Donja Kupinovica
53	Donja Lokošnica	Donja Lokošnica
54	Donja Slatina	Donja Slatina
55	Donje Brijanje	Donje Brijanje
56	Donje Krajince	Donje Krajince
57	Donje Sinkovce	Donje Sinkovce
58	Donje Stopanje	Donje Stopanje
59	Donje Trnjane	Donje Trnjane
60	Donji Bunibrod	Donji Bunibrod
61	Draškovac	Draškovac
62	Drvodelja	Drvodelja
63	Drćevac	Drćevac
64	Dušanovo	Dušanovo
65	Žabljane	Žabljane
66	Živkovo	Živkovo
67	Žižavica	Žižavica
68	Zagužane	Zagužane
69	Zalužnje	Zalužnje
70	Zlokućane	Zlokućane
71	Zločudovo	Zločudovo
72	Zoljevo	Zoljevo
73	Igrište	Igrište
74	Jarsenovo	Jarsenovo
75	Jašunja	Jašunja
76	Jelašnica	Jelašnica
77	Kaluđerce	Kaluđerce
78	Karađorđevac	Karađorđevac
79	Kaštavar	Kaštavar
80	Kovačeva Bara	Kovačeva Bara
81	Kozare	Kozare
82	Koraćevac	Koraćevac

83	Krpejce	Krpejce
84	Kukulovce	Kukulovce
85	Kumarevo	Kumarevo
86	Kutleš	Kutleš
87	Lipovica	Lipovica
88	Ličin Dol	Ličin Dol
89	Mala Biljanica	Mala Biljanica
90	Mala Grabovnica	Mala Grabovnica
91	Mala Kopašnica	Mala Kopašnica
92	Manojlovce	Manojlovce
93	Međa	Međa
94	Melovo	Melovo
95	Milanovo	Milanovo
96	Miroševce	Miroševce
97	Mrkovića	Mrkovića
98	Mrštane	Mrštane
99	Navalin	Navalin
100	Nakrivanj	Nakrivanj
101	Nesvrta	Nesvrta
102	Novo Selo	Novo Selo
103	Nomanica	Nomanica
104	Oraovica (kod Grdelice)	Oraovica (kod Grdelice)
105	Oraovica (kod Crkovnice)	Oraovica (kod Crkovnice)
106	Orašac	Orašac
107	Oruglica	Oruglica
108	Padež	Padež
109	Palikuća	Palikuća
110	Palojce	Palojce
111	Petrovac	Petrovac
112	Pečenjevce	Pečenjevce
113	Piskupovo	Piskupovo
114	Podrimce	Podrimce
115	Predejane (varoš)	Predejane (varoš)
116	Predejane (selo)	Predejane (selo)
117	Presečina	Presečina
118	Priboj	Priboj
119	Ravni Del	Ravni Del
120	Radonjica	Radonjica
121	Razgojna	Razgojna
122	Rajno polje	Rajno polje
123	Rudare	Rudare
124	Svirce	Svirce
125	Slavujevce	Slavujevce
126	Slatina	Slatina
127	Smrdan	Smrdan
128	Strojkovce	Strojkovce
129	Stupnica	Stupnica



130	Suševlje	Suševlje
131	Todorovce	Todorovce
132	Tulovo	Tulovo
133	Tupalovce	Tupalovce
134	Turekovac	Turekovac
135	Crveni Breg	Crveni Breg
136	Crkvnica	Crkvnica
137	Crcavac	Crcavac
138	Čekmin	Čekmin
139	Čifluk Razgojnski	Čifluk Razgojnski
140	Čukljenik	Čukljenik
141	Šainovac	Šainovac
142	Šarlince	Šarlince
143	Šišince	Šišince
144	Leskovac	Leskovac

## Klima

Blaga umereno-kontinentalna klima sa prosečnom godišnjom temperaturom od 11,40C, padavinama 628 mm i blagom nadmorskom visinom od 210-240 m, izuzetno pogodna za život i privredne aktivnosti. Umereno-kontinentalna klima, određena geografskom širinom (43o s.g.š.), nadmorskom visinom (210-240 m) i reljefom (povoljan razmeštaj visija i nizija) uticala je da oduvek ovo područje bude pogodno za život i osnovne privredne aktivnosti. Zato i njeno epicentralno naseljeno mesto, grad Leskovac, smešten u gotovo geometrijskoj sredini Leskovačke kotline, ima već 600 godina dugu svoju pisanu istoriju, a računa se da je na ovom mestu bilo naselje još u vreme 2.000 godina PNE.





- Maksimalna temperatura: 42°C
- Datum maksimalne temperature: 05.07.2000. godine
- Minimalna temperatura: -30,3° C
- Datum minimalne temperature: 13.01.1985. godine
- Maksimalne padavine : 92,00 mm
- Datum maksimalnih padavina: 26.06.1954.
- Maksimalni sneg: 124 cm
- Datum maksimalnog snega: 03.01.1963. godine

**Tabela 5. Klimatski pokazatelji.**

	Leskovac
<b>TEMPERATURA</b>	
Prosečna temperatura vazduha – januar (°C)	-0.4
Prosečna temperatura vazduha – jul (°C)	21.4
Prosečna temperatura vazduha – godišnja (°C)	11.4
Srednji broj mraznih dana – godišnje	95.5
Srednji broj tropskih dana – godišnje	30.8
<b>VLAŽNOST VAZDUHA</b>	
Prosečna vlažnost vazduha – godišnja (%)	77.0
<b>TRAJANJE SIJANJA SUNCA</b>	
Prosečan broj vedrih dana – godišnje	79.0
Prosečan broj oblačnih dana – godišnje	114.9
<b>PADAVINE</b>	
Prosečna količina padavina – godišnje (mm)	600 - 800
<b>POJAVE</b>	
Prosečan broj dana sa snegom – godišnje	31
Prosečan broj dana sa snežnim pokrivačem – godišnje	47.1
Prosečan broj dana sa maglom – godišnje	42.2
Prosečan broj dana sa gradom – godišnje	0.6



## Lokalna samouprava (administracija)

Lokalnu administraciju grada Leskovca čine:

- Skupština Grada
- Gradonačerlnik
- Gradsko veće
- 10 gradskih uprava
- 7 javnih preduzeća
- 4 razvojna fonda
- 4 razvojne agencije





**Gradske uprave :**

- Gradska uprava za urbanizam, građevinske, komunalno stambene poslove, saobraćaj I puteve
- Gradska uprava za inspekcijske poslove
- Gradska uprava za finansije
- Gradska uprava za imovinu I imovinsko pravne poslove
- Gradska uprava za privredu
- Gradska uprava za obrazovanje, dečju, socijalnu I zdravstvenu zaštitu, kulturu, sport I omladinu
- Gradska uprava za zaštitu životne sredine
- Gradska uprava za opšte poslove
- Gradska uprava za poslove gradske Skupštine I Gradskog veća
- Gradska uprava za pružanje usluga građanima – Gradski uslužni centar

**Javna Preduzeća grada Leskovca:**

- JP Direkcija za urbanizam i izgradnju
- JKP Komunalac
- JKP Dom
- JKP Toplana
- JKP Pijaca
- JKP Vodovod
- JKP Parking servis
- JKP Grdelica
- JKP Vučje

**Gradski fondovi:**

- Fond za razvoj opštine Leskovac
- Fond za podsticaj razvoja poljoprivrede
- Fond za zaštitu životne sredine
- Regionalni garancijski fond za južnu Srbiju

**Gradske razvojne agencije :**

- Regionalna agencija za ekonomski razvoj i preduzetništvo
- Regionalni centar za podršku i promociju izvoza
- Centar za prekograničnu saradnju
- Centar za razvoj Jablaničkog i Pčinjskog okruga



## Organigram grada Leskovca



**Gradska uprava za urbanizam, građevinske, komunalno stambene poslove, saobraćaj I puteve** obavlja poslove koji se odnose na:

- pokretanje postupaka za izradu akata za pripremanje i donošenje urbanističkih planova (Generalni plan, planovi detaljne regulacije, urbanistički projekti) i ostale poslove u postupku njihovog donošenja (odлуka o izradi plana, sazivanje Komisije za planove, javni uvid - objavljivanje, sakupljanje primedbi, odluka o donošenju plana i overavanje plana);
- izdavanje akata o urbanističkim uslovima;
- izdavanja izvoda iz planova;
- legalizacija objekata;
- obaveštenje o nameni parcele;
- prikupljanje prethodnih uslova javnih i javnih komunalnih preduzeća na urbanističke uslove;
- izdavanje rešenja o odobrenju za izgradnju;
- potvrđivanje usklađenosti tehničke dokumentacije sa aktom o urbanističkim uslovima odnosno izvodom iz urbanističkog plana;
- potvrda prijave građenja, odnosno izvođenja radova;
- potvrda prijave građenja pomoćnih objekta;
- potvrda prijave sanacije, adaptacije, tekućeg održavanja i promene namene objekta odnosno delova objekta;
- izdavanje upotrebnih dozvola;
- izdavanje uverenja po članu 161. i 162. ZUP-a;
- prikupljanje potrebnih saglasnosti javnih i javnih komunalnih preduzeća za projektnu dokumentaciju;
- izdavanje potvrda usklađenosti izgrađenih temelja sa glavnim projektom;



- pripremanje odluka na osnovu Zakona o komunalnim delatnostima za poslove za koje je nadležan grad iz oblasti čistoće, komunalnog uređenja, održavanja parkova i gradskog zelenila, postavljanja manjih montažnih objekata na javnim površinama, sahranjivanja, poveravanja delatnosti javnim i javnim komunalnim preduzećima, linijskog prevoza putnika na teritoriji grada Leskovca, puteva i ulica i nekategorisanih puteva, autobuskih stajališta, parkirališta, kao i druge odluke vezane za komunalne potrebe i saobraćajne delatnosti;
- uređenje, obezbeđivanje posebnih uslova i organizaciju auto-taksi prevoza putnika;
- izdavanje odobrenja o zapremanju javnih površina;
- izdavanje odobrenja za postavljanje reklamnih panoa;
- vođenje postupka o određivanju naziva ulica kao i promena naziva ulica;
- izdavanje odobrenja za raskopavanje javnih površina;
- planiranje saobraćaja;
- izdavanje odobrenja u vezi tehničke regulacije saobraćaja;
- overavanje redova vožnje za linijski prevoz putnika;
- praćenje rada javnih i javnih komunalnih preduzeća u komunalnoj oblasti kroz analizu rada i mišljenje o izveštajima o radu sa predlogom mera;
- stambeni poslovi iz nadležnosti grada: iseljenja bespravno useljenih lica u stanove pravnih lica, prikupljanje zahteva za dodelu gradskih stanova i priprema materijala za rad Gradske stambene komisije, iseljenja iz zajedničkih prostorija, izdavanje uverenja o izboru predsednika Skupštine stanara;
- druge poslove iz ove oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom grada.

**Gradska uprava za inspekcijske poslove** obavlja poslove koji se odnose na:

- inspekcijski nadzor nad izgradnjom objekta, za koje građevinsku dozvolu izdaje grad;
- vođenje postupka za objekte koji zbog ugrožene stabilnosti predstavljaju neposrednu opasnost za život i zdravlje ljudi, susedne objekte i bezbednost saobraćaja;
- inspekcijski nadzor nad primenom odredaba zakona i gradskih odluka o obavljanju gradskog i prigradskog prevoza putnika, kao i vanlinijskog prevoza putnika, prevoza za sopstvene potrebe i auto-taksi prevoza;
- inspekcijski nadzor komunalnog reda i javne higijene;
- nadzor nad primenom odredaba Zakona o održavanju stambenih zgrada;
- inspekcijski nadzor zaštite unapređenje životne sredine;
- druge poslove iz ove oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom grada.

**Gradska uprava za finansije** obavlja poslove koji se odnose na:

- izradu nacrta Odluke o buxetu grada Leskovca i nacrtu Odluke o završnom računu grada Leskovca;
- izradu propisa koje donose ostale gradske uprave a tiču se oblasti finansija;
- pripremu propisa iz oblasti finansija, koje donosi Skupština grada, gradonačelnik i Gradsko veće;
- kontrolu zahteva za plaćanje, plaćanja i praćenje izvršenja buxeta grada;
- obezbeđenje sredstava za finansiranje korisnika buxeta grada;
- materijalno i finansijsko poslovanje gradskih uprava, fondova i mesnih zajednica;
- obezbeđenje sredstava za delatnosti koji se finansiraju iz buxeta i vođenje računovodstvenih poslova;
- poslovi blagajne i likvidature;
- upravljanje javnim dugom;
- lokalnu poresku administraciju (utvrđivanje, kontrola i naplata lokalnih izvornih prihoda);
- kontrolu programa i planova javnih i javno komunalnih preduzeća i praćenje njihovog izvršenja;
- druge poslove iz ove oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom grada i
- javne nabavke za organe grada i gradske uprave, kao i pružanje stručne pomoći direktnim i indirektnim buxetskim korisnicima u postupcima javnih nabavki i druge poslove u oblasti javnih nabavki u skladu sa Zakonom i propisima u ovoj oblasti.

**Gradska uprava za imovinu i imovinsko pravne poslove** obavlja poslove koji se odnose na:



- eksproprijaciju nepokretnosti;
- oduzimanje, ograničenje i prenos prava na nepokretnosti u državnoj svojini (administrativni prenos);
- stručni i administrativni poslovi u vezi sa vraćanjem zemljišta oduzetog po osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljišnom fondu i konfiskovanog zbog neizmirenih obaveza iz obaveznog otkupa;
- stručni i administrativni poslovi u vezi sa vraćanjem utrina i pašnjaka selima na korišćenje;
- stručni i administrativni poslovi u postupku izuzimanja građevinskog zemljišta;
- utvrđivanje prava korišćenja na neizgrađenom ostalom građevinskom zemljištu;
- utvrđivanje prestanka prava korišćenja na građevinskom zemljištu;
- davanje u zakup zemljišta vlasniku postojećeg objekta izgrađenog bez odobrenja nadležnog organa;
- davanje u zakup zemljišta radi ispravke granica susednih građevinskih parcela;
- stručni i administrativni poslovi u vezi sa prometom nepokretnosti kojima raspolaže grad;
- administrativno izvršenje rešenja iz svoje nadležnosti i rešenja Skupštine grada Leskovca iz oblasti imovinsko pravnih odnosa;
- geodetski poslovi vezani za upravni postupak u oblasti imovinsko pravnih poslova;
- izdavanje tajipa;
- izdavanje uverenja;
- vođenje posebne evidencije o stanju i kretanju nepokretnosti na kojima grad ima pravo upravljanja i korišćenja;
- druge poslove iz ove oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom grada.

**Gradska uprava za privredu** obavlja poslove koji se odnose na:

- praćenje svih statusnih promena u oblasti privatnog preduzetništva u skladu sa zakonom (zanatstvo, trgovina, ugostiteljstvo, turizam, saobraćaj, izdavačka delatnost, zdravstvo);
- praćenje stanja i razvoja privatnog preduzetništva i ukupnog privrednog razvoja grada;
- staranje o unapređenju opšteg okvira za privređivanje;
- obrazovanje, smeštaj i snabdevanje robnim rezervama;
- racionalno korišćenje i zaštitu poljoprivrednog zemljišta;
- donošenje programa zaštite, korišćenja i uređenja poljoprivrednog zemljišta i staranje o njegovom sprovođenju;
- određivanje erozivnih područja i staranje o korišćenju pašnjaka i privodenju pašnjaka drugoj kulturi;
- sanaciju štete od elementarnih nepogoda, preduzimanje mera na unapređivanju stočarstva, zaštite bilja, lova i ribolova;
- određivanje bližih uslova za držanje i zaštitu domaćih životinja i utvrđivanje uslova za njihovo sahranjivanje;
- staranje o sprovođenju osnovnih radova u poljoprivredi (setva, žetva itd.);
- podsticanje razvoja zadružarstva i sela;
- propisivanje vodoprivrednih uslova, izdavanje rešenja o ispunjenosti tih uslova, izdavanje vodoprivredne saglasnosti i vodoprivredne dozvole za seoske vodovode i izvore;
- obavljanje stručnih i administrativnih poslova komisije za poslove komasacije;
- donošenje programa razvoja delatnosti za koje je nadležan grad i programa lokalnog ekonomskog razvoja i njihovo uskladištanje sa programom razvoja Republike Srbije;
- praćenje izvršavanja programa razvoja i projekata lokalnog ekonomskog razvoja;
- predlaganje strategije i politike razvoja grada;
- izradu kratkoročnih i dugoročnih prognoza o uslovima i mogućnostima razvoja grada;
- predlaganje mera razvojne i lokalne ekonomске politike grada;
- izradu bilansa i projekcije razvoja grada;
- stručno-analitičke poslove u vezi sa utvrđivanjem i realizacijom politike cena iz nadležnosti grada, praćenje dejstva mera ekonomске politike na cene i troškove života;
- praćenje i predlaganje mera radi otklanjanja poremećaja u kretanju cena iz nadležnosti grada;
- pripremanje i predlaganje gradskih propisa o cenama i drugih informativno-analitičkim materijala za potrebe organa upravljanja grada;

- izdavanje svetlećih auto-taksi oznaka;
- stručne, analitičke i administrativne poslove, poslove od zajedničkog interesa iz oblasti cena za sve opštine Jablaničkog okruga;
- druge poslove iz ove oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom grada.

**Gradska uprava za obrazovanje, dečju, socijalnu I zdravstvenu zaštitu, kulturu, sport I omladinu** obavlja poslove praćenja stanja, koordiniranja aktivnosti i finansiranja u okviru sledećih oblasti:

- ostvarivanje delatnosti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, upis dece u predškolsku ustanovu, izgradnju i kapitalno održavanje zgrada i objekata, projektno planiranje i opremanje zgrada i objekata predškolske ustanove;
- praćenje i obezbeđivanje funkcionisanja osnovnih i srednjih škola u skladu sa zakonom, utvrđivanje mreža osnovnih škola radi upisa dece;
- donošenje programa unapređenja socijalne zaštite u gradu i staranje o njegovom sprovođenju;
- praćenje i planiranje razvoja delatnosti i obezbeđivanje sredstava za zadovoljavanje potreba u oblasti socijalne i dečje zaštite;
- utvrđivanje ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti ustanova socijalne zaštite čiji je osnivač grad;
- utvrđivanje kriterijuma i merila i utvrđivanje cena usluga u ustanova socijalne zaštite čiji je osnivač grad;
- regresiranje troškova boravka ishrane dece u predškolskim ustanovama, ustanovama socijalne zaštite i osnovnim školama i druge poslove zaštite dece i porodice;
- praćenje i koordinaciju rada invalidskih i socijalno-humanitarnih organizacija i udruženja građana u oblasti socijalne zaštite, i praćenje realizacije programa i projekata organizacija i udruženja građana za koje se sredstva obezbeđuju u buxetu grada;
- planiranje razvoja zdravstvene delatnosti;
- praćenje organizacije, rada i funkcionisanja zdravstvenih ustanova čiji osnivač grada i predlaganjem mera za unapređenje kvaliteta njihovog rada;
- praćenje zdravstvenog stanja stanovništva, predlaganje i preduzimanje potrebnih mera za unapređenje zdravlja stanovništva i donošenje i sprovođenje programa za unapređenje zdravlja stanovništva, koji nisu obuhvaćeni odgovarajućim republičkim programima, a od značaja su za grad;
- praćenje i predlaganje programa zdravstveno vaspitnog rada na formiranju ponašanja koje vodi unapređenju i očuvanju zdravlja i obezbeđivanju finansijskih sredstava za njihovu realizaciju;
- predlaganje i praćenje programa prevencije narkomanije i ostalih bolesti zavisnosti i obezbeđivanje finansijskih sredstava za njegovu realizaciju;
- praćenje snabdevenosti Apotekarske ustanove grada lekovima i predlaganje mere za obezbeđivanje lekova;
- praćenje i obezbeđivanje funkcionisanja ustanova i organizacija kulture;
- obezbeđivanje sredstava za zaštitu kulturnih dobara od značaja za grad;
- bibliotečku delatnost, umetničko stvaralaštvo i međunarodno kulturno stvaralaštvo;
- izgradnju, rekonstrukciju i održavanje objekata ustanova kulture u kojima se ostvaraju potrebe kulture u gradu;
- rad samostalnih umetnika, manifestacija i jubileja u oblasti kulture od značaja za grad;
- razvoj kulturno-umetničkog amaterizma i ostvarivanja programa ustanova kulture od značaja za grad;
- poslove vezane za planiranje razvoja delatnosti kulture i informisanja, obezbeđivanjem sredstava za zadovoljavanje potreba u ovim oblastima
- pripremu programa razvoja u oblasti sporta i njegovo ostvarivanje;
- izgradnju, održavanje i korišćenje sportskih objekata u kojima se ostvaruju potrebe u oblasti sporta na teritoriji grada;
- učešće grada u organizovanju gradskog i međuopštinskog nivoa školskih sportskih takmičenja;
- obezbeđivanje posebnih uslova za povećanje obuhvata i kvaliteta rada sa mlađim sportskim talentima;
- organizaciju i održavanje sportskih takmičenja i manifestacija od značaja za grad;

- evidentiranje, praćenje i kontrolu korišćenja sredstava koja grad obezbeđuje za zadovoljavanje potreba građana u oblastima sporta, kao i za finansiranje delatnosti organizacija u oblasti sporta čiji je osnivač grad, i za ostvarivanje programa ili delova programa drugih organizacija kojima se doprinosi razvoju sporta na nivou grada;
- stvaranje uslova za organizovanje i funkcionisanja mlađih preko asocijacija, organizacija i udruženja u cilju stvaranja kvalitetnijih uslova za njihovo uključivanje u društveni život i proces aktivne socijalizacije; obavlja poslove prosvetnog nadzora i druge poslove iz ove oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom.

**Gradska uprava za zaštitu životne sredine** obavlja poslove koji se odnose na:

- sistematsku kontrolu kvaliteta vazduha;
- sistematsko praćenje nivoa komunalne buke;
- zaštitu prirode, očuvanje, korišćenje i razvoj prirodnih dobara posebnih vrednosti;
- praćenje stanja i koordinaciju delovanja u oblasti zaštite površinskih i podzemnih voda i zemljišta;
- zaštitu od jonizujućih i nejonizujućih zračenja, opasnih i štetnih materija sa merama prevencije, praćenja i sanacije u slučaju hemijskih i drugih udesa;
- predlaganje, organizovanje i sprovođenje preventivnih i sanacionih mera zaštite životne sredine;
- utvrđivanje uslova i mera zaštite životne sredine u postupku donošenja prostornih i urbanističkih planova i izдавanje saglasnosti na stratešku procenu uticaja određenih planova i programa na životnu sredinu;
- ocenu i давање saglasnosti na Studiju o proceni uticaja određenih projekata na životnu sredinu čija izgradnja se planira na području grada;
- izdavanje saglasnosti i dozvole za rad određenih postrojenja i obavljanje aktivnosti;
- izradu i realizaciju akcionih i sanacionih planova i programa i projekata u oblasti zaštite životne sredine;
- organizaciju i sprovođenje opštih mera zaštite stanovništva od zaraznih bolesti u oblasti suzbijanja štetnih organizama (komarci, krpelji, glodari);
- zaštitu biljnog i životinjskog sveta i kontrolu njihovih populacija, kao i sprovođenja mera i organizaciju poslova komunalne zoohigijene;
- zaštitu kulturnih dobara od značaja za grad;
- zaštitu od elementarnih i drugih nepogoda;
- utvrđivanje posebne naknade za zaštitu i unapređenje životne sredine, rad Fonda za zaštitu životne sredine, praćenje i primena ekonomskih instrumenata za finansiranje zaštite životne sredine i druge poslove u ovoj oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom i drugim propisima;
- obradu, sistematizaciju, čuvanje podataka i vođenje evidencije iz oblasti praćenja stanja, kontrole kvaliteta i drugih poslova zaštite životne sredine;
- obaveštavanje javnosti i objavljivanje podataka i informacija o stanju i kvalitetu životne sredine i druge poslove unapređenja životne sredine;
- planiranje i koordinacija edukativnih aktivnosti iz oblasti zaštite životne sredine;
- druge poslove iz ove oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom grada.
- Gradska uprava koordinira, podstiče, pomaže i učestvuje u realizaciji programa, projekata i akcija iz oblasti zaštite životne sredine, koje realizuju naučne i stručne ustanove, javna komunalna i druga javna preduzeća, organizacije, institucije i druga pravna i fizička lica u gradu.
- Gradska uprava za zaštitu i unapređenje životne sredine obavlja i poslove državne uprave u oblasti zaštite i unapređenja životne sredine koji joj budu povereni.

**Gradska uprava za opšte poslove** obavlja poslove koji se odnose na:

- organizaciju gradskih uprava i unapređenje njihovog rada;
- praćenje izvornih poslova lokalne samouprave i poverenih poslova;
- vođenje matičnih knjiga i izdavanje izvoda i uverenja iz matičnih knjiga i knjiga državljana;
- vođenje matičnih knjiga i izdavanje izvoda i uverenja iz matičnih knjiga i knjiga državljana za opštine Uroševac, Kačanik, Štimlje i Štrpc;
- vođenje upravnog postupka u oblasti matičnih knjiga, ličnog imena i porodičnih odnosa;

- vođenje i ažuriranje biračkog spiska;
- izdavanje radnih knjižica (novih i duplikata, promena i dopuna podataka sadržanih u radnim knjižicama);
- overu potpisa, rukopisa i prepisa;
- primanje, pregledanje, raspoređivanje, evidentiranje i dostavljanje pošte upućene organima grada i gradskim upravama;
- vođenje evidencije o vanupravnim predmetima organa grada, gradskih uprava i vođenje evidencije o upravnim predmetima gradske uprave čija se evidencija ne vodi u drugoj upravi;
- otpremanje pošte organa grada i gradskih uprava;
- arhiviranje i čuvanje arhiviranih predmeta, izlučivanje bezvrednog registraturskog materijala i predaja arhivske građe nadležnom arhivu;
- praćenje, efikasnosti i ažurnosti rada gradskih uprava koje vode upravni postupak rešavajući o pravima, obavezama i pravnim interesima građana i drugih stranaka;
- radne odnose zaposlenih, izabranih, imenovanih i postavljenih lica u organima grada i gradskim upravama, kao i vođenje personalne evidencije;
- poslove automatske obrade podataka u organima grada i gradskim upravama;
- izradu specifikacija programskih zahteva za nova aplikativna rešenja;
- održavanje operativnog sistema i kontrola rada sistema, programa i mrežnih resursa u organima grada i gradskim upravama ;
- pružanje pravne pomoći građanima za ostvarivanje njihovih prava;
- izdavanje uverenja i potvrda na osnovu podataka o kojima se ne vodi službena evidencija kada je dokazivanje tih činjenica propisano zakonom;
- poslove grada u oblasti odbrane;
- poslove planiranja i realizacije nabavke za organe grada, gradske uprave i poslove ekonomata;
- održavanje opreme, uređaja i inventara;
- tekuće i investiciono održavanje i obezbeđenje poslovnih zgrada, pratećih objekata, uređaja i opreme, uređivanje i zagrevanje prostorija i protivpožarnu zaštitu;
- upotrebu, održavanje, servisiranje i garažiranje vozila;
- kurirske poslove, dostavu materijala, održavanje čistoće i druge pomoćno-tehničke poslove;
- pripremu nacrtta odluke o obrazovanju mesnih zajednica i sprovođenje propisa kojima su regulisani položaj i prava mesnih zajednica;
- unapređivanje organizacije rada mesnih zajednica;
- stručne i administrativne poslove za izbor organa mesnih zajednica, kao i stručne i administrativne poslove za potrebe mesnih zajednica i njenih organa i
- druge poslove koji nisu u delokrugu drugih organa.

Radi obavljanja pojedinih poslova iz nadležnosti gradske uprave osnivaju se mesne kancelarije za sledeća područja:

- **Barje**, za područje: Barja, Vine, Kaluđerca i Crcavca;
- **Belanovce** za područje: Belanovca, Milanova,, Karađorđevca, Petrovca i Dušanova;
- **Brestovac** za područje: Brestovca, Lipovice, Kutleša, Šarlinca, Draškovca, Donjeg Brijanja i Međe;
- **Bogojevce** za područje: Bogojevca i Navalina;
- **Bunuški Čifluk** za područje: Bunuškog Čifluka, Gornje Bunuše, Donje Bunuše, Radonjice i Todorovca;
- **Vinarce** za područje: Vinarca, Priboj, Zalužna, Podrimca i Donjeg Stopanja;
- **Vučje** za područje: Vučja, Brze i Žabljana;
- **Veliko Trnjane** za područje: Velikog Trnjana, Presećine i Rudara;
- **Velika Grabovnica** za područje Velike Grabovnice, Male Grabovnice, Zagubana, Zoljeva i Tulova;
- **Velika Kopašnica** za područje: Velike Kopašnice, Male Kopašnice, Padeža i Slatine;

- **Grdelica** za područje: Grdelica (varoš), Grdelica (selo), Bojišine, Boćevice, Velike Sejanice, Veljeg Kola, Dedine Bare, Kozare, Kovačeve Bare, Nesvrte, Oraovice, Palojca, Tupalovca, Dobrotina i Bistrice;
- **Donja Jajina** za područje: Donje Jajine, Šišinca, Kukulovca, Gornje Jajine i Palikuće;
- **Drćevac** za područje: Drćevca, Gornje Lokošnice i Goleme Njive;
- **Guberevac**, za područje: Guberevca, Gornjeg Bunibroda, Donjeg Bunibroda i Žižavice,
- **Jašunja** za područje: Jašunje, Donje Kupinovice, Zlokucana i Grajevca;
- **Manojlovce** za područje: Manojlovca, Veličke Biljanice, Male Biljanice, Donje Slatine, Gornje Slatine, Donjeg Krajinca, Gornjeg Krajinca, Kumareva, Mrštana, Rajnog Polja, Jelašnice, Badinca, Zločudova i Nomanice;
- **Miroševce** za područje: Miroševca, Gorine i Bukove Glave;
- **Novo Selo** za područje: Novog Sela;
- **Orašac** za područje: Orašca, Gornje Kupinovice, Jarsenova, Stupnice, Piskupova i Gradašnice;
- **Oruglica** za područje: Oruglice, Ravnog Dela, Gaginca i Melova;
- **Pečenjevce** za područje: Pečenjevca, Brejanovca, Čufluka Razgojnskog, Kaštavara, Čekmina i Živkova;
- **Predejane** za područje: Predejane (varoš), Predejane (selo), Bričevlja, Graova, Koraćevca, Krpejca, Ličnog Dola, Mrkvice, Suševlja i Crvenog Brega;
- **Razgojna** za područje: Razgojne, Donje Lokošnice, Grdanice, Smrdana i Babičkog;
- **Strojkovce** za područje: Strojkovca, Nakrivenja, Čukljenika, Belog Potoka i Šainovca;
- **Slavujevce** za područje: Slavujevca, Drvodelje i Igrišta;
- **Turekovac** za područje: Turekovca, Gornjeg Sinkovca, Gornjeg Trnjana, Svirca, Vlasa i Donjeg Trnjana;
- **Crkovnica** za područje: Crkovnice i Oraovice.

Mesne kancelarije su u sastavu Gradske uprave za opšte poslove i obavljaju poslove koji se odnose na:

- prijem podnesaka za gradske uprave;
- vođenje matičnih knjiga i izdavanje izvoda i uverenja iz matičnih knjiga i knjiga državljanata za naseljena mesta koja pokriva mesna kancelarija;
- prikupljanje i dostavljanje podataka za ažuriranje biračkog spiska;
- overu potpisa, rukopisa i prepisa;
- uzimanje izjava od građana po zamolnicama nadležnih organa;
- izdavanje uverenja o činjenicama o kojima se ne vodi evidencija kod gradske uprave, kada je dokazivanje tih činjenica propisano zakonom;
- prikupljanje i dostavljanje podataka za potrebe državnih organa i gradskih uprava;
- prijem, zavođenje i ekspediciju pošte i
- druge poslove koji su im zakonom, Statutom i drugim aktima Skupštine grada povereni

Mesne kancelarije obavljaju poslove prema stručnim uputstvima i pod nadzorom Gradske uprave za opšte poslove, i gradske uprave iz čije nadležnosti obavljaju poslove.

**Gradska uprava za poslove gradske Skupštine i Gradskog veća** obavlja poslove koji se odnose na:

- stručne, organizacione i tehničke poslove za potrebe Skupštine grada, radnih tela, odborničkih grupa, odbornika, gradonačelnika, Gradskog veća, izabranih, imenovanih i postavljenih lica;
- izradu opštih i drugih akata iz nadležnosti Skupštine grada, gradonačelnika i Gradskog veća;
- pravno - tehničku obradu materijala za sednici Skupštine grada, gradonačelnika i Gradskog veća;
- obradu materijala sa sednica Skupštine grada, gradonačelnika i Gradskog veća;
- tehničku obradu odluka i drugih akata za objavljivanje u "Službenom glasniku grada Leskovca" Skupštine grada, gradonačelnika i Gradskog veća, kao i tehničku obradu za objavljivanje akata za opštine Jablaničkog upravnog okruga;
- čuvanje izvornih akata i dokumenata o radu Skupštine grada, gradonačelnika i Gradskog veća;
- pružanje stručne pomoći odbornicima u ostvarivanju njihove funkcije;

- predstavke, pritužbe i predloge građana;
- poslove protokola za potrebe gradonačelnika, zamenika i pomoćnika gradonačelnika, predsednika i zamenika predsednika Skupštine grada;
- poslove u vezi prijema stranaka koje se obraćaju gradonačelniku, predsedniku Skupštine i ostalim funkcionerima;
- izradu akata u vezi izbora, imenovanja i postavljenja;
- organizacione poslove i izradu akata u vezi dodele nagrada i priznanja;
- informisanje javnosti o radu Skupštine grada, gradonačelnika, Gradskog veća i njihovih radnih tela;
- štampanje, umnožavanje, povezivanje i fotokopiranje materijala;
- stručne i administrativne poslove u oblasti ostvarivanja saradnje sa drugim gradovima i opštinama i druge poslove u skladu sa Zakonom, Statutom i Poslovnikom Skupštine grada.

**Gradska uprava za pruzanje usluga građanima – Gradski uslužni centar** obavlja poslove koji se odnose na:

- davanje informacija građanima i pravnim licima o načinu i postupku ostvarivanja njihovih prava pred organima Gradske uprave;
  - davanje informacija građanima o poslovima iz nadležnosti Skupštine grada i Gradskog veća;
  - pružanje stručne pomoći strankama prilikom popunjavanja obrazaca i sastavljanja podnesaka;
  - neposredni prijem podnesaka od stranaka za ostvarivanje prava pred organima Gradske uprave;
  - razvrstavanje predmeta po sadržini materije i po organima Gradske uprave;
  - evidentiranje predmeta u osnovne evidencije sistemom kartoteke;
  - združivanje akata i dostavljanje predmeta i akata organima Gradske uprave;
  - obaveštavanje stranaka o stanju rešavanja njihovih zahteva;
  - uručivanje izvoda iz matičnih knjiga i uverenja o državljanstvu podnosiocima zahteva;
  - izdavanje akata građanima kojima je odlučivano po njihovom zahtevu (rešenja, dozvola, saglasnosti, uverenja, potvrda i dr.) i
  - prijem primedaba, predloga i sugestija građana;
- druge poslove iz ove oblasti u skladu sa Zakonom i Statutom grada.

Struktura odbornika u skupštini grada Leskovca, 2008





Tabela 6. Struktura odbornika u skupštini grada Leskovca, 2008.

	Broj odbornika	Udeo u ukupnom broju odbornika u gradu (%)
<b>LESKOVAC - ukupno</b>	75	100
DS	25	33.30
SRS	23	30.67
DSS	4	5.33
NS	5	6.67
SPS	3	4.00
G17+	7	9.33
PSS	1	1.33
PUPS	2	2.67
SDP	2	2.67
SNS	3	4.00
Stranke manjina	-	-
Ostali	-	-

## Istorijska tradicija i kulturno nasleđe



Grčki istoričar Herodot pominje u V veku pre našeg računanja vremena, da je na mestu ili u blizini današnjeg Leskovca postojalo izvesno ilirsko ( dardansko ) naselje, oko kojeg se gajila konoplja. U II veku posle našeg računanja vremena, pošto su pobedili Ilire, Rimljani su našli jedno naselje na levoj obali Veternice, i na brdu Hisar podigli tvrđavu, koja je dominirala gradom i drumom.





O prvim vekovima života naših predaka na ovim prostorima ne nalazimo pomena sve do XII veka. Predeo oko današnjeg Leskovca pod imenom Glubočica ( Dubočica ) grčki car Manojlo je Nemanji u XII veku poklonio oblast Glubočicu, u kojoj se nalazilo naselje Leskovac. Iz vremena cara Dušana i neposredno posle toga pojedina sela u Dubočici pa i sam Leskovac bili su darivani manastirima: car Stefan Dušan, je 1348 godine dao na poklon manastiru Hilendar selo Leskovac; 1395 godine monahinja Efimija ( kneginja Milica ) sa sinovima Vukom i Stefanom dala je Svetogorskom manastiru Sv. Pantelejmona kuću i dva čoveka u Leskovcu. Tada je Leskovac prvi put pomenut kao grad.



Krajem XVIII veka, Leskovac je već centar velikog Leskovačkog pašaluka koji je obuhvatao celu teritoriju bivšeg sanxaka Alaxi - Hisar (Kruševac) i Paraćin. Francuski geograf Ami Bue, 1837. godine piše da Leskovac ima 3000 kuća: 2400 hrišćanskih, 500 turskih, 30 ciganskih i 10 jevrejskih, ukupno 15.000 stanovnika.

Okupacijom leskovačkog kraja od strane Austro- Ugarske, Nemačke i Bugarske (od 1915 - 1918), naneta je velika šteta stanovništvu, privredi i poremetila njegov razvitak. Leskovac do izbijanja II svetskog rata dostiže svoj zenit u privrednom razvoju.

Šestog i osmog aprila 1941. godine pale su prve bombe oko železničke stanice, glavne ulice prema Hisaru, srušena je livnica "Sava" i autotransportno preduzeće "Begović i Đokić". Nemci su 12. aprila 1941. god. ušli u Leskovac i okupirali ga.

Leskovac je u toku drugog svetskog rata podneo velike ljudske i materijalne žrtve, ali kada je sloboda bila nadomak ruke, 6. septembra 1944. godine doživeo je katastrofu. Američki bombarderi "B29" - oko 50 aviona - bez povoda i razloga ( kao saveznici ) rušili su čitave kvartove.



Nikada nije ustanovljen tačan broj poginulih i ranjenih , procene se kreću od 2,5 do 4 hiljade stradalih. Porušeno je i oštećeno ukupno 1840 objekata. 11. septembra 1944. godine Leskovac je oslobođen.

Juna meseca 1945. godine konfiskovana je fabrika "Gligorije Petrović i komp", i posluje u društvenoj svojini pod nazivom T. I. "Kosta Stamenković". U periodu od 1945-1952 godine iz Leskovca u druge gradove (Pirot, Titograd, Užice, Prokuplje, Višegrad, Požarevac, Beograd, Tetovo, Zemun) odneto je 176 tekstilnih mašina. Leskovac je dobio ime po legendi. Smatra se da se ispod brda u blizini sadašnjeg grada nalazilo jezero, ali je došlo do njegovog sušenja i tu je iznikla biljka leska (lešnik). Po njoj je i naselje dobilo ime Leskovac i to pre više od 600 godina, ali je u vreme turske vladavine nadenuuto u Hisar od istoimene turske reči koja znači tvrđava.





**Šop-Đokićeva kuća** je stara 120 godina. To je jednospratna zgrada sa tremom iznad ulaza koji se nalazi iznad divanane. Prizemlje zgrade je skoro bez otvora čiju polovinu prostora zahvata podrum. Sprat ove kuće bio je dobro uređen sa tavanicom u duborezu u najvećoj sobi. Zgrada je obnovljena I dograđena u istom stilu 1980.



**Kuća Bore Piksle**, stara zgrada Narodnog muzeja, podignuta je u XIX veku. Jednospratna zgrada, rađena u balkanskom stilu. Danas se u ovoj zgradi nalazi stalna postavka Narodnog muzeja, kkoja oslikava enterijer kuća u leskovcu tokom XIX veka.



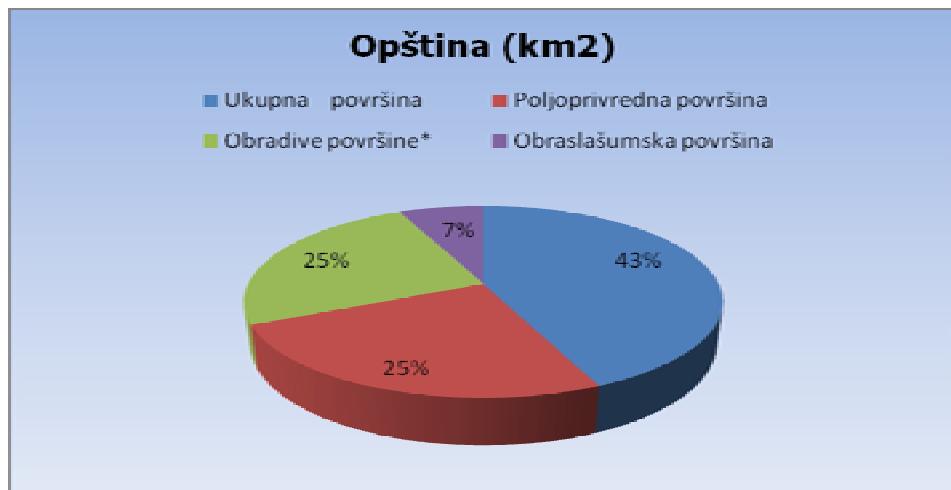


## Prirodni resursi

Poljoprivredno zemljište grada Leskovca zauzima površinu od 58.919 ha (obradive površine i pašnjaka) Šume zauzimaju površinu od 39.490 ha. 70% obradive površine je pod ratarskim kulturama; povrtnjaci -15% voćnjaci-6%, vinogradi-5% , livade-2% i vrlo malo pašnjaka (tabela br. 7).

Tabela 7. Struktura zemljišnih površina, 2006.

	Grad (km <sup>2</sup> )	Udeo u Ukupnoj površini grada (%)	Udeo grada u površini istog tipa u okrugu (%)	Okrug (km <sup>2</sup> )	Udeo okruga u površini istog tipa u Srbiji (%)	Srbija (km <sup>2</sup> )
Ukupna površina	1025	100	37	2770	3.13	88361
Poljoprivredna površina	590	57.5	38.17	1543	3.02	51050
Obrađive površine*	589	57.5	38.17	1543	3.02	50658
Obraslašumska površina	162	16	31	519	2.6	19845



Pošto ga karakteriše umereno-kontinentalna klima sa veoma blagim zimama i umereno toplim letima, Leskovački kraj obiluje prirodnim lepotama koje su po svojoj raznolikosti i lepoti veoma retke. Brojne planine, jezera, reke, banje, kanjoni, klisure... odlika su ovog kraja.

### Reke



Najveća reka Leskovačkog kraja je Južna Morava koja teče od juga prema severu i zajedno sa Zapadnom Moravom čini Veliku Moravu. U Južnu Moravu se ulivaju: Vlasina, koja zahvata vodu iz Vlasinskog jezera i protiče kroz Crnu Travu i Vlasotince; Veterica, koja protiče kroz Leskovac; Jablanica, koja izvire podno Goljaka i protiče kroz Medveđu i Lebane; Pusta Reka, koja kreće sa planine Radan, napuni Brestovačko jezero i protiče kroz Bojnik. Vučjanka, koja kreće sa planine Kukavice, protiče kroz Vučje i uliva se u Veternicu. U Leskovačkom kraju poznate su i Kozaračka reka, Predejanska, Kopašnička i Sušica.



### Biljni i životinjski svet

Prirodna bogatstva Leskovačkog kraja pogoduju velikoj raznovrsnosti biljnog i životinjskog sveta. Najrasprostranjeniji su od životinja: srndači, divlje svinje, zečevi, jarebice i fazani, dok je kod biljaka primetno



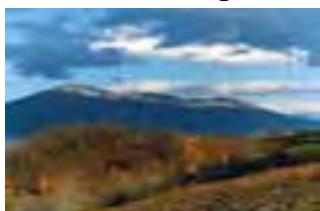
veoma raznoliko prisustvo lekovitih i drugih korisnih biljaka. Prva floristička istraživanja na ovoj teritoriji vršio je osnivač srpske botanike Josif Pančić krajem 19. veka. Zajedno sa svojim saradnicima on je pronašao na Ostrozubu izuzetno retku biljku, endemorelikt lovovršnju, zelenoče (Prunus Laurocerasus). Više od 100 godina ova biljka zaokuplja pažnju botaničara iz čitavog sveta, jer se na nju dosada naišlo samo u Bugarskoj i na još 2-3 lokaliteta. Zbog toga je Ostrozub proglašen strogim prirodnim rezervatom. Inače, Leskovački kraj poseduje još preko 50 retkih (uglavnom lekovitih) biljaka, endema i relkata.

### Grdelička klisura



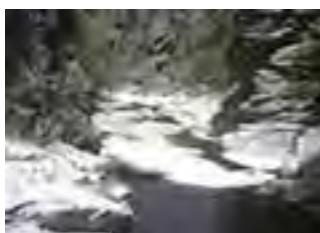
Desetak kilometara južno od Leskovca, prostrana leskovačka kotlina počinje da prelazi u brdovit predeo pod šumom. Tu nastaje živopisna Grdelička klisura, čiji se najjužniji deo zove Momina klisura. Kroz klisuru protiče reka Južna Morava. U nastavku klisure, na 25km od Leskovca, nalazi se Predejane, lepo planinsko izletište opkoljeno šumom, brdima, zaklonjeno od veta i bez magle - idealno za odmor.

### Obronci Babičke gore



Ova netaknuta planinska lepotica bogata je raznovrsnom divljači, a njena posebnost ogleda se i u tome što se sa njenih obronaka proža izuzetan pogled na Suvu planinu, tako da može predstavljati polaznu tačku za organizovanje pešačkih planinarskih tura.

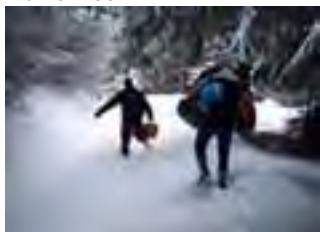
### Kanjon reke Vučjanke



Protičući kroz useke, stene i litice planine Kukavice, reka Vučjanka pravi predivne kanale, slapove i „kazane“. U kanjonu dugom nekoliko kilometara ima više atraktivnih mesta za kupanje.

U samom središtu kanjona reke Vučjanke smeštena je jedna od najstarijih hidrocentrala na Balkanu. Izgrađena je 1903. godine, a i danas je u funkciji.

### Kukavica



Posebna je prednost ove planine u podatku da je od Leskovca, udaljena samo 16 km. Sa njime je spojena linijama prigradskog saobraćaja, velike učestalosti polazaka, i putem sa savremenim kolovozom. Ograničene mogućnosti prihvatanja izletnika u lokalitetu Potencijal za razvoj turizma u gradu Leskovcu je planina Kukavica, koja je smeštena između Vranjske kotline na jugu, Leskovačke na severu, odn. Grdeličke klisure na istoku i doline Veternice, sa najvišim vrhom Vlajnom (1441 m). Ovako ograničena zahvata 587 m2. Planina Kukavica raspolaže prirodnim uslovima za razvoj planinskog i lovnog turizma, obzirom na bogatstvo lovne divljači, od kojih su najznačajnije divlje svinje i srneća divljač.



Ostale vrste divljači i ptica, kao i prisustvo predatora, dominiraju ovim prostranstvima kojima J.P. "Srbija sume" gazduje preko ustanovljenog lovišta "Kukavica" koje se nalazi na 1360 m n.v. Ispred vrha postoji skistaza u dužini od 600 m, širine 100 m, sa prosečnim nagibom od 22 %. Kukavica je idealno mesto za pripreme sportista, planinarenje i šetnje u prirodi, seoski turizam, branje lekovitog bilja.

### Vlasinsko jezero



Vlasinsko jezero je najprivlačniji i najposećeniji turistički centar juga Srbije, udaljeno je od Leskovca 75 km. Leži na visoravni, čija je nadmorska visina 1260 m, u podnožju planinskih vrhova Čemernika, Vardenika i Strešera koji se blago spuštaju do obala jezera.

Mikroklimatske prilike Vlasinskog jezera omogućavaju intenzivno celogodišnje iskorišćavanje. Temperatura vode na površini jezera u sunčanim danima kreće se od 21-23°C, što omogućava kupanje. Snežni pokrivač u ovim krajevima zadržava se od početka decembra do kraja martaa, pa su prelepe staze za skijanje prava atrakcija za ljubitelje zimskih sportova.

Primamljivi pejzaži, negregledna šetališta, bogatstvo flore i faune, ekološki čista, netaknuta priroda sa klimom koja posebno pogoduje zdravlju, pruža neponovljiv doživljaj ovog prostora. Zbog svega ovoga Vlasinsko jezero predstavlja turistički biser i atrakciju juga Srbije.

### Pašina česma



Izletište Pašina česma, predstavlja najposećenije inajperspektivnije izletište leskovčana. Nalazi se 10 km od Leskovca.

Položaj, konfiguracija terena i bogatstvo četinarskom i hrastovom šumom na 86 ha, čini izletište atraktivnim za sport, rekreativnu i lovni turizam.

### Sijarinska banja



Sijarinska Banja je udaljena 52 km od

Leskovca. Nalazi se na 530 m nadmorske visine. Do Banje se stiže:  
 - autoputem Beograd-Niš-Leskovac,  
 - regionalnim putem Leskovac-Priština,  
 - železnicom (Beograd-Niš-Atina).

Banja ima izvore mineralne vode (temperatura od 32 do 72°C). Postoji i radioaktivno-sumporovito blato.

U Banji postoji gejzer vrele vode čiji voden stub dostiže visinu od 8m i povremeni gejzer koji eruptira na svakih 10 minuta.

Kupanje u Sijarinskoj banji leči:  
 reumatizam, išjas, lumbago, neuralgije, kostobolja, malokrvnost, plućne bolesti, stomačna oboljenja, bolesti creva, bubrežne bolesti, bolesti jetre i žučne kese, manje srčane mane.



## Ljudski resursi

### Stanovništvo (broj stanovnika i stopa rasta)

U poslednje četiri decenije broj stanovnika grada Leskovca bio je u stalnom porastu, da bi se taj trend znatno usporio između poslednja dva popisa. Prema poslednjem popisu 2002.g. Opština ima 162.000 stanovnika (sa stanovništvom u inostranstvu). U prošlom veku ona je bila značajno imigraciono područje za skoro sve okolne opštine tako da se u tom periodu doselilo stanovnika koliko danas ima grad Leskovac (65.000).

No, na osnovu kretanja nataliteta i mortaliteta u periodu 1996-2002.g. prirodni priraštaj je počeo da gubi snagu prirodnog generatora i obnavljača stanovištva, a emigracioni potencijali iz neposredne okoline su iscrpljeni, tako da je on sada neutralni faktor rasta.

Starosna struktura stanovništva ima odlike starenja, što znači disharmonične odnose među starosnim grupama. Ona još uvek nije stabilizovana te se očekuju njene promene u pravcu većeg starenja sa sve nepovoljnijim demografskim posledicama.

Nezavisno od budućih trendova prirodne i migracione komponente, dosadašnje njihovo kretanje formiralo je u Opštini značajan demografski potencijal jedan od najvećih u Republici Srbiji, koji svojom brojnošću i sposobljenošću čini obilan faktor ekonomskog razvoja Opštine, pa i Republike Srbije.

Procenjuje se da je u ovom trenutku na direktni ili indirektni način za poljoprivredu vezano 28.000 stanovnika što čini 17% ukupnog stanovništva, odnosno 39% od aktivnog, što se još može smatrati visokom učešćem poljoprivrednog stanovništva. Stepen obrazovnosti stanovništva, kao i struktura stručne ponude je nepovoljnija nego u Republici, a daleko zaostaje i za potrebama razvoja Grada.

Nesrazmerno veliki deo visokostručnih radnika zaposlen je u neprivrednim delatnostima, što umanjuje stručni potencijal privrede, a time i njene razvojne mogućnosti. Ukupan broj zaposlenih u privredi sredinom 2006. godine iznosi 16.000 radnika. Sa zaposlenima u oblasti privatnih radnji od 9.800 formira se ukupna zaposlenost od 27.800 radnika. Proces smanjenja broja zaposlenih sredinom 2006.g. je zaustavljen po prvi put posle 1989. godine. Najveći broj zaposlenih je u oblasti prerađivačke industrije sa oko 8.500 radnika.

**Tabela 8. Uporedni pregled broja stanovnika, podaci iz popisa.**

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002
Broj stanovnika u Leskovcu	113158	121311	134250	147487	159001	161986	161086
Promena broja stanovnika u Leskovcu	/	8153	12939	13237	11514	2985	-900
Stopa rasta broja stanovnika u Leskovcu	/	7.20	10.67	9.86	7.81	1.88	-0.56
Stopa rasta broja stanovnika u Jablaničkom okrugu	/	5.55	4.39	2.40	0.59	-4.28	-4.13
Stopa rasta broja stanovnika u Srbiji	/	6.34	8.37	7.86	7.31	-1.97	-1.04

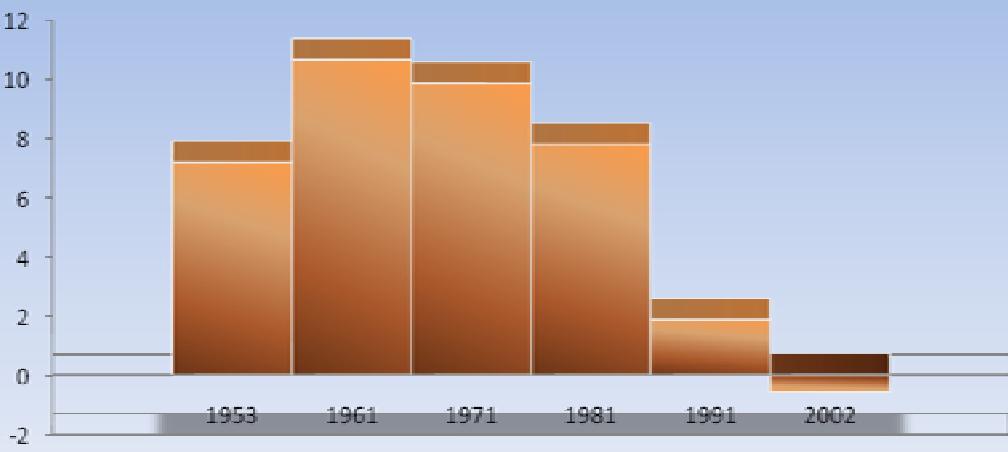


Tabela 9. Procjenjeni broj stanovnika u periodu 1999-2005.

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Broj stanovnika u Leskovcu	158120	157498	156877	156224	155544	154895	154113
Ukupna promena broja stanovnika u Leskovcu	/	-622	-621	-653	-680	-649	-782
Stopa rasta broja stanovnika u Leskovcu	/	-0.39	-0.39	-0.42	-0.44	-0.42	-0.50
Stopne raste broja stanovnika u Jablaničkom okrugu	/	-0.56	-0.57	-0.63	-0.61	-0.59	-0.72
Stopa rasta broja stanovnika u Srbiji	/	-0.32	-0.17	-0.04	-0.26	-0.23	-0.30



### Stopa rasta stanovnika u gradu



### Stanovništvo prema tipu naselja



Tabela 10. Struktura stanovništva prema tipu naselja, 2005.

	Leskovac		Jablanički okrug		Srbija	
	Broj	Učešće (%)	Broj	Učešće (%)	Broj	Učešće (%)
Gradsko stanovništvo	68826	44.05	98.42	40.85	4225896	56.36
Ostalo stanovništvo	87462	55.95	142.503	59.15	3272105	43.64
Ukupno stanovništvo	156252	100	240.923	100	7498001	100

## Vitalni događaji

Na osnovu kretanja nataliteta i mortaliteta u periodu 1996-2002.g. prirodni priraštaj je počeo da gubi snagu prirodnog generatora i obnavljača stanovništva, a emigracioni potencijali iz neposredne okoline su iscrpljeni, tako da je on sada neutralni faktor rasta.

Starosna struktura stanovništva ima odlike starenja, što znači disharmonične odnose među starosnim grupama. Ona još uvek nije stabilizovana te se očekuju njene promene u pravcu većeg starenja sa sve nepovoljnijim demografskim posledicama.

Nezavisno od budućih trendova prirodne i migracione komponente, dosadašnje njihovo kretanje formiralo je u Opštini značajan demografski potencijal jedan od najvećih u Republici Srbiji, koji svojom brojnošću i sposobljenošću čini obilan faktor ekonomskog razvoja Opštine, pa i Republike Srbije. Najveći broj stanovnika u gradu Leskovcu je punoletno stanovništvo. Najbrojniji sloj ljudi je u grupi od 15-64 godine dok dece predškolskog uzrasta ima samo 6,97%. (tabela 15. i 16.).

**Tabela 11. Vitalni događaji, 2005.**

	Leskovac	Jablanički okrug	Srbija
Živorođeni	1447	2180	70977
Živorođeni na 1000 stanovnika	9.7	9.3	9.6
Umrli	2219	3498	102884
Umrli na 1000 stanovnika	14.5	15.0	13.9
Prirodni priraštaj	-742	-1318	-31887
Prirodni priraštaj na 1000 stanovnika	-4.9	-5.6	-4.3

**Tabela 12. Struktura ženskog stanovništva starog 15 godina i više prema broju živorodene dece, 2002.**

	Leskovac	Udeo u ukupnom broju žena starih 15 i više god. u gradu (%)
Ukupno	66291	100
Nije radala	13586	20.49
Rodila	1 dete	17.06
	2	50.20
	3	9.01
	4	2.09
	5 i više dece	1.1

**Tabela 13. Struktura stanovništva starog 15 i više godina prema bračnom stanju i polu, 2002.**

	Leskovac	Udeo u ukupnom broju stanovnika u gradu(%)
Ukupno	130554	100
Neoženjeni/neudati	26955	20.64
Oženjeni/udati	87040	66.66
Razvedeni	3307	2.53
Udovci/udovice	5150	3.94
Nepoznato	56	0.04

## Starosna struktura stanovništva

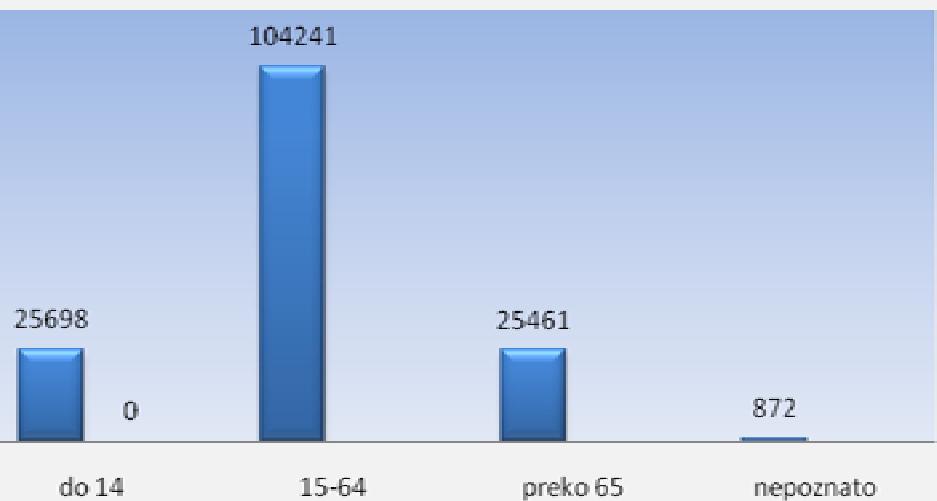
Tabela 14. Struktura stanovništva prema starosti i polu, 2002.

		Leskovac	Udeo u ukupnom broju stanovnika u gradu (%)
Ukupno stanovništvo	Ukupno	156252	100
	muško	77641	49.69
	žensko	78611	50.31
0-4	Ukupno	7548	4.83
	muško	3956	2.53
	žensko	3952	2.52
5-9	Ukupno	8689	5.56
	muško	4586	2.93
	žensko	4103	2.62
10-14	Ukupno	9461	6.05
	muško	4836	3.09
	žensko	4625	2.96
15-19	Ukupno	10362	6.63
	muško	5299	3.39
	žensko	5063	3.24
20-24	Ukupno	10462	6.69
	muško	5315	3.40
	žensko	5147	3.29
25-29	Ukupno	10774	6.89
	muško	5445	3.48
	žensko	5329	3.41
30-34	Ukupno	10037	6.42
	muško	5065	3.24
	žensko	4972	3.18
35-39	Ukupno	10437	6.68
	muško	5326	3.41
	žensko	5111	3.27
40-44	Ukupno	10816	6.92
	muško	5534	3.54
	žensko	5282	3.38
45-49	Ukupno	12291	7.86
	muško	6405	4.10
	žensko	5886	3.77
50-54	Ukupno	11563	7.40
	muško	5895	3.77
	žensko	5668	3.63
55-59	Ukupno	7832	5.01
	muško	3919	2.50
	žensko	3913	2.50
60-64	Ukupno	9667	6.19



	muško	4648	2.97
	žensko	5019	3.21
65-69	Ukupno	10088	6.46
	muško	4632	2.96
	žensko	5456	3.49
70-74	Ukupno	8006	5.12
	muško	3463	2.22
	žensko	4543	2.90
75-79	Ukupno	4803	3.07
	muško	1905	1.22
	žensko	2898	1.85
80-84	Ukupno	1843	1.18
	muško	742	0.47
	žensko	1101	0.70
85-89	Ukupno	511	0.33
	muško	204	0.13
	žensko	307	0.20
90-94	Ukupno	159	0.10
	muško	62	0.04
	žensko	97	0.06
95 i više	Ukupno	31	0.02
	muško	11	0.00
	žensko	20	0.01
nepoznato	Ukupno	872	0.56
	muško	393	0.25
	žensko	479	0.30

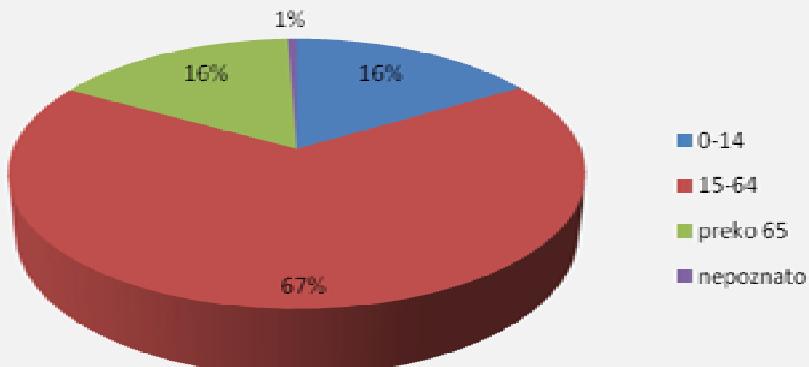
Struktura stanovništva prema starosti i polu



**Tabela 15. Struktura stanovništva po osnovnim kontigentima, 2002.**

	Grad Leskovac, 2002		Grad Leskovac 2005*	
	Broj stanovnika	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)	Broj stanovnika	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)
Predškolski uzrast 0-6	10892	6.97	11312	7.39
Školski uzrast 7-14	14806	9.47	13714	8.96
Radni kontigent 15-64	104241	66.71	101664	66.41
Stanovništvo od 65 godina i više	25441	16.28		
Punoletni 18 i više			122452	79.99
Fertilni 15-49			35061	22.90
Ukupno	156252	100		100

\* procena

**Struktura stanovništva****Tabela 16. Starosni indikatori stanovništva, 2005.**

	Grad Leskovac	Jablanički Okrug	Srbija
Prosečna starost (godine)	39.89	40.71	40.74
Očekivano trajanje života - muškarci (godine)	69.99	69.92	69.73
Očekivano trajanje života - žene (godine)	74.03	74.32	75.05
Indeks starenja*	97.57	101.82	101.39

\* Indeks starenja – predstavlja odnos starog (60 i više godina) prema mlađom (0-19) stanovništvu



## Polna struktura stanovništva

Tabela 17. Polna struktura stanovništva, 2002.

	Leskovac	Struktura stanovništva u gradu (%)	Struktura stanovništva u okrugu (%)	Struktura stanovništva u Srbiji (%)
Muško	77641	49.68	49.80	48.62
Žensko	78611	51.32	50.19	51.37
Ukupno	156252	100	100	100

Tabela 18. Struktura stanovništva prema etničkoj ili nacionalnoj pripadnosti, 2002.

	Grad Leskovac		Jablanički okrug	
	Broj	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)	Broj	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)
Srbi	147414	94.3	225052	93.4
Crnogorci	284	0.18	725	0.30
Jugosloveni	122	0.08	147	0.06
Albanci	23	0.15	2841	1.18
Bošnjaci	5	0.00	7	0.00
Bugari	85	0.05	109	0.45
Bunjevci	-	-	3	0.00
Vlasi	-	-	-	-
Goranci	1	0.00	2	0.00
Mađari	16	0.01	26	0.01
Makedonci	251	0.16	326	0.13
Muslimani	13	0.00	18	0.00
Nemci	7	0.00	9	0.00
Romi	6989	4.47	9900	4.1
Rumuni	3	0.00	11	0.00
Rusi	16	0.01	25	0.01
Rusini	1	0.00	3	0.00
Slovaci	4	0.00	5	0.00
Slovenci	22	0.01	25	0.01
Ukrajinci	8	0.00	8	0.00
Hrvati	67	0.04	93	0.03
Česi	3	0.00	3	0.00
Ostali	44	0.03	58	0.02
Neopredeljeni	225	0.14	692	0.29
Regionalna pripadnost	58	0.04	71	0.03
Nepoznato	591	0.38	724	0.30
Ukupno	156252	100	240923	100

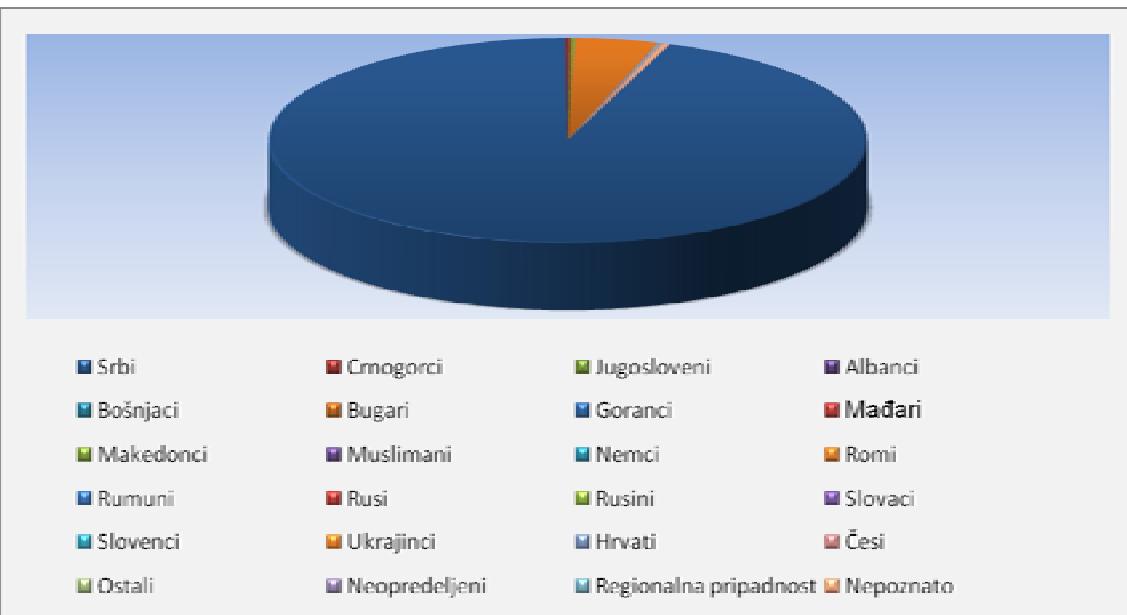


Tabela 19. Struktura stanovništva prema veroispovesti, 2002.

	Grad Leskovac		Jablanički okrug	
	Broj	(%)	Broj	(%)
Pravoslavna	147743	94.55	227484	94.42
Katolička	117	0.07	152	0.06
Protestantska	2853	1.82	2893	1.2
Islamska	389	0.24	3239	1.34
Judaistička	-	-	-	-
Proorientalnih kultova	9	0	10	0
Pripada veroispovesti koja nije navedena	202	0.12	285	0.11
Vernik je, ali ne pripada nijednoj veroispovesti	-	-	-	-
Nije vernik	88	0.05	114	0.04
Neizjašnjen	1946	1.24	3525	1.46
Nepoznato	2905		3221	
Ukupno	156252	100	240923	100

## Struktura stanovništva prema maternjem jeziku

Tabela 20. Struktura stanovništva prema maternjem jeziku, 2002.

	Grad Leskovac		Jablanički okrug	
	Broj	(%)	Broj	(%)
Srpski	148673	95.14	227872	94.58
Albanski	18	0.01	2835	1.17
Bosanski	3	0	4	0
Bugarski	50	0.03	63	0.02
Vlaški	-	-	-	-
Mađarski	11	0.0	17	0.0
Makedonski	197	0.12	244	0.10
Romski	6672	4.27	8974	3.72
Rumunski	2	0	9	0
Slovački	4	0	5	0
Hrvatski	56	0.03	78	0.03
Ostali jezici	101	0.06	127	0.05
Nepoznato	465	0.29	695	0.28
Ukupno	156252	100	240923	100

## Stanovništvo prema aktivnosti

### Struktura stanovništva prema aktivnosti i polu

Aktivno sposobno stanovništvo gradu Leskovcu čini 46.04% ukupnog stanovništva dok su više od jedne trećine čine lica koja su izdržavana. Od radon sposobnog stanovništva, najveći broj je onih koji se bavi poljoprivredom, lovom I šumarsvom, a zatim prerađivačkom industrijom.

Tabela 21. Struktura stanovništva prema aktivnosti i polu, 2002.

	Grad Leskovac	Udeo u ukupnom stanovništvu grada (%)	Udeo u ukupnom aktivnom stanovništvu opštine (%)
Ukupno stanovništvo	156252	100	/
Aktivno stanovništvo	71947	46.04	100
Aktivno stanovništvo koje obavlja zanimanje	ukupno	53621	34.32
	muško	32403	20.74
	žensko	21218	13.57
Lica sa ličnim prihodom	ukupno	28882	18.48
	muško	14655	9.38
	žensko	14227	9.10
Izdržavano stanovništvo	ukupno	55131	35.28
	muško	20801	13.31
	žensko	34330	21.97
Lica u inostranstvu do 1 god.	ukupno	292	0.19
	na radu	196	0.12
	članovi porodice	96	0.06

## Struktura aktivnog stanovništva prema vrsti zanimanja i oblasti delatnosti

Tabela 22. Struktura aktivnog stanovništva koje obavlja zanimanje prema zanimanju i polu, 2002.

	Zakonodavci, funkcionери, rukovodioci	Stručnjaci	Stručni sarađnici i tehničari	Službenici	Uslužni radnici i trgovci	Radnici u poljoprivredi, ribarstvu i šuma-rsvtu	Zanatlige i srođni radnici	Rukovaoci mašinama i uređajima i monteri	Osnovna jednostavna zanimanja	Vojna lica	Nepoznato
Ukupno*	U 1473	2659	7064	2229	4867	14604	4070	6007	3206	613	3851
	M 1115	1379	3142	1277	2770	7909	3593	3907	1958	584	2330
	Ž 358	1280	3922	952	2097	6695	477	2100	1248	29	1521
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	U 38	36	147	98	28	14511	75	135	323	-	20
	M 31	28	83	38	14	7839	73	131	252	-	15
	Ž 7	8	64	60	14	6672	2	4	71	-	5
Ribarstvo	U 1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	M 1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
	Ž -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vađenje ruda i kamena	U -	-	1	1	6	-	-	-	-	-	-
	M -	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
	Ž -	-	1	1	2	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	U 314	354	1846	700	73	47	1850	4572	766	1	1072
	M 235	209	907	454	45	35	1479	2526	394	1	584
	Ž 79	145	939	246	28	12	371	2046	372	-	488
Energetika	U 17	43	195	73	24	-	215	137	26	-	76
	M 14	34	115	45	22	-	212	129	13	-	61
	Ž 3	9	80	28	2	-	3	8	13	-	15
Građevinarstvo	U 73	62	276	106	52	2	917	186	574	1	7
	M 63	42	161	58	24	2	901	181	520	1	7
	Ž 10	20	115	48	28	-	16	5	54	-	-
Trgovina	U 614	85	585	254	2894	4	314	139	322	-	446
	M 458	49	253	138	1486	2	297	136	250	-	287
	Ž 156	36	232	116	1408	2	17	3	72	-	159
Hoteli i restorani	U 48	7	71	50	577	2	43	23	96	-	78
	M 39	6	26	27	350	2	28	22	37	-	46
	Ž 9	1	45	23	227	-	15	1	59	-	32
Saobraćaj, skladistenje veze	U 111	138	483	266	154	12	223	592	118	-	197
	M 97	63	221	180	130	8	220	578	71	-	127
	Ž 14	75	262	86	24	4	3	14	47	-	70
Finansijsko posredovanje	U 21	42	188	44	7	-	3	7	16	-	29
	M 15	23	68	20	5	-	3	7	2	-	10
	Ž 6	19	120	24	2	-	-	-	14	-	19
Nekretnine	iU 30	66	119	19	5	2	25	11	65	-	34

poslovne aktivnosti	M	18	50	54	10	4	1	25	10	22	-	19
	Ž	12	16	65	9	1	1	-	1	43	-	15
Državna uprava i odbrana	U	40	259	484	241	386	-	51	38	82	610	236
	M	32	151	298	91	377	-	48	38	35	581	162
	Ž	8	108	186	150	9	-	3	-	47	29	74
Obrazovanje	U	25	814	747	71	7	3	22	15	215	1	183
	M	19	352	339	22	4	3	22	14	104	1	90
	Ž	6	462	408	49	3	-	-	1	111	-	93
Zdravstveni socijalni rad	U	35	579	1391	109	119	2	100	73	338	-	289
	M	25	259	266	56	33	2	89	68	47	-	86
	Ž	10	320	1125	53	86	-	11	5	291	-	203
Komunalne, društvene i lične delatnosti	U	62	123	289	80	139	17	62	49	153	-	63
	M	36	78	225	50	67	13	56	47	112	-	42
	Ž	26	45	64	34	72	4	6	2	41	-	21
Privatna domaćinstva sa radnicima	U	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	-
	M	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	Ž	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-
Eksteritorijalne organizacije i tela	U	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	M	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ž	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Nepoznato	U	44	51	241	113	18	-	169	28	108	-	1121
	M	32	35	126	66	16	-	139	20	97	-	794
	Ž	12	10	115	47	2	-	30	8	11	-	327

\*U – ukupno; M – muškarci; Ž – žene

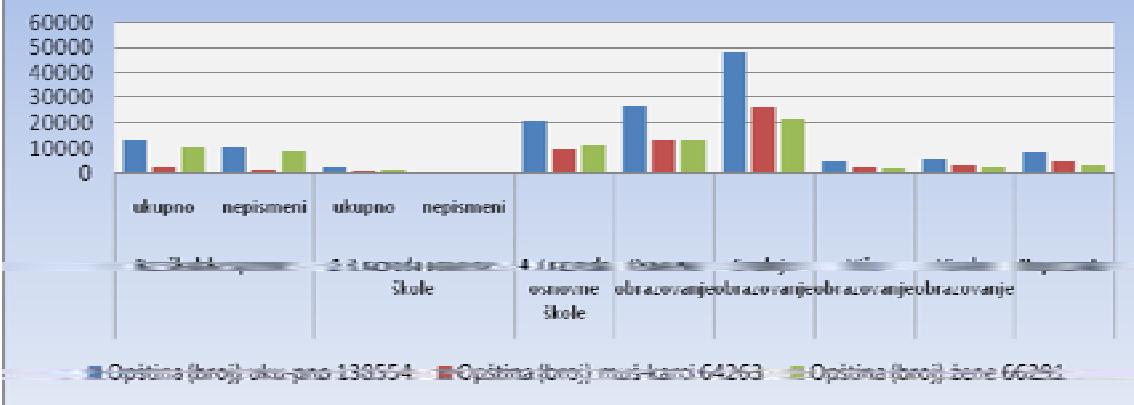
### Obrazovna struktura stanovništva

Tabela 23. Struktura stanovništva starog 15 i više godina prema školskoj spremi i pismenosti, 2002.

	Leskovac (broj)			Leskovac (%)			Srbija (%)		
	ukupno	muškarci	žene	ukupno	muškarci	žene	ukupno	muškarci	žene
Ukupno stanovništvo (>15)	130554	64263	66291	100	100	100	100	100	100
Bez školske spreme	ukupno	13220	2412	10608	10.1	3.75	16	5.94	2.53
	nepismeni	10174	1274	8900	7.79	1.98	13.4	3.60	1.08
1-3 razreda osnovne škole	ukupno	2655	1163	1492	2.03	1.80	2.25	1.99	1.23
	nepismeni	57	22	35	0.04	0.03	0.05	0.04	0.02
4-7 razreda osnovne škole		20908	9891	11017	16.0	15.39	16.6	14.1	12.3
Osnovno obrazovanje		26958	13493	13465	20.1	20.10	20.3	23.9	23
Srednje obrazovanje		48113	26412	21701	36.8	41.09	32.7	22.2	22.2
Više obrazovanje		4882	2795	2087	3.74	4.34	3.14	4.50	4.93
Visoko obrazovanje		5636	3406	2230	4.31	5.30	3.36	6.51	7.33
Nepoznato		8182	4691	3491	6.26	7.29	5.26	2.18	2.61
Nepismeni ukupno		10231	1296	8935	7.83	2.01	13.5	3.63	1.11
									3.10



## Struktura stanovništva starog 15 i više godina prema školskoj spremi i pismenosti



## Porodice i domaćinstva

### Porodice

Tabela 24. Struktura porodica prema broju dece, 2002.

	Grad Leskovac	Udeo u ukupnom broju porodica u gradu(%)
Broj porodica - ukupno	48224	100
Broj porodica bez dece	17155	35.57
Broj porodica sa decom	31069	64.43
Broj porodica sa 1 detetom	14104	29.25
Broj porodica sa 2 deteta	15221	31.56
Broj porodica sa 3 deteta	1535	3.18
Broj porodica sa 4 deteta	168	0.35
Broj porodica sa 5 i više dece	41	0.00
Broj porodica sa decom mlađom od 25 godina	25290	52.44
Broj dece mlađe od 25 godina	42137	/
Prosečan broj dece mlađe od 25 godina po porodici		/



Tabela 25. Struktura porodica prema tipu, 2002.

	Grad Leskovac	Udeo u ukupnom broju porodica u gradu(%)
Broj porodica ukupno -	48224	100
Bračni par bez dece	17155	35.57
Bračni par sa decom	26418	54.78
Majka sa decom	3453	7.16
Otac sa decom	1198	2.48



## Domaćinstva

Tabela 26. Struktura domaćinstava prema broju članova, 2002.

		Broj	Udeo u ukupnom broju domaćinstava u gradu(%)
Domaćinstva u Leskovcu	<b>ukupno</b>	<b>46583</b>	<b>100</b>
	sa 1 članom	6515	13.98
	2	10751	23.07
	3	8183	17.56
	4	10408	22.34
	5	5052	10.84
	6	3900	8.37
	7	1185	2.54
	8	372	0.79
	9	120	0.25
Prosečan broj članova domaćinstva	10 i više	97	0.20
	Leskovac	3.35	/
	Jablanički Okrug	3.29	/
	Srbija	2.97	/



## Migracije stanovništva

### Doseljenici

Tabela 27. Broj doseljenika po vremenskim periodima.

	Broj doseljenika u grad Leskovac	Udeo u odnosu na ukupan broj doseljenika u gradu (%)	Broj doseljenika u okrug
1940 i ranije	968	1.67	1403
1941-1945	894	1.54	1294
1946-1960	10902	18.80	15539
1961-1970	10699	18.45	15967
1971-1980	10526	18.15	16031
1981-1990	9413	16.25	15678
1991-2002	10460	18.04	17095



Tabela 28. Struktura doseljenika prema području sa kojeg su doseljeni, 1940-2002.

	Grad Leskovac	Udeo u ukupnom broju doseljenika u gradu (%)
Doseljenici - ukupno	57992	100
Doseljenici iz		
Srbije - ukupno	54100	93.28
drugog mesta iste opštine	29872	51.51
Centralne Srbije	21918	37.79
Vojvodine	817	1.41
Kosova i Metohije	1493	2.57
Crne Gore	192	0.33



	Bosne i Hercegovine	686	1.18
	Hrvatske	903	1.56
	Makedonije	1044	1.80
	Slovenije	223	0.38
	ostalih država	307	0.53
	nepoznato	537	0.92

## Dnevne migracije

Tabela 29. Dnevne migracije prema tipu migranata, 2002.

	Leskovac	Udeo u ukupnom broju dnevnih migranata (%)
Dnevni migranti - ukupno	19531	100
Dnevni migranti koji obavljaju zanimanje	ukupno	12800
	u drugom naselju iste opštine	10191
	u drugoj opštini	1571
	u drugoj državi	2
Dnevni migranti koji se školuju	ukupno	6731
	učenici	6162
	studenti	569
	u drugom naselju iste opštine	5617
	u drugoj opštini	647
	u drugoj državi	2
		0.01

Tabela 30. Dnevne migracije stanovništva koje obavlja zanimanje prema tipu delatnosti, 2002.

	Leskovac	Udeo u ukupnom broju dnevnih migranata (%)
Ukupno - dnevni migranti	12800	100
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	490	3.83
Ribarstvo	1	1.00
Vađenje ruda i kamena	5	0.04
Prerađivačka industrija	5637	44.04
Energetika (el.energija, gas, voda)	265	2.07
Građevinarstvo	963	7.52
Trgovina i opravka motornih vozila	1176	9.19
Hoteli i restorani	336	0.28
Saobraćaj, skladištenje i veze	868	0.78
Finansijsko posredovanje	38	0.30
Nekretnine i ostale poslovne aktivnosti	116	0.91
Državna uprava i obrana i socijalno osiguranje	714	5.58
Obrazovanje	676	5.28
Zdravstveni i socijalni rad	809	6.32
Komunalne, društvene i lične delatnosti	259	2.02
Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima	-	-
Eksteritorijalne organizacije i tela	-	-
Nepoznato	447	3.49



## Stambeni resursi



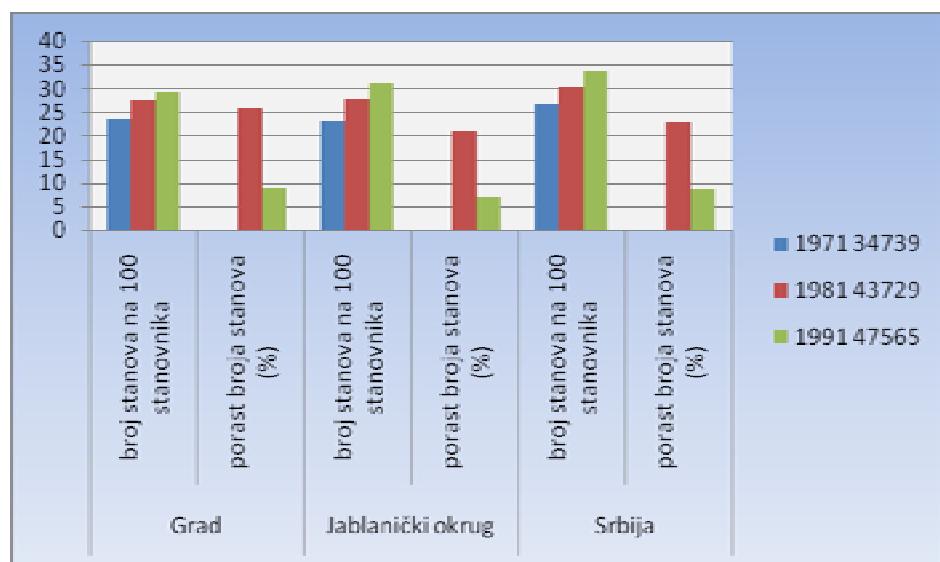
Stambeni fond Opštine čini preko 50.000 stanova ukupne površine od 3.miliona m<sup>2</sup>. Prosečne površine oko 62m<sup>2</sup>. U 248 stambenih zgrada nalazi se 6.726 stanova kolektivnog stanovanja, ukupne površine od 336.330 m<sup>2</sup>, sa prosečnom površinom od 50 m<sup>2</sup>.

Najveći broj stanova je u vlasništvu fizičkih lica, čak 98,69% od čega su najviše dvosobnih i trosobnih stanova. Dinamična stambena izgradnja bila je 60-ih godina 20.veka, dok je posle 2000.godine drastično smanjena izgradnja stanova.

**Tabela 31. Uporedni pregled broja stanova po popisima.**

		1971	1981	1991	2002
Broj stanova u Leskovcu		34739	43729	47565	48951
Leskovac	broj stanova na 100 stanovnika	23.55	27.50	29.36	30.39
	porast broja stanova (%)	/	25.88	8.77	2.91
Jablanički Okrug	broj stanova na 100 stanovnika	23.10	27.80	31.08	33.38
	porast broja stanova (%)	/	21	7.02	2.96
Srbija	broj stanova na 100 stanovnika	26.59	30.43	33.74	36.60
	porast broja stanova (%)	/	22.83	8.67	7.35





**Tabela 32. Broj i površina stanova, drugih nastanjenih prostorija, kolektivnih stanova i nastanjena lica, 2002.**

	Grad Leskovac		Jablanički Okrug prosek	Srbija prosek
	Ukupan broj/površina	Prosek po stanu		
Broj stanova	51753	/	/	/
Površina stanova (m <sup>2</sup> )	3247495			191516909
Broj lica u stanovima	157718			7571052
Broj drugih nastanjenih prostorija	172	/	/	/
Površina drugih nastanjenih prostorija (m <sup>2</sup> )	5937			602605
Broj lica u drugim nastanjenim prostorijama	447			54169
Brok kolektivnih stanova	10	/	/	/
Površina kolektivnih stanova	14652			
Broj lica u kolektivnim stanovima				

**Tabela 33. Struktura kolektivnih stanova, 2002.**

	Grad Leskovac	Jablanički Okrug
Ukupan broj kolektivnih stanova	10	16
Baraka za smeštaj radnika	1	2
Dom ili hotel za samce	-	1
Studentski, đački dom i internat	2	4
Dom za decu i omladinu ometenu u razvoju	-	-
Dom za socijalno ugroženu decu	-	-
Dom za penzionere, stare i iznemogle	1	1
Dom za odrasle invalide	-	-
Manastirski, samostanski konak	-	-
Ostali kolektivni stanovi	1	8

**Tabela 34. Struktura stanova prema vrsti i opremljenosti, 2002.**

	Grad Leskovac	Udeo u ukupnom broju stanova u gradu (%)	Prosečna površina stana (m <sup>2</sup> )		
			Grad Leskovac	Jablanič ki Okrug	Srbija
Stanovi - ukupno	48951	100	63.66	62.71	66.03
Stanovi u vlasništvu fizičkih lica	48310	98.69	63.80	62.87	66.31
posebne sobe	888	1.81	17.85	17.88	18.16
garsonjere i 1-sobni	6885	14.06	32.52	32.43	33.77
2-sobni	15380	31.42	53.44	52.88	56.01
3-sobni	15645	31.96	68.80	67.70	73.68
4-sobni	6548	13.38	84.34	83.97	94.34
5 i više sobni	3603	7.36	118.20	117.83	135.95
Opremljenost instalacijama	vodovodom	87.12	65.80	65.77	68.16
	el. strujom	99.13	53.83	62.92	66.24

**Tabela 35. Struktura stanova prema godini izgradnje, 2002.**

	Grad Leskovac	Udeo u ukupnom broju stanova u gradu (%)	Prosečna površina stana (m <sup>2</sup> )		
			Grad Leskova c	Jablanič kiOkrug	Srbija
Stanovi - ukupno	48951	100	63.66	62.72	66.03
	do 1918. godine	6383	13.04	48.04	48.98
	1919-1945	2393	4.89	50.77	50.82
	1946-1960	6473	13.22	52.27	52.01
	1961-1970	11072	22.62	60.98	59.34
	1971-1975	5710	11.66	68.80	68.41
	1976-1980	7466	15.25	68.96	68.80
	1981-1985	5136	10.49	69.56	70.37
	2001	230	0.47	71.68	69.42
	1. kvartal 2002.	42	0.08	89.73	77.69
					73.63

**Tabela 36. Struktura nastanjenih stanova prema broju domaćinstava i lica, 2002.**

	Grad Leskovac	Udeo u ukupnom broju stanova u gradu (%)
Nastanjeni stanovi –ukupno	48951	100
	1 domaćinstvo	8.54
	2 domaćinstva	4.34
	3 domaćinstva	0.42
	1 lice	11.41
	2	19.11
	3	15.02
	4	19.53
	5	11.15
	6	9.37
	7 i više lica	4.86



### Struktura nastanjenih stanova prema broju domaćinstava i lica



### Stambena izgradnja

U Leskovcu je u toku 2005. godine izgradjeno 169 stanova sa površinom od 9136m<sup>2</sup>. Vrednost izvedenih gradjevinskih radova je 18921 eura od kojih je za stambenu izgradnju utrošeno 7.14% .

**Tabela 37. Stambena izgradnja, 2005.**

	Grad Leskovac	Okrug	Srbija
Broj stanova – ukupno	298	/	/
Broj završenih stanova	169	/	/
Broj nezavršenih stanova	129	/	/
Prosečna površina završenih stanova (m <sup>2</sup> )	9136	10435	18162
Broj izgrađenih stanova na 1000 stanovnika	1.1	1.0	2.5

**Tabela 38. Vrednost izvedenih građevinskih radova, 2005.**

	Grad Leskovac (€)*	Udeo u vrednosti svih građevinskih radova (%)
Vrednost izvedenih građevinskih radova – ukupno	18921	100
Stambena izgradnja - ukupno	1350	7.14
Stambena izgradnja u privatnoj svojini	825	4.36
Stambena izgradnja u ostalim oblicima svojine	526	2.79

- srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

### Cene stanova na tržištu

Cene stanova u Leskovcu su 2008. godini dosta povećana u odnosu na prethodni period ali i dalje niža u odnosu na cene stanova u ostalim velikim gradovima u Srbiji. troškovi gradjenja i gradjevinskog zemljišta u odnosu na Beograd i prosek u Srbiji su višestruko niži.





Tabela 39. Cene stanova na tržištu, 2008.

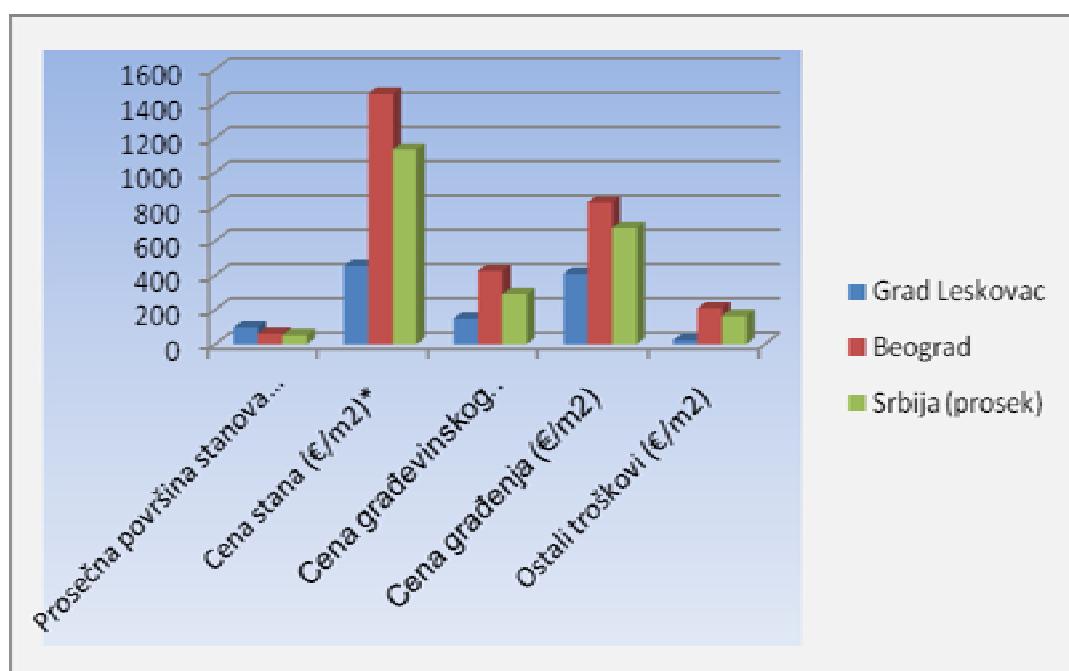
Veličina stambene jedinice	Lokacija	Cena (€/m <sup>2</sup> )*
Garsonjera	centar	750
	periferija	600
Jednosobni	centar	700
	periferija	550
Dvosobni	centar	650
	periferija	500
Trošobni	centar	600
	periferija	470
Preko tri sobe	centar	550
	periferija	450

\* srednji kurs NBS 1€ = ? rsd

Tabela 40. Cene stanova novogradnje, II polugodište 2007.

	Grad Leskovac	Beograd	Srbija (prosek)
Prosečna površina stanova (m <sup>2</sup> )	97	61	53
Cena stana (€/m <sup>2</sup> )*	454	1459	1132
Cena građevinskog zemljišta (€/m <sup>2</sup> )	148	425	290
Cena građenja (€/m <sup>2</sup> )	409	825	677
Ostali troškovi (€/m <sup>2</sup> )	22	209	165

\* srednji kurs NBS 31.12.2007. - 1€ = 79,2362 rsd





## Privreda

### Potencijali opštine Leskovac

Grad Leskovac kao gravitirajući ekonomski centar Jablaničkog okruga, zauzima površinu od 1025km<sup>2</sup> i jedna je od najvećih na teritoriji republike Srbije. Opština je smeštena u centru prostrane i plodne leskovačke kotline, koju su obrazovale reke Južna Morava, Vетernica, i Jablanica, zauzima površinu od 700km<sup>2</sup> i ograničena je planinskim masivom Kukavice, Radana i Pasjače sa zapada i Babičkom Gorom i rekom Vlasinom sa istoka i jugoistoka. Kotlina je dugačka 50km i široka 45km i nalazi se na 42°59' severne geografske širine i 21°57' istočne geografske dužine. Severno od opštine Leskovac je opština Niš (najsevernija tačka je mesto Brestovac) sa zapada se graniči Kosovom i Metohijom (manjim delom), Vranjem i Vladičinim Hanom. Istočna granica je opština Crna Trava i Vlasotince.

### Opšte karakteristike

Leskovac je grad koji leži na koridoru prolaska međunarodnih vozova koji iz Evrope putuju do Skoplja, Soluna i Atine. Najznačajniji je put E 75 koji spaja mađarsku i makedonsku granicu. Iz Leskovca vode regionalni putevi do Prištine, Piroti i Bosilegrada.

Leskovac je udaljen od Niša 45, Beograda 280, Sofije 155, Skoplja 160 kilometara. U svakom od ovih gradova postoji aerodrom koji omogućava posetiocima Leskovca da do njega dođu.

Sa 144 naseljena mesta Grad Leskovac je najrazuđenija opština u Srbiji. Tri naseljena mesta su gradskog tipa od kojih je grad Leskovac privredni, društveno-politički, kulturni i imigracioni centar čitavog područja. U njemu trenutno živi oko 65.000 stanovnika, odnosno 40% ukupnog stanovništva Grada.

### Privredna struktura





## Broj i struktura preduzeća

### Značaj MSP u privrednoj strukturi Grada Leskovca

Učešće MSP	Leskovac	Srbija
Ukupan prihod	64.5	46.5
Kapital	42.6	29.9
Zaposlenost	70.3	54,6

S obzirom na želju da se stepen razvoja MSP i preduzetništva u Opštini Leskovac u 2008. godini izjednači sa republičkim prosekom, projektovane prosečne godišnje stope rasta su iznad Republičkih (12,2 % u odnosu na 6,0 % kod broja MSP i radnji, 14,4 % i 11,8 % kod rasta zaposlenih u sektoru MSP). U

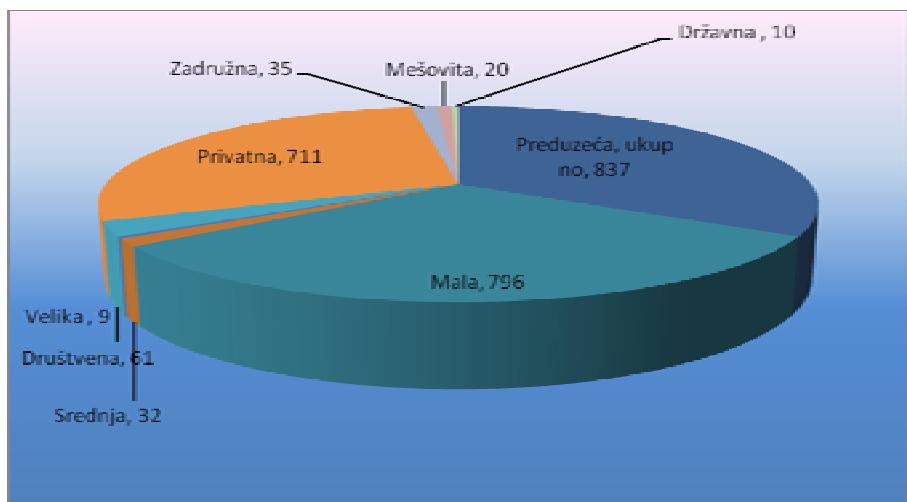
prethodnom petogodištu privatna MSP i radnje u Leskovcu beležila dinamičan prosečan godišnji rast zaposlenosti (privatna MSP 9,6 %, radnje 9,1 %) i da nije nerealno očekivati da te stope porastu na projektovane uz nameravane mere i aktivnosti.

Opis	Broj preduzeća u 2005. godini
Preduzeća, ukupno	<b>837</b>
<b>I Preduzeća po veličini</b>	
1.1. Mala	796
1.2. Srednja	32
1.3. Velika	9
<b>II Preduzeća po obliku svojine</b>	
2.1. Društvena	61
2.2. Privatna	711
2.3. Zadružna	35
2.4. Mešovita	20
2.5. Državna	10



Tabela 41. Struktura privrede po sektorima svojine

Opis	Ukupan prihod		Kapital		Zaposlenost	
	Leskovac	Srbija	Leskovac	Srbija	Leskovac	Srbija
Društvena	17.0	4.1	44.4	7.3	44.6	13.1
Privatna	66.4	65.8	23.7	32.4	32.4	54.1
Zadružna	1.0	0.7	32.4	0.9	0.9	1.2
Mešovita	1.2	9.5	22.9	0.8	15.1	15.1
Državna	12.9	19.5	8.3	11.0	7.0	16.5
<b>Укупно:</b>	<b>100.0</b>	<b>100.0</b>	<b>100.0</b>	<b>100.0</b>	<b>100.0</b>	<b>100.0</b>



### Privredna struktura po delatnostima



Preduzetnički potencijal Leskovca određen je sa preko 800 malih i srednjih preduzeća, preko 4.200 privatnih radnji i 23 privatizovana društvena preduzeća. U malim i srednjim privatnim preduzećima i radnjama zaposleno je blizu 9.000 radnika, što čini preko 70% od ukupnog broja uposlenih u privatnim preduzećima (Tabele br. 44 i 45). Interesantan podatak je da od 9.000 radnika, 4.400 čine poslodavci.

**Tabela 42. Broj preduzeća po delatnostima i veličini, 2008.**

	Broj preduzeća				Udeo u ukupnom broju preduzeća (%)			
	velika	srednja	mala	ukupno	velika	srednja	mala	ukupno
<b>UKUPNO</b>	7	37	799	847	0,83	4,37	94,33	100
Poljoprivreda i lov	1	4	22	27	3,70	14,81	81,48	100
Šumarstvo	/	/	/	/	/	/	/	/
Vodoprivreda	/	/	/	/	/	/	/	/
Ribarstvo	/	/	/	/	/	/	/	/
Vađenje ruda i kamena	/	/	/	/	/	/	/	/
Proizvodnja prehrambenih proizvoda pića i duvana	/	6	25	31	/	19,35	80,65	100
Proizvodnja tekstila i tekstilnih proizvoda	1	2	36	39	2,56	5,13	92,31	100
Prerada kože i proizvodnja predmeta od kože	/	/	1	1	/	/	100,00	100
Prerada drveta i proizvodi od drveta	1	2	29	32	3,13	6,25	90,63	100
Proizvodnja celuloze, papira i izdavačka delatnost i štampanje	/	/	16	16	/	/	100,00	100
Proizvodnja koksa i derivata nafte	/	/	1	1	/	/	100,00	100
Proizvodnja hemijskih proizvoda i veštačkih i sintetičkih vlakana	2	2	14	18	11,11	11,11	77,78	100
Proizvodnja proizvoda od gume i od plastičnih masa	/	1	12	13	/	7,69	92,31	100
Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	/	2	8	10	/	20,00	80,00	100
Proizvodnja metala i metalnih proizvoda	/	3	15	18	/	16,67	83,33	100
Proizvodnja mašina i uređaja	/	1	6	7	/	14,29	85,71	100
Proizvodnja električnih i optičkih uređaja	/	1	10	11	/	9,09	90,91	100
Proizvodnja saobraćajnih sredstava	/	/	1	1	/	/	100,00	100
Ostala prerađivačka industrija	/	1	12	13	/	7,69	92,31	100
<b>Prerađivačka industrija – ukupno</b>	4	21	186	211	1,90	9,95	88,15	100
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom, gasom i vodom	1	1	/	2	50,00	50,00		100
Građevinarstvo	/	4	53	57		7,02	92,98	100
Trgovina na veliko i malo i opravka motornih vozila i predmeta za ličnu upotrebu	1	6	355	362	0,28	1,66	98,07	100



Hoteli i restorani	/	1	5	6		16,67	83,33	100
Saobraćaj, skladištenje i veze	1	3	74	82	1,22	3,66	90,24	100
Finansijsko posredovanje	/	/	1	1			100,00	100
Aktivnosti u vezi sa nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti	/	/	72	72	/	/	100,00	100
Državna uprava i odbrana i obvezno socijalno osiguranje	/	/	/	/	/	/		100
Obrazovanje	/	/	24	24	/	/	100,00	100
Zdravstveni i socijalni rad	/	/	10	10	/	/	100,00	100
Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti	/	1	19	20	/	5,00	95,00	100
Eksteritorijalne organizacije i tela	/	/	/	/	/	/	/	100

**Tabela 43. Broj radnika u preduzećima po delatnosti i veličini preduzeća, 2008.**

	Broj radnika u preduzećima				Udeo u ukupnom broju radnika u preduzećima (%)			
	velika	srednja	mala	ukupno	velika	srednja	mala	ukupno
<b>UKUPNO</b>	3242	3924	4727	12040	26,93	32,59	39,26	100
Poljoprivreda i lov	407	138	88	633	64,30	21,80	13,90	100
Šumarstvo	/	/	/	/	/	/	/	100
Vodoprivreda	/	/	/	/	/	/	/	100
Ribarstvo	/	/	/	/	/	/	/	100

Vađenje ruda i kamena	/	/	/	/	/	/	/	100
Proizvodnja prehrambenih proizvoda pića i duvana	103	580	281	964	10,68	60,17	29,15	100
Proizvodnja tekstila i tekstilnih proizvoda	273	524	537	1334	20,46	39,28	40,25	100
Prerada kože i proizvodnja predmeta od kože	/	/	18	18	/	/	100,00	100
Prerada drveta i proizvodi od drveta	303	224	313	840	36,07	26,67	37,26	100
Proizvodnja celuloze, papira i izdavačka delatnost i štampanje	/	/	78	78	/	/	100,00	100
Proizvodnja koksa i derivata nafte	/	/	1	1	/	/	100,00	100
Proizvodnja hemijskih proizvoda i veštačkih i sintetičkih vlakana	1297	125	90	1512	85,78	8,27	5,95	100
Proizvodnja proizvoda od gume i od plastičnih masa	/	110	47	157	/	70,06	29,94	100
Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	/	332	15	347	/	95,68	4,32	100
Proizvodnja metala i metalnih proizvoda	/	518	116	634	/	81,70	18,30	100
Proizvodnja mašina i uređaja	/	67	57	124	/	54,03	45,97	100
Proizvodnja električnih i optičkih uređaja	/	127	45	172	/	73,84	26,16	100
Proizvodnja saobraćajnih sredstava	/	/	/	/	/	/	/	100
Ostala preradivačka industrija	/	127	41	168	/	75,60	24,40	100
<b>Preradivačka industrija - ukupno</b>	<b>1976</b>	<b>2734</b>	<b>1639</b>	<b>6349</b>	<b>31,12</b>	<b>43,06</b>	<b>25,82</b>	<b>100</b>
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom, gasom i vodom	362	63	53	478	75,73	13,18	11,09	100
Građevinarstvo	/	380	489	869		43,73	56,27	100
Trgovina na veliko i malo i opravka motornih vozila i predmeta za ličnu upotrebu	84	218	1158	1460	5,75	14,93	79,32	100
Hoteli i restorani	/	58	147	205		28,29		100
Saobraćaj, skladištenje i	413	149	554	1116	37,01	13,35	49,64	100

veze								
Finansijsko posredovanje	/	/	2	2	/	/	100,00	100
Aktivnosti u vezi sa nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti	/	/	107	107	/	/	100,00	100
Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	/	/	/	/	/	/		100
Obrazovanje	/	/	59	59	/	/	100,00	100
Zdravstveni i socijalni rad	/	/	152	152	/	/	100,00	100
Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti	/	184	426	610	/	30,16	69,84	100
Eksteritorijalne organizacije i tela	/	/	/	/	/			100

U strukturi svih pravnih lica u Leskovcu, prema oblasti delovanja, dominiraju društveno političke zajednice i organizacije, sa 25.45%, zatim sledi obrazovno-kulturna i trgovinska delatnost (Tabela br. 46).

**Tabela 44. Struktura preduzeća, ustanova i drugih pravnih lica prema oblasti delatnosti, stanje 31.12.2007.**

	Opština	Udeo u ukupnom broju preduzeća (%)
<b>UKUPNO</b>	2094	100
Industrija i rудarstvo	107	5.11
Poljoprivreda i ribarstvo	31	1.48
Šumarstvo	1	0.05
Vodoprivreda	-	-
Građevinarstvo	42	2.01
Saobraćaj i veze	34	1.62
Trgovina	231	11.03
Ugostiteljstvo i turizam	6	0.29
Zanatsvo i lične usluge	20	0.95
Stambeno-komunalne delatnosti	4	0.19
Finansijske i druge usluge	40	1.91
Obrazovanje i kultura	328	15.66
Zdravstvo i socijalna zaštita	24	1.15
Društveno-političke zajednice i organizacije	533	25.45



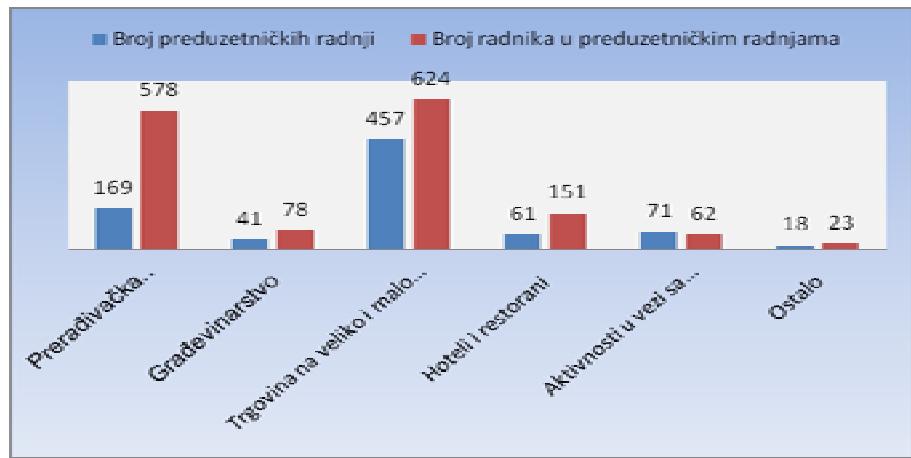
Ukupan broj preduzetničkih radnji na teritoriji grada Leskovca je 865, dok je ukupan broj uposlenih u ovim radnjama 1564. Najdominantniju delatnost čine trgovine na veliko i malo, opravka motornih vozila i predmeta za ličnu upotrebu sa udelom preko 50% u ukupnom broju radnji. Zatim slede aktivnosti u vezi sa nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti, sa 8.21%, proizvodnja prehrambenih proizvoda, pića i duvana, sa 5.32% i građevinarstvo sa 4.74% ( Tabela br.47).

**Tabela 45. Struktura preduzetničkih radnji po delatnostima, 2008.**

	Broj preduzetničkih radnji	Udeo u ukupnom broju preduzetničkih radnji (%)	Broj radnika u preduzetničkim radnjama	Udeo u ukupnom broju radnika u radnjama (%)
UKUPNO	865	100	1564	100
Poljoprivreda i lov	1	0.12	0	0
Šumarstvo	/	/	/	/
Vodoprivreda	/	/	/	/
Ribarstvo	/	/	/	/
Vađenje ruda i kamena	/	/	/	/
Proizvodnja prehrambenih proizvoda pića i duvana	46	5.32	250	15.98
Proizvodnja tekstila i tekstilnih proizvoda	29	3.35	46	2.96
Prerada kože i proizvodnja predmeta od kože	1	0.12	0	0



Prerada drveta i proizvodi od drveta	23	2.66	138	8.82
Proizvodnja celuloze, papira i izdavačka delatnost i štampanje	10	1.16	8	0.51
Proizvodnja koksa i derivata nafte	/	/	/	/
Proizvodnja hemijskih proizvoda i veštačkih i sintetičkih vlakana	6	0.69	5	0.32
Proizvodnja proizvoda od gume i od plastičnih masa	12	1.39	28	1.78
Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	11	1.27	29	1.85
Proizvodnja metala i metalnih proizvoda	3	0.35	15	0.96
Proizvodnja mašina i uređaja	3	0.35	14	0.89
Proizvodnja električnih i optičkih uređaja	7	0.81	9	0.57
Proizvodnja saobraćajnih sredstava	/	/	/	/
Ostala prerađivačka industrija	18	2.08	36	2.30
<b>Prerađivačka industrija – ukupno</b>	<b>169</b>	<b>19.54</b>	<b>578</b>	<b>36.96</b>
Proizvodnja i snabdevanje el. energijom, gasom i vodom	/	/	/	/
Građevinarstvo	41	4.74	78	4.99
Trgovina na veliko i malo i opravka motornih vozila i predmeta za ličnu upotrebu	457	52.83	624	39.90
Hoteli i restorani	61	7.05	151	9.65
Saobraćaj, skladištenje i veze	18	2.08	7	0.45
Finansijsko posredovanje	18	2.08	16	1.02
Aktivnosti u vezi sa nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti	71	8.21	62	3.96
Obrazovanje	3	0.35	/	/
Zdravstveni i socijalni rad	8	0.92	25	1.60
Ostale komunalne, društvene i lične uslužne aktivnosti	18	2.08	23	1.47



**Tabela 46. Struktura pravnih lica i preduzetničkih radnji prema oblicima organizovanja, stanje 12.04.2006.**

	Leskovac	Udeo u ukupnom broju preduzetničkih radnji (%)
<b>UKUPNO</b>	4222	100
Samostalne radnje	3663	86
Ortačke radnje	35	0.83
Radnje čiji je osnivač u radnom odnosu ili penzioner	524	12.41

**Tabela 47. Struktura aktivnog stanovništva koje obavlja zanimanje po delatnostima, 2002.**

	Leskovac	Udeo u ukupnom broju aktivnog stanovništva (%)
<b>Aktivno stanovništvo - ukupno</b>	53621	100
Poljoprivreda, lov i šumarstvo	15606	29.10
Ribarstvo	3	0.00
Vađenje ruda i kamena	14	0.03
Prerađivačka industrija	12775	23.82
Energetika (el.energija, gas, voda)	814	1.52
Građevinarstvo	3211	6.00
Trgovina i opravka motornih vozila	5941	11.08
Hoteli i restorani	1070	1.99
Saobraćaj, skladištenje i veze	2413	4.50
Finansijsko posredovanje	356	0.66
Nekretnine i ostale poslovne aktivnosti	425	0.79
Državna uprava i odbrana i socijalno osiguranje	2438	4.55
Obrazovanje	2239	4.18
Zdravstveni i socijalni rad	3115	5.81
Komunalne, društvene i lične delatnosti	1064	1.98
Privatna domaćinstva sa zaposlenim licima	4	0.07
Eksteritorijalne organizacije i tela	2	0.00
Nepoznato	2131	3.97



## Industrija

Krajem XVIII veka, Leskovac predstavlja centar velikog Leskovačkog pašaluka koji je obuhvatao celu teritoriju bivšeg sandžaka Aladži - Hisar (Kruševac) i Paraćin. U vreme vladavine Turaka ovo mesto je bilo sedište nahije po imenu Dubočica. Sredinom XIX veka Leskovac je po veličini bio drugi grad u Srbiji, posle Beograda, a beleži se da je imao trinaest fabrika tekstila, pa je zato kasnije i dobio nadimak "Srpski Mančester" koje se danas jako retko koristi. Leskovac do izbijanja II svetskog rata dostiže svoj zenit u privrednom razvoju i prema podacima iz 1938 godine sa 18.000 stanovnika ima moćnu tekstilnu industriju (yunena industrija u Leskovcu sa Vučjem i Grdelicom predstavljala je 40% ukupne jugoslovenske tekstilne industrije). Sa razvojem zanatstva i industrije jača i bankarstvo tako je u Leskovcu delovalo nekoliko bankarskih zavoda.

Danas su u Leskovcu najdominantnije tri industrijske grane: hemijska, prehrambena i tekstilna. U oblasti hemijske industrije okosnicu čine sledeće kompanije: „Zdravlje-Actavis“, „Bulcvat“ i DCP „Hemigal“. U tekstilnoj industriji: „KSK Clothing“, SKKR „ROSSO“, poznata po zaštićenoj robnoj marki Martini Vesto i „Mateks“ D.O.O., dok su u okviru prehrambene industrije dominantne: prehrambeni kompleks „Mesokombinat“, „Mlekara“ -Leskovac, „Ulpin“, „Porečje“ -Vučje, „Strela Kljajić“ D.O.O. -Leskovac, Tomaco AD „Umi-pek“ Leskovac. Industrijsku ponudu upotpunjavaju, sa značajnim udelima metalska, drvna, elektro i industrija građevinskog materijala.

### Hemijska industrija

U okviru hemijske industrije, na teritoriji grada Leskovca zastupljena je proizvodnja farmaceutskih sirovina, lekova, kozmetičkih proizvoda, polipropilenskih i polietilenskih proizvoda, termoizolacionih i hidroizolacionih materijala.

Najuspešniji u okviru ove grane industrije su

- „ZDRAVLJE-Actavis“
- „NEVENA“
- DCP „HEMIGAL“,
- „BANE KOMERC“ Leskovac,

**Kompanija Zdravlje Actavis** je jedan od lidera u farmaceutskoj industriji u Srbiji. Kompanija Zdravlje Actavis je jedan od prvih domaćih proizvodjača farmaceutskih proizvoda koji primenjuju najviše standarde kako domaće (GMP sertifikat Ministarstva zdravlja Republike Srbije) tako i evropske Dobre proizvodjačke prakse (zvanični EU GMP sertifikat danske Agencije za lekove).





**Kompanija DCP HEMIGAL** je osnovana 22.03.1995. godine i njegova primarna delatnost je razvoj i proizvodnja kozmetičkih preparata. Primenom znanja kroz nove tehnologije, efektivnim i efikasnim procesima sistema menadžmenta kvalitetom i zaštitom životne sredine, DCP HEMIGAL kvalitetom svojih proizvoda i konkurenčkom prednošću teži vodećoj poziciji na tržištu Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i osvajanju tržišta Hrvatske, kao i plasmanu proizvoda prepoznatljivog kvaliteta i imena na tržište zemalja Evropske unije.

## Prehrambena industrija

U okviru prehrambene industrije, na teritoriji grada Leskovca najzastupljenija je proizvodnja i prerada voća, povrća i mesa.



### Zastupljenost primarne proizvodnje voća i povrća:

- ratarskih kultura 356.246 tona godišnje
- povrtarskih kultura 156.892 tone godišnje
- proizvodnja voća 212.401 tone godišnje

Najuspešniji u ovoj grani prehrambene industrije su:

- „POREČJE“ Vučje – Leskovac
- „JUG-PROM“ - Leskovac,
- „STRELA“ Klajić - Leskovac,
- „FUNGO-JUG“ - Leskovac,

Kapaciteti hladnjača su preko 40.000 tona povrtarskih Proizvod, a i jagodičastog voća (višnja, jagoda, malina). Preko 80% ovih proizvoda plasira se na tržište Evropske Unije.





**DP „Porečje“ iz Vučja** predstavlja poljoprivredni kombinat koji ima zastupljenu proizvodnju voća na modernim plantažama, rashladne kapacitete za smrznuto voće, povrće, destilaciju za proizvodnju voćnih rakija, toplu preradu voća i povrća kao i široku paletu proizvoda. Prodaja ovog društvenog preduzeća je putem tendera u Agenciji za privatizaciju.

#### Kapaciteti preduzeća:

- 400 ha savremenih plantažnih voćnjaka (kruške, jabuke, breskve, višnje) na nadmorskoj visini od 600 metara
- na površini od 50 ha proizvodi se voćni – sadni materijal
- izgradnjom 3 mikroakumulacije od 395.000 m<sup>3</sup> vode omogućeno je navodnjavanje 70% ukupne površine pod voćnim zasadima
- kapacitet hladnjачa za duboko zamrzavanje je 7.000 tona
- destilerija za proizvodnju više vrsta rakija (godišnji kapacitet 2500 tona, jedna od poznatih „viljemova rakija.“)
- ostvareni izvoz 3.500.000 eura
- zaokružen ciklus od primarne proizvodnje do tople prerade voća i povrća kapaciteta 8000 tona
- uposleno 296 radnika



#### AD “TomaCo” Leskovac

„TomaCo“ je preduzeće za proizvodnju konditorskih proizvoda (ratluka, bombona, konditorskih proizvoda iz grupe vafel proizvoda, čokoladnih proizvoda, kremova). Godišnja proizvodnja ovog preduzeća je 4 000 tona. Adekvatan mašinski park za ovu vrstu proizvodnje kao i pedesetogodišnja tradicija u proizvodnji konditorskih proizvoda uvrstavaju ovo preduzeće u red najuspešnijih u Leskovcu.





### **„Umi-pek“ Leskovac**

Osnovna delatnost ove kompanije je proizvodnja hleba, peciva i stočne hrane. „Umi-pek“ Leskovac raspolaže sa 3 automatske linije za proizvodnju hleba i peciva (dnevna proizvodnja je 45.000 vekni hleba i tona peciva). Kapacitet mlini ove kompanije je 27.000 tona godišnje, dok je kapacitet silosa sa automatskom sušarom 3200 tona godišnje. Uposleno je 135 radnika.



### **„Mesokombinat“ Leskovac**

Klanična industrija „MESOKOMBINAT“ Leskovac proizvodnja svežeg mesa i mesnih prerađevina sa čuvenim „roštilj mesom“. Klanica površine 3700 m<sup>2</sup>, kapaciteta od 90 grla krupne stoke, 300 svinja i 1000 jagnjadi dnevno, godišnje preradi i proizvede 2500 tona mesnih prerađevina. Zemljишtem od 4 ha, upravnom zgradom površine 250m<sup>2</sup> i pomoćnim objektima od 170m<sup>2</sup>, adekvatnom infrastrukturom, „MESOKOMBINAT“ Leskovac čini najvećim izgrađenim kapacitetom na jugu Srbije iz oblasti kalanične industrije. raskinut kupoprodajni ugovor i čeka se druga aukcija-po raskidu kupoprodajnog ugovora potpisana je ugovor o poslovno – tehničkoj saradnji sa preduzećem „MESOKOMBINAT PROMET“ Leskovac- uposleno 115 radnika. „MESOKOMBINAT“ Leskovac „Roštilj meso“ sa oznakom geografskog porekla





## Tekstilna industrija

Leskovac, zbog razvijenosti tekstilne industrije poznat kao nekadašnji srpski „Mančester“, danas u ovoj grani industrije pokušava da povrati svoj stari sjaj. Danas je u Leskovcu zastupljena proizvodnja, od primarne proizvodnje preduva različitog sastava do gotovih proizvoda (trikotaža, čarape, metraža, laka i teška konfekcija). Prisustvo stranih kompanija je najveće upravo u ovoj oblasti.



## Drvna industrija

U oblasti drvne industrije dominira proizvodnja finalnih proizvoda (proizvodi od masivnog drveta, školski, predškolski i kancelarijski nameštaj, građevinska stolarija, komadni nameštaj, tapacikrani nameštaj, furnir, palete, briket).

Zemlje partneri: Italija, Nemačka, Grčka, Španija, Švedska, Rusija





### Najuspešniji drvoprerađivači:

„DRVOPROMET“ doo Leskovac, proizvodi finalne proizvode od drveta (stolovi, stolice), parket, furnir, briket  
 „PRODUKT“ doo, Pečenjevce Leskovac proizvodi širinske i dužinske ploče, nameštaj od masivnog drveta, parket briket

„ROUKIS ELEMENT“, Grčka

„WOOD LINE“, Leskovac

„RANĐELOVIĆ“ doo, Vučje

SSZR „MITA“, „NIKOLIĆ STANKO“ i „FURNIER“ Leskovac, proizvode finalne proizvode od drveta (stolice, stolovi, vitrine, komode, dečji krevetići i ostalo).

### Metalna i elektro industrija

U okviru metalne i elektro industrije zastupljena je proizvodnja odlivaka od liva, limova, panel-sandvič ploča, priključnih poljoprivrednih mašina, kotlova za centralno grejanje, peći na čvrsto i tečno gorivo, štednjaka za etažno grejanje, proizvodi rasvete.

Najuspešnija proizvodna preduzeća u ovoj oblasti su „INTER LEMIND“ Leskovac, i „TIM TRADE“ Leskovac



### Poljoprivreda

Obuhvaćeno područje nalazi se u južnom delu Republike Srbije i okruženo je Topličkim, Nišavskim i Pirotskim okrugom, Republikom Makedonijom na jugu, Kosovom na zapadu i Republikom Bugarskom na istočnoj granici naše zemlje.

Po ekonomskoj razvijenosti sve opštine sa ovog područja daleko su ispod proseka za Republiku Srbiju, što se može videti iz uporednih podataka o visini nacionalnog dohotka po stanovniku za 2000 godinu: Srbija- 16.211,00 din., Južnomoravski region- 10.945,00 din.

Druga osnovna karakteristika ogleda se u činjenici da u svim opštinama najveći udeo ima poljoprivredno stanovništvo. Kada se radi o strukturi privrede, uočljivo je da poljoprivreda predstavlja osnovnu privrednu granu delatnosti na čitavom području, sa posebnim naglaskom na poljoprivrednu individualnu sektor.



Skoro dve trećine površina čine brda i doline. Ostali deo je ravan, što u širem smislu čini tzv. Leskovačku kotlinu. Većina zemljanih tipova su srednje- teškog mehaničkog sastava i osrednje su porozna. Po hemijskom sastavu uglavnom su kisela, dok je sadržaj humusa nizak, a uz to sa skromnim udelom fiziološki aktivnog fosfora i kalijuma. Klima je umereno-kontinentalna, sa naznakama stepskih karakteristika. Nepovoljan raspored padavina kao i nizak nivo ukupnih padavina u toku godine (600- 800 L/m<sup>2</sup>) najznačajniji su i opredeljujući uslovi za strukturu poljoprivredne proizvodnje.

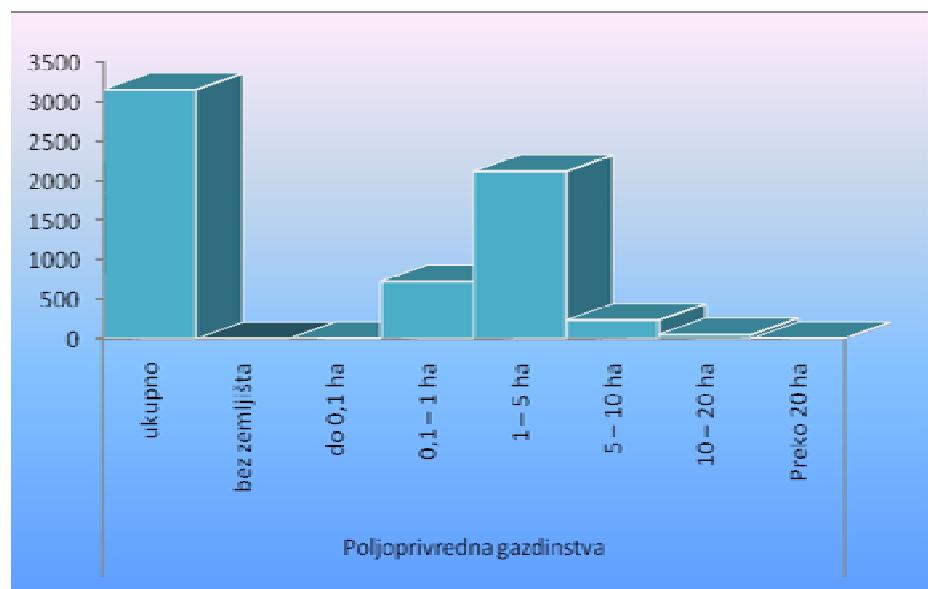
U skladu sa ovom činjenicom može se zaključiti da raspoloživi vodni resursi na ovom području nisu dovoljni za potrebe stanovništva i privrede, a samim tim i poljoprivrede, tako da je u narednom periodu neophodno o tome voditi računa.

**Tabela 48. Struktura poljoprivrednog stanovništva prema posedovanju poljoprivrednog gazdinstva, polu i aktivnosti, 2002.**

	Leskovac	Udeo u ukupnom stanovništvu opštine (%)	Udeo u polj. stanovništvu opštine (%)
<b>Stanovništvo – ukupno</b>	156252	100	/
Poljoprivredno stanovništvo	Ukupno	22242	14.23
	Muško	11223	7.18
	Žensko	11019	7.05
Polj. stanovništvo sa gazdinstvom	Ukupno	19670	12.59
	Muško	9882	6.32
	Žensko	9788	6.26
Aktivno poljoprivredno stanovništvo	Ukupno		
Aktivno poljoprivredno stanovništvo koje obavlja zanimanje	Ukupno	15134	9.69
	Muško	8300	5.31
	Žensko	6834	4.37
Individualni poljoprivrednici	Ukupno	14302	9.15
	Muško	7663	4.90
	Žensko	6639	4.25
Izdržavano poljoprivredno stanovništvo	Ukupno	7108	4.55
	Muško	2923	1.87
	Žensko	4185	2.68
			18.82

**Tabela 49. Struktura poljoprivrednih gazdinstava prema veličini, 2002.**

	Leskovac	Udeo u ukupnom broju gazdinstava (%)	Udeo u ukupnom broju polj. gazdinstava (%)
Gazdinstva – ukupno	18366	100	/
Nepoljoprivredna gazdinstva	10621	57.82	/
Mešovita gazdinstva	4223	22.99	/
Gazdinstva bez prihoda	373	2.03	/
Poljoprivredna gazdinstva	ukupno	3149	17.14
	bez zemljišta	2	0.01
	do 0,1 ha	4	0.02
	0,1 – 1 ha	726	3.95
	1 – 5 ha	2117	11.52
	5 – 10 ha	237	1.29
	10 – 20 ha	57	0.31
	Preko 20 ha	6	0.03



**Tabela 50. Struktura ukupne poljoprivredne površine u opštini prema načinu korišćenja, 2005.**

	Grad Leskovac (ha)	Udeo u ukupnoj polj. površini (%)
Površina – ukupno	1025	/
Poljoprivredna površina – ukupno	58.97	100
Oranice i bašte	Ukupno	59861
	Žito	25072
	ind. Bilje	1176
	povrtno bilje	5809
	krmno bilje	5456
Voćnjaci	3685	6.25
Vinogradi	3278	5.56
Livade	4967	8.42
Pašnjaci	7171	12.16
Ribnjaci, trstici i bare	5	0.00

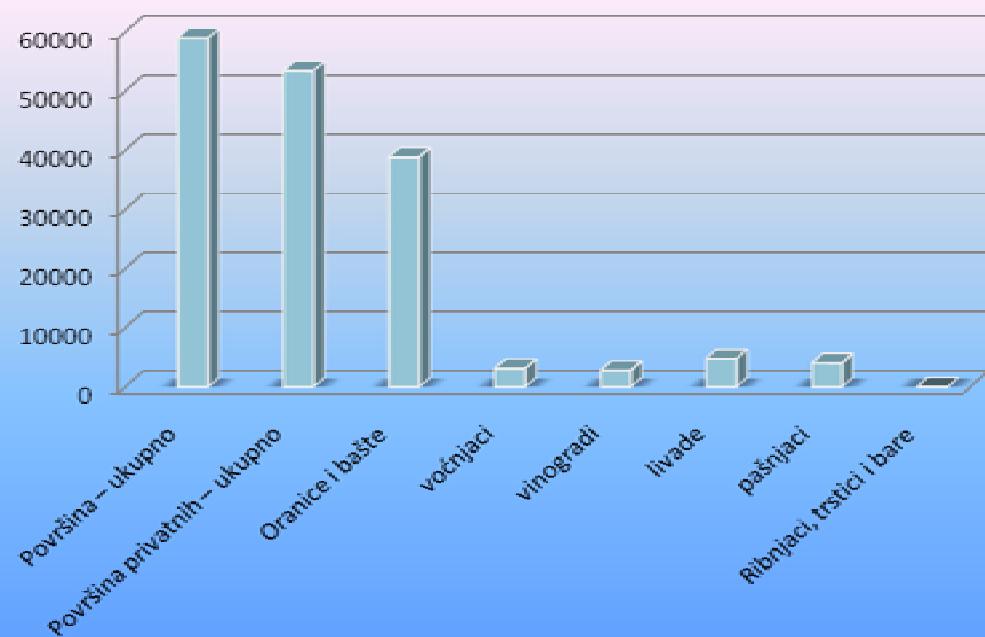




**Tabela 51. Struktura poljoprivredne površine privatnih gazdinstava prema načinu korišćenja, 2005.**

	Leskovac (ha)	Udeo u ukupnoj polj. površini privatnih gazdinstava (%)
Površina – ukupno	58967	/
Poljopriv. površina privatnih gazdinstava – ukupno	53453	100
	Ukupno	38842
	Žito	25035
Oranice i baštne	ind. Bilje	1176
	povrtno bilje	5807
	krmno bilje	5420
Voćnjaci	3084	5.76
Vinogradi	2758	5.15
Livade	4746	8.87
Pašnjaci	4018	7.51
Ribnjaci, trstici i bare	5	0.01

### Stuktura poljoprivrednih površina





**Tabela 52. Proizvodnja pojedinih ratarskih kultura, industrijskog, povrtnog i krmnog bilja, 2005.**

	Ukupan prinos u opštini (t)	Udeo u ukupnom prinosu Srbije (%)	Prosečan prinos u opštini (kg/ha)	Prosečan prinos u okrugu (kg/ha)	Prosečan prinos u Srbiji (kg/ha)
Pšenica	31723	1.69	2581	2872	3763
Kukuruz	43613	0.72	3313	3319	5823
Šećerna repa	-	-	-	-	44550
Suncokret	751	0.19	4392	2752	2650
Pasulj	2239	4.10	1297	1.166	1224
Krompir	24192	2.6	10464	8.436	11018
Detelina	4260	0.77	4115	3995	4380
Lucerka	12274	1.11	6596	5524	5808
Livade	6800	0.54	1259	1180	1896
Pašnjaci	2241	0.45	313	410	592

**Tabela 53. Proizvodnja voća i grožđa, 2005.**

	Broj rodnih stabala/rodnih čokota	Ukupan prinos u opštini (t)	Udeo u ukupnom prinosu Srbije (%)	Prosečan prinos u opštini (kg/ha)	Prosečan prinos u okrugu (kg/ha)	Prosečan prinos u Srbiji (kg/ha)
Jabuka	322957	4276	1.78	42	26.20	27.20
Šljiva	452630	6297	1.13	61	7.67	62.95
Grožđe	16878	23741	6.60	231	136	40.68

**Tabela 54. Broj stoke, stanje 15.01.2006.**

		Leskovac	Udeo u ukupnom broju u okrugu (%)	Udeo u ukupnom broju u Srbiji /%)
Goveda	ukupno	25325	49.29	2.28
	krave i steone junice	18247	49.77	2.70
Svinje	ukupno	50181	54.39	1.25
	krmače i suprasne nazimice	8734	57.19	1.40
Ovce	ukupno	3263	26.13	0.20
	ovce za priplod	2682	29.60	0.23
Živila	ukupno	277491	39.22	1.67



Tabela 55. Prosečan broj stoke, stanje 15.01.2006.

	Grad Leskovac	Jablanički okrug	Srbija
Broj goveda na 100ha obradive površine	49	42	26
Broj svinja na 100ha oranične površine	126	120	121
Broj ovaca na 100ha poljoprivredne površine	6	8	30

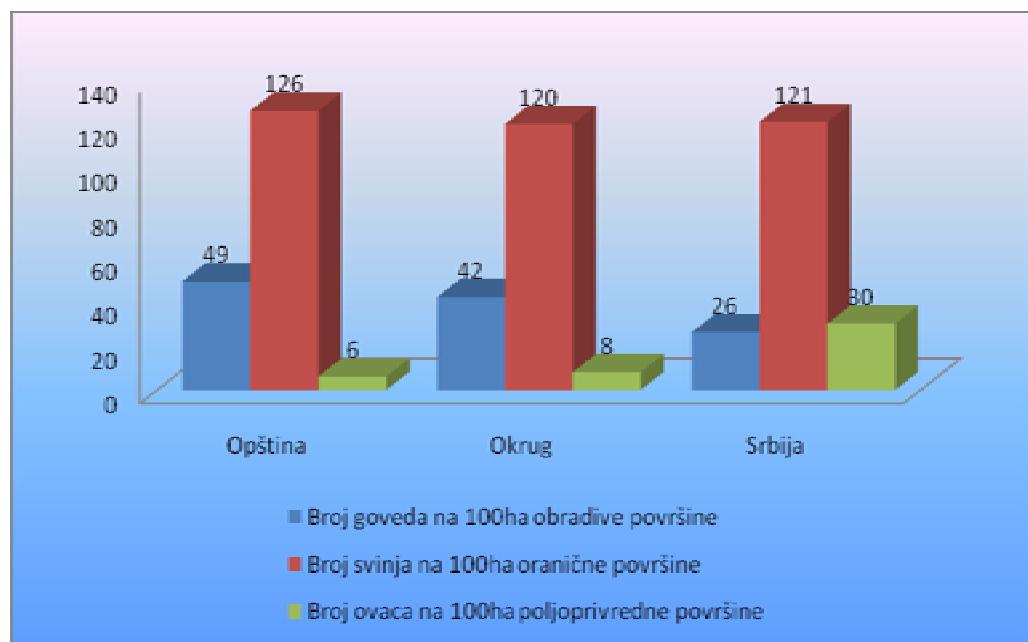


Tabela 56. Prodaja i otkup poljoprivrednih proizvoda, 2005.

	Leskovac	Udeo u ukupnom prometu u okrugu (%)	Udeo u ukupnom prometu u Srbiji (%)
Pšenica (t)	60	100	0.00
Kukuruz (t)	21	100	0.00
Pasulj (t)	-	-	-
Krompir (t)	10	100	0.05
Jabuke (t)	870	100	2.40
Šljive (t)	1182	88.27	10.11
Grožđe (t)	485	100	14.23
Goveda (t)	1845	89.91	6.49
Svinje (t)	393	81.53	0.51
Jaja (1000 kom.)	3409	9.60	3.90
Mleko (1000 lit.)	4535	35.19	0.67



## Šumarstvo



**Tabela 57. Pošumljene površine i posečena drvna masa, 2005.**

		Leskovac	Udeo u Srbiji (%)
Ukupna površina opštine (ha)		102500	11.6
Obrasla šumska površina (ha)		16255	0.81
Pošumljeno u šumi (ha)	lišćarima	-	-
	četinarima	-	-
Pošumljeno van šume (ha)	lišćarima	-	-
	četinarima	27.26	3.76
Posečena drvna masa – ukupno (m <sup>2</sup> )	lišćara	44672	1.87
	četinara	741	0.34
Posečan drvna masa – tehničko drvo (%)	lišćara	23	71.87
	četinara	80	94.11

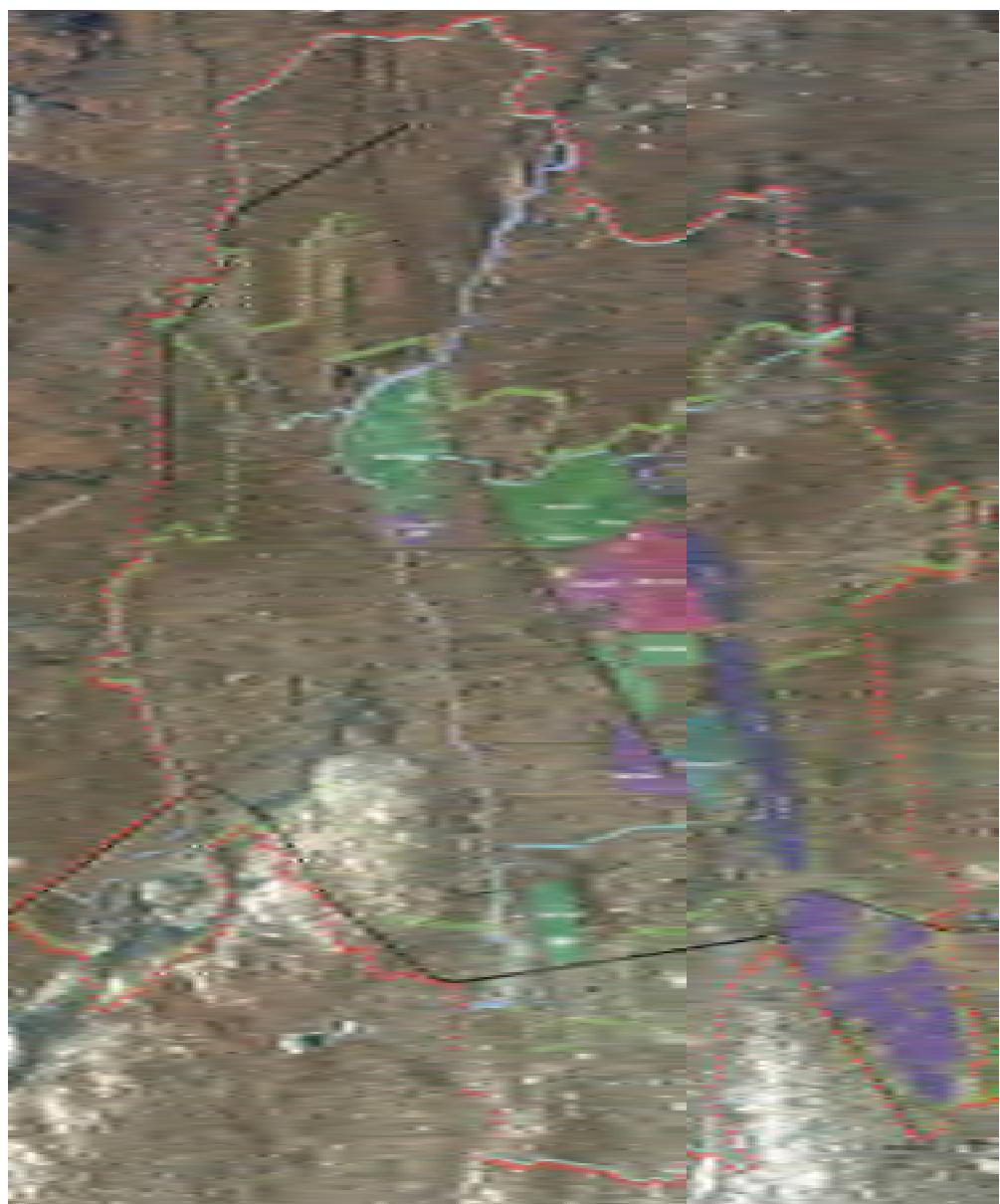




## Investitione mogućnosti

### Raspolozive lokacije za investiciona ulaganja

Uredjenje gradskog prostora – donošenjem novog Generalnog urbanističkog plana, grad Leskovac je dobio prostorno usmerenje do 2010.g. Predvidjene su nove i velike površine u industrijskoj zoni za sve vrste proizvodnog angažovanja kapitala koje se prema iskazanoj potrebi u svakom trenutku mogu aktivirati shodno utvrđenim regulacionim planovima. prilikom izrade Prostornog plana Republike Srbije, opština Leskovac, i pored visokog stepena industrijalizovanosti, spada tek u zonu srednje opterećenosti prostora.





## Istočna industrijska zona



Istočna industrijska zona nalazi se na magistralnom putu M-1, Niš-Skopije. Udaljenost od autoputa je 6 do 8 km, od centra grada 1 do 3 km i od železnice 0 do 1,5 km.

Vlasništvo je mešovito (u najvećem procentu privatno i državno). Ukupna površina ove zone je 247,1 ha, od čega je u funkciji oko 60%.

U okviru Istočne industrijske zone formirane su četiri Nove radne zone namenjene greenfield investicijama (industrijski park na površini oko 60 ha), koje su delimično infrastrukturno opremljene.



## Severna industrijska zona

Severna industrijska zona nalazi se na udaljenosti od 8 km od autoputa i 1 km od magistralnog puta. Udaljenost od železničke pruge 1,5 km a od cantra grada 1 km.

Ukupne je površine 59,6 ha, od čega je u funkciji preko 70%. Površina pod objektima je 251.000 m<sup>2</sup> i u potpunosti je infrastrukturno opremljena. Vlasništvo je mešovito (u najvećem procentu privatno i državno).



## Južna industrijska zona

Južna industrijska zona nalazi se između magistralnog puta M-1 (Niš- Skopje), magistralnog puta M-9 i autoputa E-75.

Internacionalna pruga Beograd-Atina prolazi kroz ovu zonu, što otvara velike mogućnosti za investiranje.

Ukupne je površine 110,5 ha, iskorišćenosti 20%. Vlasništvo je mešovito (u najvećem procentu privatno i delimično državno).

Udaljenost od magistralnog puta je 0.5 km, od autoputa 4 km i od železničke pruge 0,5 km. Delimično je infrastrukturno opremljena i pogodna za greenfield investicije. Generalnim planom predviđena je izgradnjа železničkог terminalа što pogoduje stvaranju distributivnih centara.

U ovoј zoni izgrađene su kvantačka, stočna i auto pijaca.





Na teritoriji Grada Leskovca evidentirano je ukupno 24 lokacije koje su raspoložive za investiranje. Za greenfield investicije identifikovane su četiri zone a kao brownfield 18 lokacija. Detaljan opis ovih lokacija nalazi se u Bazi lokacija koju ažurira Sektor za lokalni ekonomski razvoj u Fondu za razvoj opštine Leskovac.

**Tabela 58. Raspoložive lokacije za investiciona ulaganja**

Lokacija	Vlasništvo	Površina (m <sup>2</sup> )	Namena površine	Zona	Ostale informacije
Industrijski park Radne zone NOVE 1,2,3,4	Privatno-više korisnika	590,661.50	Industrija	Istočna	Potrebno je uraditi Plan detaljne regulacije
MESOVITA URBANA ZONA - BUNIBRODSKE LIVADE	Privatno – više korisnika	907,153.00	Industrija	Južna	Potrebno je uraditi Plan detaljne regulacije
RADNA ZONA 6 - blok 58	mešovito	4,885.00	Industrija	Istočna	Postoji plan detaljne regulacije-blok 58. Maksimalni stepen izgrađenosti parcele je 40%.
RADNA ZONA 4 - Kompleks "RUL"	državno	37,083.00	Industrija	Istočna	Kompleks je komunalno opremljen i povezan na gradsku infrastrukturnu mrežu.
RADNA ZONA 6 - Kompleks "Montaža"	državno	30,234.00	Industrija	Istočna	Kompleks je komunalno opremljen i povezan na gradsku infrastrukturnu mrežu.
RADNA ZONA 9 - Kompleks "Zele Veljkovic"	državno	82,487.00	Industrija	Severna	Kompleks je komunalno opremljen i povezan na gradsku infrastrukturnu mrežu.



## Investicioni projekti

### Stara čaršija

Poslovno stambeni kompleks  
Površina lokacije 3.178 m<sup>2</sup>  
Planirana bruto razvijena građevinska površina 6.290 m<sup>2</sup>  
Budžet projekta 2.700.000 EUR

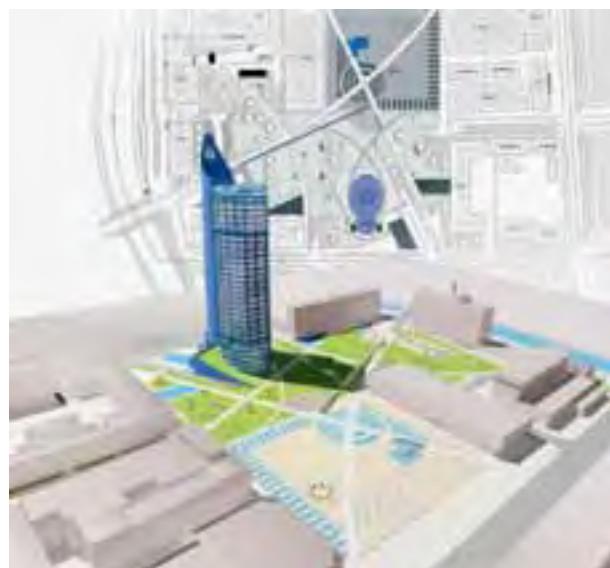
Pešačka ulica  
Površina lokacije 7.000 m<sup>2</sup>  
Dužina ulice 590 m  
Rekonstrukcija komunalne infrastructure  
Parterno uređenje  
Budžet projekta 2.000.000 EUR



### Blok 1

Poslovno stambeni kompleks  
Planirana bruto razvijena građevinska površina 25.000m<sup>2</sup>  
Spratnost 26 etaža  
Podzemna garaža za 250 parking mesta  
Budžet projekta 12.000.000 EUR

Centralni gradski trg  
Parterno uređenje



### LEGAS

Poslovni kompleks glavne gradske Autobuske stanice (III faza)  
Planirana bruto razvijena građevinska površina 4.500 m<sup>2</sup>  
Broj poslovnih jedinica 47  
Budžet projekta 1.500.000 EUR

Izgrađen stanični plato sa 23 perona  
Izgrađen dispečerski centar  
Izgrađen parking prostor





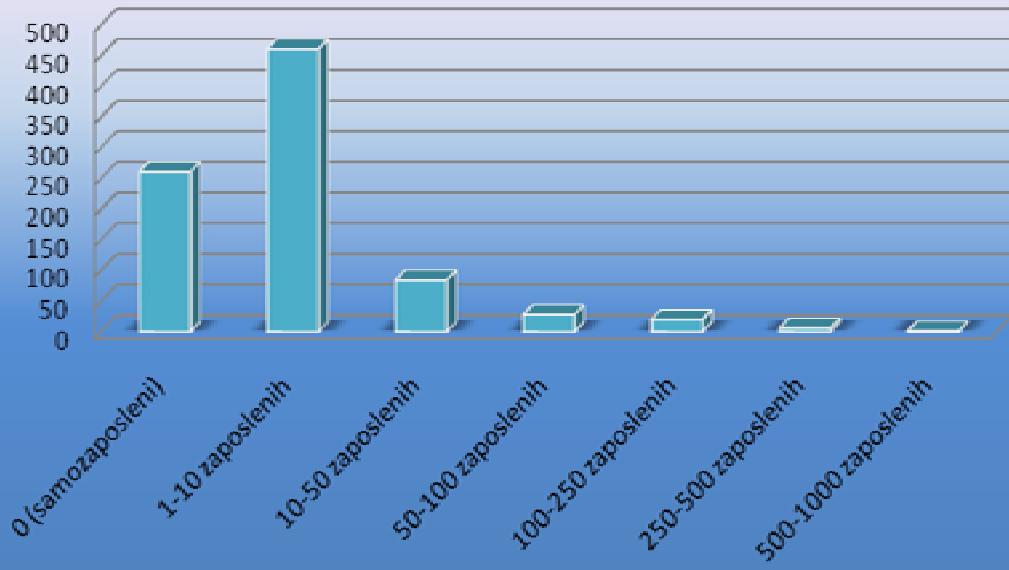
## Ukupan obim proizvodnje

### Preduzeća prema broju zaposlenih

Tabela 59. Veličina preduzeća prema broju zaposlenih, 2007.

Broj preduzeća	Leskovac	Udeo u ukupnom broju preduzeća u opštini (%)
0 (samozaposleni)	261	30.35
1-10 zaposlenih	461	53.60
10-50 zaposlenih	84	9.77
50-100 zaposlenih	28	3.26
100-250 zaposlenih	20	2.33
250-500 zaposlenih	6	0.70
500-1000 zaposlenih	1	0.12
1000-5000 zaposlenih	/	/
preko 5000 zaposlenih	/	/

### Veličina preduzeća prema br. zapošljenih





## Makroekonomski pokazatelji

Tabela 60. Struktura narodnog dohotka po delatnostima, 2005.

	Leskovac (€)*	Struktura nar. dohotka u opštini (%)	Jablanički okrug (€)	Struktura nar. dohotka u okrugu (%)	Srbija (€)	Struktura nar. dohotka u Srbiji (%)
Ukupno	109441	100	143006	100	10745415	100
Po stanovniku	710.14	/				
Nivo u odnosu na Srbiju (%)	1.02	/		1.33	100	-
Poljoprivreda, lov, šumarstvo i vodoprivreda	25623	23.41	45166.02	31.58	1825110	16.98
Ribarstvo	-	-	1.74	0	4572	0.04
Vađenje ruda i kamena	7.32	0	7.32	0	532032	4.95
Prerađivačka industrija	33.76	30.85	35921.80	25.12	2916976	27.15
Proizv. i snabdev. energijom, gasom i vodom	5199.46	4.75	6916.90	4.84	207144	1.93
Građevinarstvo	7377.11	6.74	11449.69	8.01	787408	7.33
Trgovina na veliko i malo i opravka motornih vozila	23524.60	21.50	27457.73	19.21	2654026	24.70
Hoteli i restorani	1857.57	1.70	2306.40	1.61	194186	1.81
Saobraćaj, skladištenje i veze	9476.39	8.66	10873.38	7.60	1119480	10.42
Aktivnosti u vezi sa nekretninama i iznajmljiv.	2124.76	1.94	2219.61	1.55	455165	4.24
Zdravstveni i socijalni rad	193.94	0.18	371.01	0.26	25351	0.24
Ostale komunalne, društvene i lične usluge	296.69	0.27	296.69	0.21	23959	0.22

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

Tabela 61. Struktura narodnog dohotka po oblicima svojine, 2005. Izvor OG 2006

		Leskovac (€)*	Struktura nar. dohotka u opštini (%)	Struktura nar. dohotka u okrugu (%)	Struktura nar. dohotka u Srbiji (%)
Ukupno		109441	100	100	100
Privatna svojina	Ukupno	89117	81.42	75.09	1.10
	Preduzeća	51662	47.20	93.70	0.91
	gazdinstva i radnje	37455	34.22	58.95	1.51
Društvena svojina		9181	0.70	81.80	2.65
Zadružna svojina		611	0.56	89.33	0.84
Mešovita svojina		3602	3.29	82.37	0.51
Državna svojina		6930	6.33	86.09	0.84

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

**Tabela 62. Društveni proizvod, 2005.**

	Leskovac (€)*	Okrug (€)	Srbija (€)
Društveni proizvod	85380.00	95850.00	9826079
Društveni proizvod po stanovniku	820.52		1685.48

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

**Tabela 63. Osnovni podaci o preduzećima, 2005.**

	Leskovac – ukupno (€)*	Udeo u okrugu (%)	Srbija (%)
Broj zaposlenih	15826	82.37	1.51
Amortizacija	13395	81.75	0.86
Narodni dohodak	71986	90.59	0.87
Materijalni troškovi	99484	85.26	0.70
Društveni proizvod	85380	89.01	0.87

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

## Struktura izvoza

**Tabela 64. Struktura izvoza prema vrsti proizvoda i usluga.**

	2005 (€)*	2006 (€)*	2007 (€)*
Stočarstvo i proizvodi od mesa	6377	291536	419289
Ratarstvo i proizvodi od žitarica	2612311	2246335	1923116
Proizvodi od ulja i masti organskog porekla	-	-	-
Proizvodnja gotove hrane	-	1747	55718
Mineralna proizvodnja	1207115	4652852	4119428
Hemski proizvodi	4606288	6580985	5912230
Plastika, guma i polimerni materijali	909272	6381365	12659993
Proizvodi od sirove i obrađene kože	-	-	-
Drvoprerađivačka industrija	39430807	34071346	39149502
Proizvodnja celuloznih i fibroznih vlakana	-	-	-
Tekstilna proizvodnja	5923426	11423153	13818111
Proizvodnja obuće i galanterije	6069979	8436979	7126308
Proizvodi od kamena, gipsa, staklo i cement	3500	6068	-
Proizvodi od metala	22943633	33205417	34094456
Mehanička oprema, mašine i mehanizmi	-	-	-
Elektro-oprema i materijal	1285244	2598507	2551627
Vozila i oprema	-	-	-
Optički, fotografски i kinematografski uređaji, medicinski/hirurški instrumenti, muzički instrumenti	-	-	-
Ostala dobra i proizvodi	2241825	2537923	2866154
Umetnička dela	17253	15446	70548
Ostalo			
<b>Ukupno</b>	<b>100348559</b>	<b>126482758</b>	<b>143928962</b>

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2006. - 1€ = 79,0 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2007. - 1€ = 79,2362 rsd



## Struktura izvoza prema destinaciji

Tabela 65. Struktura izvoza prema destinaciji.

	2005 (€)*	2006 (€)*	2007 (€)*
Zemlje centralne i istočne Europe	4924605	6883540	7158291
Evropska Unija	49901671	59145281	74182981
SAD i Kanada	343975	343567	566675
Bivše jugoslovenske republike	42958449	57476841	65146934
Ostalo			
<b>Ukupno</b>	<b>100348559</b>	<b>126482758</b>	<b>143928962</b>

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85,5 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 79,0 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2007. - 1€ = 79,2362 rsd

## Struktura investicija

TABELA 66. STRUKTURA DIREKTNIH STRANIH ULAGANJA PREMA ZEMLJI POREKLA.

Naziv države	Godina
Island – Actavis	2003
Bugarska – Interlemin	2005
Bugarska – Nevena Bulcvat	2007
Grčka – Roukis element	2000
Hrvatska – Interugos	2005
Kipar – KSK – Clothing	2007
Grčka – Sight	2007
Hrvatska – Srbija - Idea	2006
Austrija – Porr Werner-Weber	2007
Slovenija – Planet Tuš	2008

Tabela 67. Struktura ostvarenih investicija prema karakteru izgradnje i tehničkoj strukturi, 2005.

	Leskovac (€)*	Udeo u ukupnim investicijama u gradu(%)
Ukupne investicije	27042	100
Karakter izgradnje	Novi kapaciteti	46.89
	Rekonstrukcija, dogradnja I proširenje	47.48
	Održavanje	5.62
Tehnička struktura	Građevinski radovi	62.08
	Oprema sa montažom – domaća	17.40
	Oprema sa montažom – uvozna	15.85
	Ostalo	4.67

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

• godisnjak 2007



## Prihod opštinskog budžeta

TABELA 68. STRUKTURA PRIHODA OPŠTINSKOG BUDŽETA, 2005.

	Leskovac (€)*	Struktura prihoda u gradu (%)	Struktura prihoda (u proseku) u Srbiji (%)
Ukupni prihodi	12125	100	1.55
Porezi	7540	62.18	1.89
Donacije	-	-	-
Transferi	2133	17.59	1.59
Drugi prihodi	2063	17.01	1.18
Primanja od prodaje nefinansijske imovine	9.56	7.89	0.05
Primanja od zaduženja i prodaje finansijske imovine	276	2.27	11.16
Preneta sredstva	101	0.83	0.22

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

## Rashod opštinskog budžeta

TABELA 69. STRUKTURA RASHODA OPŠTINSKOG BUDŽETA, 2005.

	Leskovac (€)*	Struktura rashoda u gradu (%)	Struktura rashoda (u proseku) u Srbiji (%)
Raspoređeni i neraspoređeni prihodi – UKUPNO	12125	100	15.5
Obrazovanje, kultura, fizička kultura, izdavaštvo	2943	24.27	1.69
Zdravstvo i socijalna zaštita	948	7.81	2.80
Društvene organizacije i udruženja	281	2.31	4.01
Stambeni razvoj, zemljište, vodosnabdevanje, lokalni putevi, gradski saobraćaj	142	1.17	0.07
Komunalne usluge i smanjenje zagađenosti	-	-	-
Poljoprivreda, turizam i ekonomski poslovi	373	3.07	1.27
Transferi drugim nivoima i subvencije	3831	31.59	11.33
Izdvajanje za stalnu rezervu	-	-	-
Rad državnih organa, mesne zajednice, javni red i bezbednost	3252	26.82	1.71
Budžetske obaveze iz prethodnih godina	-	-	-
Ostali rashodi	-	-	-
Neraspoređeni prihodi	352	2.9	0.73

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

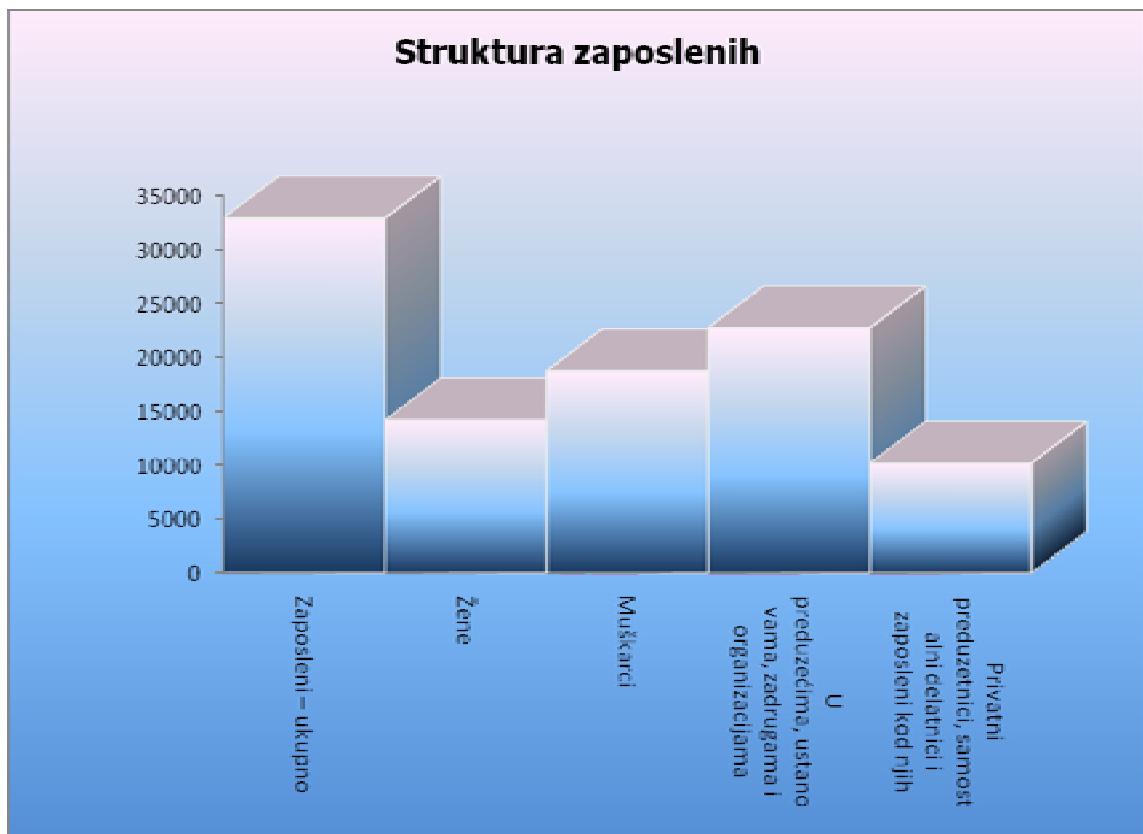


## Radna snaga

### Broj i struktura zaposlenih

Tabela 70. Broj i struktura zaposlenih, 2005.

	Leskovac	Struktura zaposlenih u gradu (%)	Struktura zaposlenih u okrugu (%)	Struktura zaposlenih u Srbiji (%)
Zaposleni – ukupno	32969	100	100	100
Žene	14209	43.1	30.16	43.10
Muškarci	18760	56.9	69.84	56.90
U preduzećima, ustanovama, zadružama i organizacijama	22764	69.04	65.72	1.55
Privatni preduzetnici, samostalni delatnici i zaposleni kod njih	10206	30.95	34.27	1.84





## Zaposlenost po delatnostima

Tabela 71. Struktura zaposlenih po sektorima delatnosti, 2007.

	Grad Leskovac	Struktura zaposlenih u gradu (%)	Struktura zaposlenih u okrugu (%)	Struktura zaposlenih u Srbiji (%)
Zaposleni - ukupno	22764	100	100	100
Žene	9678	42.51	40.6	43.1
Muškarci	13086	57.49	59.4	56.9
Poljoprivreda, lov, šumarstvo i vodoprivreda	751	3.30	4.28	3.96
Ribarstvo	0	-	0	0.07
Vađenje ruda i kamena	0	-	0.38	1.95
Prerađivačka industrija	7795	34.24	33.09	28.60
Proizv. i snabdev. energijom, gasom i vodom	697	3.06	3.07	2.97
Građevinarstvo	983	4.31	4.75	5.81
Trgovina na veliko i malo i opravka motornih vozila	2761	12.13	11.35	13.44
Hoteli i restorani	509	2.24	0.03	1.68
Saobraćaj, skladištenje i veze	1460	6.41	5.47	7.48
Finansijsko posredovanje	158	0.69	0.58	2.04
Poslovi sa nekretninama i iznajmljivanjem	246	1.08	0.84	4.56
Državna uprava i socijalno osiguranje	1213	5.33	5.86	4.69
Obrazovanje	2547	11.19	12.42	8.52
Zdravstveni i socijalni rad	2809	12.34	11.94	10.72
Ostale komunalne, društvene i lične usluge	834	3.66	3.38	3.50

## Prosečne zarade

Tabela 72. Prosečne zarade po zaposlenom, februar 2008.

	Grad Leskovac (€)*	Okrug (€)	Srbija (€)
Prosečna bruto zarada (sa porezom i doprinosima)	409	385	526
Prosečna neto zarada (bez poreza i doprinsa)	293	276	377

- srednji kurs NBS 29.02.2008. - 1€ = 83.4635 rsd



Tabela 73. Uporedni pregled prosečnih zarada po zaposlenom po godinama.

	2002 (€)*	2003 (€)*	2004 (€)*	2005 (€)*	2006 (€)*	2007 (€)*	Februar 2008 (€)*
Prosečna bruto zarada u opštini	165	182	-177	193	274	347	409
Prosečna bruto zarada u okrugu	149	161	-157	-173	-253	328	385
Prosečna bruto zarada u Srbiji	215	-243	-260	-298	-402	489	526
Prosečna neto zarada u opštini	115	125	-121	132	-186	248	293
Prosečna neto zarada u okrugu	103	111	-107	-118	-192	235	276
Prosečna neto zarada u Srbiji	150	-168	-179	-204	-275	350	377

\* srednji kurs NBS 31.12.2002. - 1€ = 61,5152 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2003. - 1€ = 68,3129 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2004. - 1€ = 78,8850 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85,5 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 79,0 rsd

\* srednji kurs NBS 31.12.2007. - 1€ = 79,2362 rsd

\* srednji kurs NBS 29.02.2008. - 1€ = 83,4365 rsd





## Zarade po delatnostima

**Tabela 74. Prosečne zarade po zaposlenom bez poreza i doprinosa, po sektorima delatnosti, 2005.**

	Leskovac (€)*	Okrug (€)	Srbija (€)
Prosečna neto zarada – ukupno	172	12	254
Poljoprivreda, lov, šumarstvo i vodoprivreda	127	95	207
Ribarstvo	-	-	189
Vađenje ruda i kamena	-	-	313
Preradivačka industrija	130	109	207
Proizv. i snabdev. energijom, gasom i vodom	287	272	339
Građevinarstvo	87	75	224
Trgovina na veliko i malo i opravka motornih vozila	122	104	232
Hoteli i restorani	26	26	172
Saobraćaj, skladištenje i veze	171	166	289
Finansijsko posredovanje	377	377	572
Poslovi sa nekretninama i iznajmljivanjem	331	331	297
Državna uprava i socijalno osiguranje	251	248	323
Obrazovanje	229	227	264
Zdravstveni i socijalni rad	2582	26	261
Ostale komunalne, društvene i lične usluge	156	157	270

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

## Nezaposlenost

**Tabela 75. Struktura nezaposlenih i tražilaca zaposlenja prema polu, decembar 2007.**

	Leskovac	Udeo u okrugu (%)
Nezaposleni – ukupno	20727	58.60
Nezaposleni – žene	broj	10812
	%	52.16
Nezaposleni - muškarci	broj	9915
	%	47.84
Tražioci zaposlenja - ukupno		23888
Tražioci zaposlenja - žene	broj	12668
	%	53.03
Tražioci zaposlenja – muškarci	broj	11220
	%	46.97
Učešće nezaposlenih u broju tražilaca zaposlenja (%)	%	86.77
	%	85.35
	%	1.42

**Tabela 76. Broj i polna struktura nezaposlenih.**

	2007
Nezaposleni - ukupno	20727
Nezaposleni - žene	10812
Nezaposleni - muškarci	9915

**Stopa nezaposlenosti****Tabela 77. Stopa nezaposlenosti, 2007.**

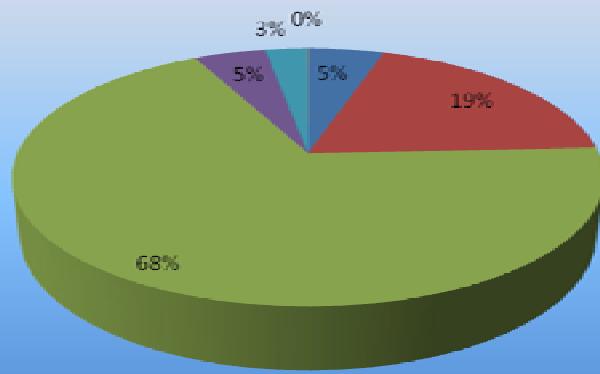
	Leskovac
Stopa nezaposlenosti - ukupno	30.17
Stopa nezaposlenosti – žene	15.74
Stopa nezaposlenosti - muškarci	14.43

**Nezaposlenost prema stepenu obrazovanja****Tabela 78. Nezaposleni prema stepenu obrazovanja, 2007.**

	Leskovac	Udeo u ukupnom broju nezaposlenih (%)
UKUPNO	20727	100
Bez osnovne škole	1005	4.85
Osnovno obrazovanje	3902	18.83
Srednje obrazovanje	13786	66.51
Više obrazovanje	946	4.56
Fakultetsko obrazovanje	560	2.70
Postdiplomske studije	7	0.03

**Nezaposleni prema stepenu obrazovanja, 2007.**

■ Bez osnovne škole      ■ Osnovno obrazovanje      ■ Srednje obrazovanje  
■ Više obrazovanje      ■ Fakultetsko obrazovanje      ■ Postdiplomske studije





## Nezaposlenost prema dužini čekanja

Tabela 79. Nezaposleni prema dužini čekanja, 2007.

	Opština	Udeo u ukupnom broju nezaposlenih (%)
UKUPNO	20727	100
Prvo zaposlenje	1005	4.85
Do 1 godine	2735	13.20
1 - 2 godine	7358	35.50
2 - 3 godine	-	
3 - 5 godina	2997	14.46
5 - 8 godina	2798	13.50
8 - 10 godina	-	4.85
Preko 10 godina	3831	13.20

## Nezaposlenost prema starosnoj strukturi

Tabela 80. Nezaposleni prema starosnoj strukturi, 2007.

Broj godina	Opština	Udeo u ukupnom broju nezaposlenih (%)
UKUPNO	21185	100
Do 18 godina	346	1.63
19 - 25	3878	18.31
25 - 30	2874	13.57
30 - 40	5312	25.07
40 - 50	4842	22.86
Preko 50	3933	18.57





## Javni resursi

### Saobraćajna infrastruktura

Leskovac je i svojevrsno saobraćajno čvorište. Međunarodni vozovi koji iz Evrope putuju do Skoplja, Soluna i Atine prolaze kroz ovaj grad. Svakog dana se u Leskovac zaustavi 19 vozova. Pruga je u Leskovac došla 1886. godine.

Leskovačku kotlinu su premrežili putevi. Najznačajniji je put E 75 koji spaja mađarsku i makedonsku granicu. Iz Leskovca regionalni putevi vode do Prištine, Pirota i Bosilegrada. Leskovac je udaljen od Niša 45, Beograda 280, Sofije 155, Skoplja 160 kilometara.

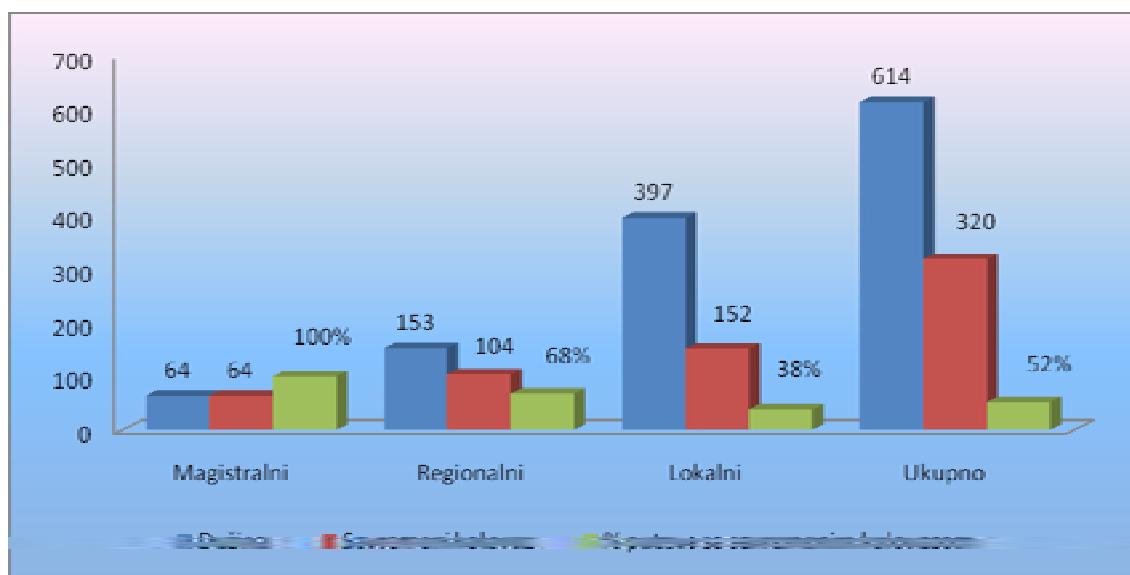
U svakom od ovih gradova je za goste Leskovca izgrađen aerodrom na koji mogu da slete kad dolaze, sa koga mogu da uzlete kada olaze.

Putna mreža grada Leskovca sastoji se od 614 km kategorisanih puteva. U odnosu na period pre nekoliko godina to je značajno povećanje, ali mahom u kategoriji lokalnih puteva. Kroz teritoriju grada Leskovca prolaze deonice dva magistralna puta (M-1 i M-9), ukupne dužine 64 km. Magistralni putevi su asfaltirani, a jedan deo puta M-1 je modernizovan u poslednjem petogodišnjem peridu.

Od ukupne dužine regionalne mreže pod savremenim kolovozom je 68%, a od lokalne mreže 38,3%.

**Struktura putne mreže**

Kategorija puteva	Dužina	Savremeni kolovoz	% puteva sa savremenim kolovozom
Magistralni	64	64	100
Regionalni	153	104	68
Lokalni	397	152	38.3
Ukupno	614	320	52.1





Od 153 km regionalne mreže, još uvek je 30 km pod tucanikom, 14 km su zemljani putevi, a 5 km je neprosečno. Teritorijom Grada prolazi železnička pruga Beograd-Niš-Skopanje-Atina. Broj otpremljenih putnika i utovarene robe pokazuju da Leskovac još uvek ne koristi u dovoljnoj meri prednosti svog uključenja u železnički sistem zemlje, naročito u pogledu robnog saobraćaja, a industrijska zona Leskovac nije direktno uključena u železničku mrežu preko odgovarajućeg broja industrijskih koloseka

**Tabela 81. Dužina puteva, 2005.**

		Opština (km)	Udeo u dužini puteva u okrugu (%)	Okrug (km)
Dužina puteva - ukupno		614	34.16	1797
Savremeni kolovoz		320	36.07	887
Magistralni	ukupno	64	41.83	153
	savremeni kolovoz	64	41.83	153
Regionalni	ukupno	153	36.60	418
	savremeni kolovoz	104	33.00	315
Lokalni	ukupno	397	32.38	1226
	savremeni kolovoz	152	36.27	419

## Železnički saobraćaj i infrastruktura



92





Železnička infrastruktura je višestruko oštećena tokom bombardovanja 1999. god. Sva ozbiljnija oštećenja su otklonjena. Železnička pruga ide dvolinijski od Beograda do Leskovca, a dalje prema jugu samo u jednoj traci. Železnički red vožnje nije naročito opterećen a putovanje od Leskovca do Beograda traje oko 5 sati. Ovo je duže od putovanja poslovnim autobusom do Beograda. Stanje železničke mreže na teritoriji cele Srbije je u vrlo lošem stanju, pa samim tim i u ovom regionu.

Teritorijom Grada Leskovca prolazi železnička pruga Budimpešta-Beograd-Niš-Skopje-Atina. Broj otpremljenih putnika i utovarene robe pokazuje da Leskovac još uvek ne koristi u dovoljnoj meri prednosti svog uključenja u železnički sistem zemlje, naročito u pogledu robnog saobraćaja, a industrijska zona Leskovac nije direktno uključena u železničku mrežu preko odgovarajućeg broja industrijskih koloseka. Proširenje kapaciteta postojećih industrijskih koloseka biće jedan od važnijih zadataka u narednom periodu na ublažavanju uočenih nedostataka i problema u ovoj oblasti.

## Komunalna infrastruktura

Uredjenje gradskog prostora – donošenjem novog Generalnog urbanističkog plana, grad Leskovac je dobio prostorno usmerenje do 2010.g. Predvidjene su nove i velike površine u industrijskoj zoni za sve vrste proizvodnog angažovanja kapitala koje se prema iskazanoj potrebi u svakom trenutku mogu aktivirati shodno utvrđenim regulacionim planovima. U samom centru, u trgovačkoj zoni Grada, pored postojećih, već izgradjenih poslovno-trgovačkih i uslužnih centara, u pripremi je nekoliko novih, u blokovima, („Kozara“, „Desert 2“, „Bagat“ i „Stara leskovačka čaršija“, ukupne površine od preko 87.000m<sup>2</sup>, od čega je čak preko 50.000m<sup>2</sup> novih korisnih površina namenjenih tržištu. U užem gradskom jezgru, na samo dve najpovoljnije lokacije, na raspolaaganju je preko 11.000m<sup>2</sup> bruto-površine, od čega je 7% u već izgradjenim objektima. Izmenama i dopunama GUP-a omogućuje se da se prema tekućim potrebama i na drugim lokacijama, većeg ili manjeg stepena izgradjenosti, uvek mogu planirati nove površine. Uostalom prilikom izrade Prostornog plana Republike Srbije, Grad Leskovac, i pored visokog stepena industrijalizovanosti, spada tek u zonu srednje opterećenosti prostora.

## Vodovod i kanalizacija

Na teritoriji grada postoji pet javnih vodovoda, jedan skupni za Leskovac i nekoliko manjih naselja, jedan međuopštinski za Grelicu i tri lokalna za Vučje, Čukljenik i Predejane, ukupne dužine glavnih dovoda 87 km, razvodne mreže 480 km, sa blizu 23.250 vodovodnih priključaka dok je dužina kanalizacione mreže 125 km.

Na teritoriji grada Leskovca izgrađeno je dvanaest malih akumulacija od kojih je 6 namenjeno za navodnjavanje a 6 za pravljenje rastvora za hemijsko prskanje zasada vinograda.

Područje grada odlikuje se jako izraženom erozijom, erozionim procesima i produkcijom nanosa. Neki predeli, naročito desna obala Južne Morave i, posebno, Grdelička klisura, su zahvaćeni erozijom vosokog intenziteta.

## Sistem daljinskog grejanja

Sa ukupnom dužinom mreže daljinskog grejanja od 8 km grad Leskovac je delom rešio svoje potrebe za ovim efikasnim načinom grejanja. Ukupno je oko 3.100 stanova priključeno na ovaj sistem grejanja sa površinom od 168.040 m<sup>2</sup> i poslovnih prostorija površine 68.000



## Elektro infrastruktura

Uz osnovno energetsko uporište na trafo-stanici TS 220/110 KV „Leskovac“ sa dve trafo stanice TS 110/10KV u Leskovcu i jedne TS 110/35KV, konzum je kvalitetno i pouzdano obezbedjen električnom energijom. Primenom direktnе transformacije 110/10KV u gradskom delu, smanjena je potreba izgradnje medjutransformacije 35/10KV. Srednja naponska mreža kapacitetom, lokacijom i tehničkim stanjem još uvek ne zadovoljava potrebe privrede i stanovništva.

## Telekomunikacioni sistem

Broj telefonskih priključaka od 39494 daje 16,4 aparata na 100 stanovnika (ili, inverzno: jedan priključak na 6,1 stanovnika) što je za 24% niži nivo nego u Republici Srbiji gde je 21,6 aparata na 100 stanovnika (ili jedan priključak na 4,9 stanovnika što je za dva puta niže nego u zemljama sa razvijenom telefonskom mrežom). Telefonsku mrežu grada upotpunjaju 14 telefonskih centrala, od četa 7 modernih automatskih i oko 1.500 km ukupne telefonske mreže od čega 20% sa podzemnim kablom.

Ulogu auto-puteva u informatici imaju elektronske veze u vidu PTT linija, mrežnih kablova, uređaja za bežično umrežavanje. Jačanje saradnje između institucija i preduzeća se može postići međusobnim umrežavanjem.

## Informatička infrastruktura

U Leskovcu funkcioniše par privatnih, pored javnog provajding sistema. Računarskom opremom kao svojom osnovnom delatnošću bavi se nekoliko privatnih preduzeća. U Leskovcu ne postoji nijedna škola (ni viša ni visoka) iz oblasti informatike.

Ulogu auto-puteva u informatici imaju elektronske veze u vidu PTT linija, mrežnih kablova, uređaja za bežično umrežavanje. Jačanje saradnje izmedju institucija i preduzeća se može postići međusobnim umrežavanjem. U Leskovcu je samo jedno veliko preduzeće obezbedilo kompletno umrežavanje, dok je u jednoj javnoj instituciji i opštinskoj upravi započet ovaj proces. Elektronsko poslovanje je tek počelo sa svojim razvojem.

**Tabela 82. PTT saobraćaj, 2005.**

		Opština	Udeo u okrugu (%)
Broj pošta		16	53
Broj telefonskih pretplatnika		39494	71.66
PTT promet (otpremljeno)	pismenosne pošiljke (1000) paketi (1000)	719 6	64.54 75



## Energetika



**Tabela 83. Iskorišćenje energije, 2007.**

	Grad
<b>Električna energija (MWh)</b>	/
- domaćinstva	50.293
- pravna lica	5.642
Stopa iskorišćenosti	80%
Cena	
<b>Gas (1.000 m<sup>3</sup>)</b>	/
Stopa iskorišćenosti	/
Cena	/
<b>Voda (1.000 m<sup>3</sup>)</b>	/
Stopa iskorišćenosti	60%
Cena	16 dinara
<b>Daljinsko grejanje (Gcal)</b>	/
- domaćinstva	189.459 m <sup>2</sup>
- pravna lica	84.191 m <sup>2</sup>
Stopa iskorišćenosti	85-90%
Cene	33 RSD do 150 RSD





## Zdravstvena i socijalna zaštita



**Tabela 84. Bolnički kapaciteti, 2008.**

	Broj kreveta	Udeo u ukupnom broju kreveta (%)	Broj kreveta na 100 stanovnika
Akutni	665	74,47	0,28
Hronični	70	7,84	0,03
Neonatologija	60	6,72	0,03
Psihijatrijski	60	6,72	0,03
Dnevne bonice	38	4,26	0,02
<b>UKUPNO</b>	<b>893</b>	<b>100</b>	<b>0,38</b>

**Tabela 85. Lekari, stomatolozi i diplomirani farmaceuti u Domu zdravlja - Leskovac, 2008.**

Dom zdravlja Leskovac	Broj lekara
Lekari – ukupno	295
Lekari u službi opšte prakse	124
Lekari u službi za zdravstvenu zaštitu žena	11
Lekari specijalisti	101
Lekari u službi za zdravstvenu zaštitu predškolske dece	19
Lekari u službi za zdravstvenu zaštitu školske dece i omladine	16
Lekari u službi za zaštitu i lečenje zuba	70
Diplomirani farmaceuti	-
Broj stanovnika na jednog lekara u opštini	680
Broj stanovnika na jednog lekara u okrugu	/
Broj stanovnika na jednog lekara u Srbiji	/



Tabela 86. Lekari specijaliste u Opštoj bolnici - Leskovac, 2008.

Opšta bolnica - Leskovac	Broj lekara specijalista
ANESTEZOLOGIJA	13
OPŠTA HIRURGIJA	19
DEČJA HIRURGIJA	2
PLASTIČNA HIRURGIJA	1
MAKSILOFACIJALNA HIRURGIJA	1
REHABILITACIJA	8
GINEKOLOGIJA I AKUŠERSTVO	17
INFETOLOGIJA	5
INTERNA MEDICINA	32
KLINIČKA BIOHEMIJA	4
NUKLEARNA MEDICINA	1
OFTALMOLOGIJA	8
OPŠTA MEDICINA	4
ORTOPEDIJA	11
OTORINOLARINGOLOGIJA	8





PATOLOŠKA ANATOMIJA	4
PEDIJATRIJA	12
PNEUMOFTIZIOLOGIJA	12
RADIOLOGIJA	9
SOCIJALNA MEDICINA	1
TRANSFUZIOLOGIJA	3
URGENTNA MEDICINA	7
UROLOGIJA	5
DERMATOVENEROLOGIJA	6
NEUROLOGIJA	3
PSIHIJATRIJA	2
NEUROPSIHIJATRIJA	15
<b>Ukupno</b>	<b>213</b>

Tabela 87. Lekari subspecijalisti u Opštoj bolnici - Leskovac, 2008.

Opšta bolnica - Leskovac	Broj lekara subspecijalista
ALERGOLOGIJA	1
DEČJA FIZIJATRIJA	1
KARDIOLOGIJA	2
DEČJI KARDIOLOG	1
HEMATOLOGIJA	1
REUMATOLOGIJA	1
GASTROENTEROLOGIJA	1
NEFROLOGIJA	1
ONKOLOGIJA	1
NEONATOLOGIJA	1
PULMOLOGIJA	1
HEPATOBILIJARNA HIRURGIJA	1
<b>Ukupno</b>	<b>13</b>

Tabela 88. Lekari na specijalizaciji u Opštoj bolnici - Leskovac, 2008.

Opšta bolnica - Leskovac	Broj lekara na specijalizaciji
INTERNA MEDICINA	2
NEUROLOGIJA	2
PSIHIJATRIJA	2
ANESTEZOLOGIJA	3
TRANSFUZIOLOGIJA	1
KLINIČKA BIOHEMIJA	1
OPŠTA HIRURGIJA	2
PEDIJATRIJA	1
KLINIČKA FARMAKOLOGIJA	1
RADIOLOGIJA	2
UROLOGIJA	1
<b>Ukupno</b>	<b>18</b>

**Tabela 89. Korisnici socijalne zaštite – maloletna lica, 2005.**

	Opština	Udeo u ukupnom broju korisnika (%)
Ukupno	1359	100
Ugroženi porodičnom situacijom	1097	80.72
Lica sa poremećajima u ponašanju	103	7.57
Mentalno zaostali	57	4.19
Ometeni u fizičkom razvoju	43	3.16
Lica sa kombinovanim smetnjama	31	2.28
Ostali maloletni korisnici socijalne zaštite	28	2.06

**Tabela 90. Korisnici socijalne zaštite – punoletna lica, 2005.**

	Opština	Udeo u ukupnom broju korisnika (%)
Ukupno	1859	100
Lica sa poremećajima u ponašanju	6	0.32
Psihički i fizički ometena lica	475	25.55
Materijalno neobezbeđena lica	918	49.38
Nezbrinuta lica	14	0.75
Ostarela lica	302	16.24
Ostali punoletni korisnici socijalne zaštite	144	7.74

Specijalna bolnica za vantelesnu oplodnju  
SPEBO Leskovac  
Prof. Dr. Miodrag Stojković





## Obrazovni kapaciteti



**Tabela 91. Kapaciteti obrazovnih institucija, pregled po godinama.**

	2000		2007	
	Broj ustanova	Broj slobodnih mesta	Broj ustanova	Broj slobodnih mesta
Predškolske ustanove	1	-360	1	-
Osnovne škole	24	-	24	-
Srednje škole	12	-	12	-
Visoko i više obrazovanje	3	-	3	-





**Tabela 92. Broj škola na teritoriji grada Leskovca, 2008.**

Tip ustanove	Broj	Broj zgrada
Predskolske ustanove (Obdaništa...)	1	9
Onovne škole	24	89
Gimnazije	1	1
Srednje stručne skole	11	11
Više škole	2	2
Visoke škole	1	1

**Tabela 93. Ulaganja u obrazovanje, 2005.**

	Opština (€)*	Okrug (€)	Srbija (€)
Rashodi (ulaganja) u obrazovanje - ukupno	15160	22711	8741329
Rashodi (ulaganja) u osnovno obrazovanje	7578	13030	479394
Rashodi (ulaganja) u osnovno obrazovanje po učeniku	566	635	764

\* srednji kurs NBS 31.12.2005. - 1€ = 85.5 rsd

**Tabela 94. Broj i struktura obrazovnih ustanova, 2005.**

		Opština	Udeo u ukupnom broju ustanova u okrugu (%)
Osnovne škole	ukupno	89	58.27
	odeljenja	632	7.18
Srednje škole	ukupno	11	0.07
	odeljenja	262	1.73
Specijalne škole	ukupno	2	0.01
	odeljenja	27	0.17
Škole za odrasle	ukupno	3	0.01
	odeljenja	13	8.60
Više škole		2	100
Fakulteti		1	100
Ustanove za decu predškolskog uzrasta		42	59
Studentski domovi		1	100
Domovi učenika		1	50

**Tabela 95. Ukupan broj učenika, studenata i korisnika obrazovnih ustanova, 2005.**

		Opština	Udeo u ukupnom broju učenika/studenata/korisnika u okrugu (%)
Osnovne škole - učenici	ukupno	13713	64.90
	završili školu	1759	64.40
Srednje škole - učenici	ukupno	6775	75.11
	završili školu	1764	66.37
Specijalne škole - učenici	ukupno	160	86.96
	završili školu	19	100
Škole za odrasle - ukupno	ukupno	3	100
	završili školu	37	100
Više škole - studenti	ukupno	1574	100
	na budžetu	389	100
	završili školu	491	100
Fakulteti - studenti	ukupno	426	100
	na budžetu	376	100
	završili školu	29	100
Predškolske ustanove	deca korisnici	2651	61.10
Studentski domovi	korisnici smeštaja	143	100
Domovi učenika	korisnici smeštaja	100	61.73

**Tabela 96. Prosečan broj učenika, studenata i korisnika smeštaja u obrazovnim ustanovama, 2005.**

	Opština	Okrug	Srbija
Broj učenika po osnovnoj školi	156	106	179
Broj učenika po odeljenju osnovne škole	22	20	21
Broj učenika po srednjoj školi	615	501	604

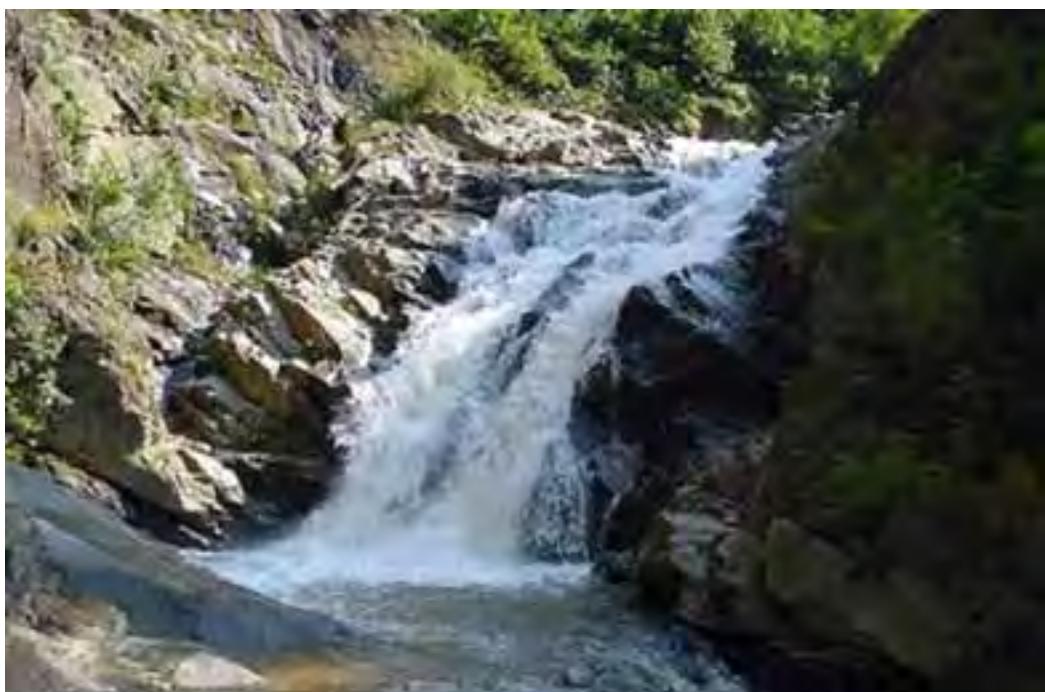


Broj učenika po odeljenju srednje škole	26	25	26
Broj učenika po specijalnoj školi	80	37	32
Broj učenika po odeljenju specijalne škole	6	6	7
Broj učenika po školi za odrasle	65	65	140
Broj učenika po odeljenju škole za odrasle	15	15	14
Broj studenata po višoj školi	787	787	921
Broj diplomiranih studenata po višoj školi	246	246	122
Broj studenata po fakultetu	426	426	1383
Broj diplomiranih studenata po fakultetu	29	29	165
Broj dece korisnika po predškolskoj ustanovi	60	59	89
Broj korisnika smeštaja po studentskom domu	143	143	464
Broj korisnika smeštaja po domu za učenike	100	81	154

**Tabela 97. Ukupan broj učenika u osnovnim školama, 2008.**

		Opština	Udeo u ukupnom broju učenika osnovnih škola u okrugu (%)
Učenici Škola	osnovnih	ukupno	65.29
		učenice	31.11
		učenice	34.17

## Resursi životne sredine





## Vizija zajednice

Osnovna vizija zajednice opštine Leskovac je razvoj i poboljšanje kvaliteta života ljudi koji u toj zajednici žive. Neminovnost je da je životna sredina jako degradirana i zagađena i da mnogo toga treba učiniti kako bi se ona unapredila i zaštitila, što predstavlja preduslov za bolji život.

## Zaštita i unapređenje životne sredine

Zaštita i unapređenje životne sredine je mlada multidisciplinarna nauka, koja se bazira na ekologiji, njenim osnovnim zakonitostima i principima. Ova nauka je jako kompleksna oblast, koja objedinjuje mnoge nauke (prirodne i društvene), kao i naučne discipline i prati delatnosti koje direktno utiču na promene u životnoj sredini. Ova nauka nudi ekološki način razmišljanja i ponašanja, kao preduslov za preživljavanje i opstanak planete na kojoj živimo.

## Koncept održivog razvoja

Održivi razvoj je razvoj kojim se zadovoljavaju potrebe sadašnjosti, ali se time ne ugrožava mogućnost budućih generacija da zadovolje svoje potrebe. Održivi razvoj se zasniva na zaštiti životne sredine i njime se uvažava kapacitet prirode, kako bi se obezbedili resursi i usluge potrebne za život. To znači da razvoj podrazumeva štednju mineralnih i drugih prirodnih resursa (šuma, zemljišta, biodiverziteta, voda i dr.) i da dalji razvoj naselja, ljudske zajednice, industrije i ekonomije, uopšte, treba da se kreće i ka usavršavanju i primeni moderne tehnologije i tehnike, i korišćenju nezagađujućih i obnovljivih vidova energije.

### Poboljšanje života uključuje:

- Prečišćavanje otpadnih voda i uredno snabdevanje vodom, uz stalno praćenje njenog kvaliteta,
- Poboljšanje kvaliteta vazduha i monitoring kvaliteta,
- Poboljšanje kvaliteta zemljišta,
- Organizovano sakupljanje otpada, održavanje higijene grada, trajno rešenje za odlaganje čvrstog komunalnog otpada (izgradnja nove deponije),
- Ulaganje u tehničku infrastrukturu (putevi, saobraćaj, prevozna sredstva i dr.),
- Razvitak ekonomije,
- Ulaganje u društvenu infrastrukturu (ekološka svest, ekološko obrazovanje, kvalitetno socijalno okruženje),
- Učešće javnosti u kreiranju ekološke politike,
- Otvorenija saradnja lokalne samouprave i građana i dr.

## Voda

### Otpadne i površinske vode

Poslovni objekti i velika većina domaćinstava u opštini imaju obezbeđeno snabdevanje tekućom vodom za piće, a centralne kolektorske sisteme za sakupljanje i odvođenje otpadnih voda imaju samo Leskovac, Vučje, Grdelica i Predejane (od ukupno 144 naselja u opštini). Meštani pojedinih naselja, pored većih vodotoka, izgradili su za delove naselja, kanalizacione sisteme iz kojih se otpadne vode ispuštaju u vodotokove, bez prečišćavanja.

Može se uzeti u obzir da je oko 40% opštine (računato na broj stanovnika) obuhvaćeno centralnim sistemima za prikupljanje i odvođenje otpadnih voda. Otpadne vode iz ostalih zagađivača odvode se u: septičke jame,



vodotokove, kanale za prikupljanje atmosferskih voda. Pražnjenje septičkih jama vrši se posebnim vozilima u centralni gradski kolektor. Ovakvo, diskontinualno, ispuštanje otpadnih voda, obzirom da ne postoji postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, izaziva velike negativne uticaje na kvalitet vode prijemnika.



Kontinuirano se ispituje kvalitet otpadnih voda grada Leskovca. Analiza rezultata ispitivanja od 1990.godine do danas, pokazuje velika odstupanja u sastavu kolektorskih voda što se naročito vidi na osnovu vrednosti parametara: hemijske i biološke potrošnje kiseonika (HPK i BPK5). Odnos HPK i BPK5 ukazuje na slabu mikrobiološku razgradivost gradskih otpadnih voda. Obzirom da je u ovom periodu došlo do prestanka rada većeg dela industrije, na ovom primeru može se videti kako industrija utiče na kvalitet gradskih otpadnih voda. Otpadne vode iz Leskovca bez prečišćavanja se ispuštaju u reku Vaternicu. Kvalitet Vaternice po prijemu gradskih otpadnih voda, odstupa od maksimalno dozvoljenih koncentracija (MDK) za IIb klasu po sledećim pokazateljima: suspendovane materije, BPK5, deterxenti, fenoli, rastvoreni kiseonik. Nakon prijema kolektorskih voda, a pre uliva u Južnu Moravu, Vaternica protiče kroz naselje Bogojevce.

Industrijske otpadne vode se ispuštaju uglavnom u kanalizacionu mrežu naselja, a pojedini industrijski pogoni ispuštaju otpadne vode direktno u vodotok. Samo nekoliko pogona ima izgrađene sisteme za prečišćavanje otpadnih voda, ali i oni ne funkcionišu.

Razvojem privatnog preduzetništva, u poslednjih nekoliko godina, kao veoma značajni zagađivači vode pojavili su se i pojedini zanatski objekti u kojima se vrši površinska zaštita metala, pranje vozila i zamena motornih ulja i druge delatnosti.

Skupština opštine Leskovac je 1992.godine donela Pravilnik o sanitarno - tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju, koji je trebalo da omogući zaštitu kolektorskog sistema od mehaničkih primesa i agresivnih materija i omogući uslove za izgradnju centralnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.



Redovnu kontrolu otpadnih voda vrši samo deo zagađivača, analiza mulja u kolektorskom sistemu se ne vrši. Kod analize otpadnih voda koje vrše sami zagađivači, preko ovlašćene ustanove, u poslednjih nekoliko godina primetno je da, za razliku od ranijeg perioda, nema prekoračenja MDK određenih opštinskim Pravilnikom.

### Zaštita površinskih voda

#### Prioriteti visokog stepena

- U urbanističkim planovima, objekte koji mogu zagaditi vode opasnim materijama, locirati u skladu sa definisanim zonama zaštite podzemnih rezervi vode i koeficijentima filtracije tla,
- Priključenje na centralni kanalizacioni sistem ili izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda zagađivača koji otpadne vode direktno ispuštaju u vodotokove, prema utvrđenom prioritetu, zavisno od količine i toksičnosti količine otpada,
- Pooštrena kontrola zagađivača koji ispuštaju opasne materije: hemijska industrija, površinska zaštita metala, proizvodnja pesticida, servisiranje vozila,
- Produženje centralnog gradskog kolektora do ušća Veternice u Južnu Moravu,
- Nastavak aktivnosti na izgradnji centralnog postrojenja za prečišćavanje gradskih otpadnih voda,
- Čišćenje i uređenje rečnih korita,
- Čišćenje i popravka kanala za odvođenje voda i nasipa i
- Sanacija i aktiviranje postojećih postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

#### Prioriteti srednjeg stepena

- Izrada katastra zagađivača vode, sa uspostavljanjem odgovarajuće baze podataka,
- Stimulisanje izgradnje uređaja za predtretman industrijskih i zanatskih otpadnih voda, sfinansiranjem i sprovodenjem mere- „zagađivač plaća“,
- Izgradnja kanalizacione mreže u naseljima po sačinjenom prioritetu,
- Redovna kontrola otpadnih voda zanatskih pogona i preduzeća,
- Preduzimanje zakonskih mera protiv lica koja u koritu reke i kanale odlažu komunalni otpad i šut i oštećuju obale i nasipe i
- Pooštreni inspekcijski nadzor u zoni zaštite akumulacije „Barje“.

#### Prioriteti niskog stepena

- Ispitivanje mogućnosti i opravdanosti izgradnje malih brana na rekama,
- Redovni monitoring reka u opštini,
- Upoznavanje građana sa stanjem vodotoka, javnim objavljivanjem rezultata kontrole kvaliteta vode,
- Edukacija građana o značaju površinskih voda, vidovima zagađivanja i merama za poboljšanje kvaliteta,
- Preispitivanje postojećih šumsko - privrednih osnova i pošumljavanje ogoljenih oblasti i
- Ispitivanje mulja u centralnom kolektoru gradskog kanalizacionog sistema.

### Izvorišta, vode za piće i javne česme

Vodosnabdevanje Leskovca i okolnih naselja vrši se zahvatanjem podzemnih voda putem bušenih bunara dubine do 80 - 150 m. Glavna rezervi podzemnih voda akumulirana je u tercijarnim sedimentima miopliocenske starosti u kojima je formirana subarterska izdan.



Velike količine podzemnih voda, vezane su i za aluvijalne tvorevine ( šljunkovito - peskoviti ) sedimenti, vezani za široke doline reka Južne Morave, Veternice, Vlasine i Jablanice. U okviru ovih sedimenata, formirana je slobodna izdan.

Na osnovu napred iznetog, možemo reći da su u okviru leskovačke kotline formirana 2 glavna tipa izdani i to:

- subarterski - u peskovito šljunkovitim slojevima neogena do dubine od 30-150 m i
- slobodan izdan u prostornim aluvijalnim naslagama, do dubine od 30 m.

Grad Leskovac se snabdeva vodom iz duboke izdani neogenog akvifera leskovačke kotline, zahvatanjem podzemne vode putem cevastih bunara dubine 80 - 150 m.

### Ocena kvaliteta vodosnabdevanja

Snabdevanje stanovništva vodom za piće, vrši se na više načina i to:

- centralnim vodovodima,
- grupnim vodovodima i
- iz sopstvenih izvora i javnih česmi - (seoski vodovodi).

Na stalnom praćenju kvaliteta vode za piće, u cilju utvrđivanja zdravstvene i higijenske ispravnosti, uključeno je više organizacija. Nosioci ovih ispitivanja su ZZZZ u Leskovcu, JKP „Vodovod“ - Leskovac, koji vrši i distribuciju vode za piće, kao i ZZZZ „Dr Milan Jovanović - Batut“ iz Beograda.

Kontrola kvaliteta vode za piće obavlja se prema Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće u skladu sa brojem ekvivalentnih stanovnika (ES) u području vodosnabdevanja, koji podrazumeva ukupnu potrošnju vode stanovništva i industrije, preračunatu na količinu potrošene vode, od 150 l / dan po stanovniku.

Rezultati ispitivanja kvaliteta vode za piće pokazuju da kvalitet vode uglavnom zadovoljava norme propisane Pravilnikom o higijenskoj ispravnosti vode za piće. Na osnovu rezultata hemijskih analiza vode za piće mali procenat neispravnosti vode za piće odnosi se na veći sadržaj elemenata Fe i Mn u distribucionoj mreži vodovoda. Iz glavnih i potisnih vodova i rezervoara utvrđena je neispravnost vode koja se odnosi na povećanu koncentraciju Fe i Mn u vodi. Iz ovih razloga je pojava zamuđenja vode kod potrošača, jer se stvoreni talog promenom pritiska podiže i izaziva zamuđenja.

### Zaštita i očuvanje kvaliteta podzemnih voda

U oblastima gde je izražen problem ograničenog prostora i povećane mogućnosti za zagađivanje (doline većih vodotoka), nameće se potreba definisanja zona posebnog režima na osnovu:

- osetljivosti područja (na unošenje zagađivača),
- rizika od zagađenja (potencijalni zagađivači) i
- ugroženosti (mogućnost za sprečavanje prodora zagađivača).

Da bi se mogla izvršiti takva kategorizacija terena neophodna su istraživanja (u domenu hidrogeologije) koje će dati parametre za prostorno određivanje efektivnih brzina kretanja podzemnih voda (osnova kategorizacije).

Izvori zagađenja površinskih i podzemnih voda su: industrijske i komunalne otpadne vode, deponije, saobraćaj, nepropisna upotreba pesticida i veštačkih đubriva. Ovi zagađivači utiču na podzemne i površinske vode, kao i na akumulacije. U skladu sa tim tendencijama moraju se nastaviti hidrogeološka istraživanjima za potrebe zahvatanja, zaštite i očuvanja kvaliteta podzemnih voda.

Prioriteti visokog stepena



Zaštita podzemnih voda, izvorišta za vodosnabdevanje i očuvanje kvaliteta podzemnih voda:

- revidovanje zona sanitarne zaštite u okviru kojih bi se izvršila istraživanja i analiza realnog stanja za njeno sprovođenje,
- registrovanje i utvrđivanje stanja postojećih osmatračkih objekata i po potrebi njihovo osposobljavanje za uključivanje u osmatračku mrežu, kao i izrada novih osmatračkih objekata,
- izrada katastra potencijalnih zagađivača - realno stanje,
- formiranje osmatračke mreže objekata za osmatranje i merenje,
- osmatranje - praćenje nivoa podzemnih voda (aluvijon i dublji vodonosni horizont) i nivoa u vodotocima u periodu od jedne godine,
- utvrđivanje postojećeg stanja i praćenje kvaliteta podzemnih voda (aluvijon i dublji vodonosni horizont),
- modelska istraživanja i
- izrada Elaborata o zonama sanitarne zaštite.

Prioriteti srednjeg stepena

- -planiranje proširenja izvorišta za vodosnabdevanje,
- -postići racionalno korišćenje voda (ekonomski i tehničke mere, stanovništvo i industrija),
- -povećati stepen priključenosti stanovnika na javnu vodovodnu mrežu i
- -postepena zamena gradske vodovodne mreže, zbog dotrajalosti.

Prioriteti niskog stepena

S obzirom na sve izraženiju tendenciju povećanja potrošnje vode, nameće se potreba prestrukturiranja, odnosno odvajanje piјaci od sanitarnih, industrijskih i voda za druge namene i revizija grupnih seoskih vodovoda i seoskih kaptažnih građevina i njihova revitalizacija, u cilju sprečavanja zagađenja i poboljšanja kvaliteta vode.

## Vazduh

Pod zagađivanjem vazduha podrazumeva se unošenje u vazduh čestica, para, gasova, dimova iz pojedinih izvora koje mogu štetno uticati na zdravlje stanovništva, životnu sredinu i materijalna dobra. Veštačko zagađivanje vazduha izaziva čovek svojom delatnošću unoseći u vazduh čitav niz neorganskih i organskih materija u gasovitom i čvrstom stanju i u vidu aerosola. Postoji veliki broj izvora zagađivanja vazduha: ložišta u domaćinstvima, kotlarnice i toplane, proizvodna postrojenja, motorna vozila, prirodne pojave.

### Emisija

Emisija je ispuštanje gasova, para, aerosola i drugih zagađujućih materija u vazduh iz izvora zagađivanja. Postoji veliki broj izvora zagađivanja vazduha: ložišta u domaćinstvima, kotlarnice i toplane, proizvodna postrojenja, motorna vozila, prirodne pojave.

Glavni izvori zagađujućih materija u opštini Leskovac su:

- ložišta na fosilna goriva i
- motorna vozila.

Većina većih ložišta na čvrsta i tečna goriva (toplane i kotlarnice) smešteno je u gradu Leskovcu oko 83%. Lokacija ovih ložišta u odnosu na pravac dominantnih vetrova je nepovoljna - vetrovi duvaju od emitera ka stambenim zonama grada. Gradske toplane i većina kotlarnica koje zagrevaju poslovne zgrade locirane su u samom gradskom jezgru.

Saobraćaj je jedan od glavnih uzroka zagađivanja vazduha većih naselja. Motorna vozila emituju čitav spektar zagađujućih materija u vazduhu: ugljenmonoksid, ugljendioksid, azotne okside, čađ (praškaste materije), teške



metale (ollovo i kadmijum), niz organskih jedinjenja od kojih je većina veoma otrovna (kancerogena, mutagena, neurotoksična).

Kroz Leskovac prolazi magistralni put M - 9, Pirot - Priština, i više regionalnih puteva, orientacija ovih saobraćajnica je uglavnom u pravcu istok - zapad što je u odnosu na opisanu ružu vetrova nepovoljno za provetrvanje grada. Sistematsko određivanje frekvencije i strukture vozila kroz grad nije vršeno u proteklih deset godina, ali prema okvirnoj proceni oko 25 - 30% saobraćaja kroz grad čine vozila u tranzitu. Ulice u centru grada u kojima se odvija veći deo saobraćaja su uske, dolazi do čestih zastoja usporavanja i ubrzavanja pri kretanju vozila što stvara uslove za povećanu emisiju štetnih materija.

Od zagađujućih materija koje su karakteristične za sagledavanje uticaja saobraćaja na kvalitet vazduha (ugljenmonoksid, azotdioksid, formaldehid, olovo i ukupni ugljovodonici) u Leskovcu se prate koncentracije azotdioksida i olova.

### **Imisija**

Pod imisijom se podrazumeva sadržaj gasova, para, aerosola i drugih zagađujućih materija u vazduhu na određenom mestu i u određeno vreme i ona pokazuje kvalitet vazduha određenog područja.

Ispitivanja zagađenosti vazduha u Leskovcu prvi put su vršena u periodu od 01.02.1975.godine do 31.01.1976.godine. Nakon ovih jednogodišnjih ispitivanja nastao je prekid sve do 1994.godine kada se ponovo otpočelo sa kontinualnim praćenjem kvaliteta vazduha u Leskovcu. Kontinualnim merenjima obuhvaćena je samo teritorija grada Leskovca, na kojoj je lociran najveći broj zagađivača vazduha.

### **Zaštita vazduha i utvrđivanje ranga prioriteta**

#### Prioriteti visokog stepena

- Gasifikacija Leskovca - korišćenje prirodnog gasa kao goriva u toplanama i kotlarnicama.
- Priklučenje kotlarnica u užem gradskom jezgru na gradski toplovodni sistem.
- Izmeštanje tranzitnog saobraćaja iz centra grada izgradnjom obilaznica.
- Kontrola kvaliteta vazduha u naseljima opštine kroz koja prolazi međunarodni put E - 75.
- Povećanje propusne moći ulica u gradu, rekonstrukcijom i proširivanjem.

#### Prioriteti srednjeg stepena

Izrada katastra zagađivača vazduha koji treba da sadrži spisak i raspored industrijskih, zanatskih i drugih većih zagađivača vazduha,

- podatke o gorivu odnosno sirovinama i tehnološkom procesu, podatke o broju domaćinstava i strukturi grejanja stambenih jedinica u gradu, podatke o frekvenciji i strukturi saobraćaja u gradu i ugroženim naseljima.
- Pojačanje intenziteta i poboljšanje gradskog prevoza.
- Bolje održavanje ulica i drugih javnih površina u gradu - uredno čišćenje i pranje saobraćajnica i drugih javnih površina.
- Povećanje broja zelenih površina u gradu - ozelenjavanje prostora oko najprometnijih raskrsnica.
- Povećanje broja pokazatelja zagađenosti vazduha, koji se ispituju, a naročito ispitivanjem specifičnih parametara koji ukazuju na emisije iz motornih vozila.
- Redovno odnošenje otpadaka i rešavanje problema „divljih deponija“.
- Ispitivanje zdravstvenih efekata uticaja zagađujućih materija iz vazduha na zdravlje najugroženije populacije u opštini (deca, ljudi koji žive u delovima grada i naselja gde je zagađenost vazduha najveća ili koji zbog prirode posla duže borave na ovim mestima).
- Prioriteti niskog stepena
- Preispitivanje mreže mernih mesta u gradu i povećanje broja mernih mesta.



- Redovna kontrola ložišta i efikasnosti sagorevanja.
- Edukacija rukovaoca kotlova o merama za smanjenje emisije štetnih materija.
- Korišćenje odgovarajućeg goriva u ložištima.
- Skladištenje uglja pod uslovima koji će sprečiti samopaljenje.
- Posvećivanje posebne pažnje pri projektovanju i izgradnji stambenih i poslovnih zgrada termo - izolaciji kao mjeri za smanjenje potrošnje goriva.
- Dnevno izveštavanje o kvalitetu vazduha, otvaranje sajta sa mernim podacima o kvalitetu vazduha.
- Stimulisanje vlasnika vozila (pri registraciji), na korišćenje gasa za pogon vozila.
- Stimulisanje i ugradnja za prečišćavanje emitovanih gasova - preko Fonda za zaštitu životne sredine opštine Leskovac.
- Edukacija stanovništva o vidovima zagađivanja vazduha, uticaju zagađenog vazduha na zdravlje i merama koji svaki stanovnik opštine može i treba da preduzme za smanjenje aero zagađenja.
- Izgradnja biciklističkih staza.

## Zemljište



Područje regiona Leskovac odavno je poznato kao pravi mozaik tipova zemljišta, formiranih pod uticajem specifičnih pedogenetskih činilaca, koji su stavili svoj pečat na izgled, proizvodne osobine i potencijalne vrednosti zemljišta.

Osnovni zadatak poljoprivredne proizvodnje je obezbeđenje što većih količina kvalitetne i zdravstveno bezbedne hrane. Iz tih razloga preuzimaju se odgovarajuće mere da bi se sprečilo eventualno zagađenje zemljišta, biljaka i hrane još tokom primarne proizvodnje. Međutim, pod različitim okolnostima dešavaju se i poremećaji koji dovode u pitanje zdravstvenu bezbednost poljoprivrednih proizvoda, te mogu direktno da ugroze zdravlje ljudi i životinja.



## Kvalitet zemljišta

Višegodišnjim ispitivanjem zemljišta u laboratoriji „Zavoda za poljoprivredu Leskovac“ u Leskovcu ustanovljeno je da je u odnosu na pre dvadesetak godina došlo do smanjenja pH vrednosti zemljišta za 0,2 - 0,3 jedinice, s jedne strane, a s druge strane došlo je do smanjenja % humusa u zemljištu, kao i do smanjenja sadržaja fosfora i kalijuma - što ukazuje da je došlo do pogoršanja kvaliteta zemljišta.

Razlog svemu ovome leži u manjoj upotrebi stajskog đubriva kao posledica opadanja stočnog fonda, kao i zbog slabe ekomske moći zemljoradnika poslednjih nekoliko godina, gde dolazi do manje upotrebe mineralnih đubriva.

## Zagađenje zemljišta

U opštini Leskovac zagađenje zemljišta započelo je kada i izgradnja prvi fabrika. U početku je to bilo neznatno zagađenje vazduha i vode, a kasnije, s porastom industrijalizacije zagađenje postaje značajno, pa i vrlo opasno po okolini biljni i životinjski svet.

Program zagađenosti zemljišta na teritoriji Leskovca može se i mora usmeriti na sledeća područja i to:

- ispitivanje zagađenosti zemljišta u zonama sanitарне zaštite leskovačkog vodovoda i
- ispitivanje zagađenosti zemljišta pored velikih saobraćajnica.

Zagađenost zemljišta teškim metalima je prisutna, posebno sa povećanjem broja motornih vozila.

## Utvrđivanja ranga prioriteta zaštite od zagađenja

Prioriteti visokog stepena prioriteta:

- Obeležavanje i evidentiranje zona zagađenja teškim metalima,
- Zabranu gajenja povrtarskih biljaka u zonama zagađenog zemljišta i
- Korišćenje vozila koja koriste bezolovni benzin i dizel.

Prioriteti srednjeg stepena prioriteta:

- Stroga kontrola primene pesticida i uvođenje knjige tretiranja biljaka,
- Zabranu korišćenja pesticida I grupe otrova,
- Primena samo registrovanih (dozvoljenih) preparata i
- Uvođenje integralnih mera zaštite u biljnoj proizvodnji.

Prioriteti niskog stepena prioriteta:

- Obeležavanje i evidentiranje jako kiselih i kiselih zemljišta,
- Evidenciranje zemljišta sa malim sadržajem humusa i malim sadržajem fosfora i
- Unošenje krečnih đubriva u zemljište.

## Javna higijena - komunalni otpad

Komunalni otpad se organizovano prikuplja i iznosi iz grada Leskovca i pojedinih naselja na teritoriji opštine. Otpad iz kolektivnih stambenih zgrada, privrednih subjekata i javnih površina se prikuplja u specijalnim sudovima. Otpad se odvozi posebnim vozilima i odlaže na privremenu deponiju «Brst» KO Podrimce. Dnevno se odloži oko 150 m<sup>3</sup> nesabijenog otpada. Kod prikupljanja i odlaganja otpada javlja se više problema: relativno velika udaljenost deponije - oko 15 km, mali broj i dotrajalost vozila, neadekvatni i dotrajali sudovi za smeće,



odlaganje bez prethodne reciklaže, odlaganje biohazardnog otpada sa komunalnim otpadom i odlaganje na divljim deponijama. Neminovnost je da mnogo toga treba učiniti kako bi se životna sredina unapredila i zaštitila, što predstavlja preduslov za bolji život. Održivi razvoj se zasniva na zaštiti životne sredine i njime se uvažava kapacitet prirode, kako bi se obezbedili resursi i usluge potrebne za život.

### **Organizovano sakupljanje i odvoženje komunalnog čvrstog otpada**

Na osnovu svih prikupljenih podataka i informacija o komunalnom čvrstom otpadu, može se oceniti:

- komunalni čvrsti otpad koji je neadekvatno tretiran predstavlja potencijalnu opasnost po zdravlje i kvalitet življenja stanovništva,
- velike varijacije u dnevnoj masi, zapremini i sastavu komunalnog otpada u toku jedne radne nedelje,
- nepravilan način privremenog odlaganja otpada ispred stambenih zona, a kao posledica nedovoljnog broja kontejnera,
- neadekvatan raspored kontejnera,
- veliki broj neispravnih kontejnera,

Za sakupljanje i odlaganje čvrstog komunalnog otpada na teritoriji grada Laskovca, kao i Jablaničkog okruga, zaduženo je "PWW" D.O.O. Leskovac, formirano od strane austrijske kompanije "PWW" i grada Leskovca kao javno-privatno partnerstvo.

Formiranjem ovog preduzeća, organizovano sakupljanje i odvoženje komunalnog čvrstog otpada u mnogome je poboljšano.

### **Privremena sanitarna deponija „Brst“**

- ne postoji izdvajanje biodegradibilnog otpada,
- odlaganje otpada vrši se bez ikakvog prethodnog tretmana i
- ne postoji reciklaža u cilju valorizacije sekundarnih sirovina.

### **Sanitarna deponija "Željkovac"**

Sanitarna deponija "Željkovac" kojom upravlja "PWW" D.O.O. Leskovac, je deo nacionalne strategije upravljanja otpadom, jer je predviđeno da se u Republici sagradi 29 regionalnih deponija, 44 sabirne stanice, 17 reciklažnih centara.

Završetkom izgradnje sanitarne deponija sa reciklažnim centrom "Željkovac", 2009. godine, Leskovac će na regionalnom nivo rešiti pitanje deponovanja komunalnog otpada

### **Čišćenje javnih površina**

- neadekvatan obim i intenzitet na nivou godišnjeg održavanja na teritoriji opštine Leskovac,
- zastarelost sredstava za rad (uglavnom manuelni rad) i
- nedovoljan broj i neadekvatan kvalitet urbane opreme koja prati ovu oblast.

### **„Divlje deponije“**

- otpad na „divljim deponijama“ ima sve predispozicije za pojavu zaraznih bolesti,
- zagadenje atmosfere, zemljišta i podzemnih voda i
- smanjenje i ugrožavanje plodnog, obradivog zemljišta.

### **Procena budućeg stanja**

Na osnovu dosadašnjih saznanja, može se očekivati:

- rast ukupne mase čvrstog komunalnog otpada,
- da morfološki sastav bude sličan sastavu u većini srednjeevropskih zemalja,
- neznatno smanjenje udela metala u čvrstom komunalnom otpadu,
- značajan rast udela veštačkih materijala (ambalaža, plastika, gume i sl.),
- skoro nepromjenjen udeo stakla i staklene ambalaže i



- porast udela hartije, papirne galanterije i drugih proizvoda od drvenih vlakana.

### **Utvrđivanja ranga prioriteta zaštite od zagađenja**

Prioriteti visokog stepena

1. Usaglašavanje domaćeg zakonodavstva sa propisima EU,
2. Uvođenje separacije otpada na deponiji,
3. Sanacija i rekultivacija „divljih deponija“ komunalnog čvrstog otpada i
4. Izgradnja sanitarno deponije komunalnog otpada „Željkovac“.

Prostor za deponovanje se nalazi u Bunibrodskoj dolini i to u njenom središnjem delu. Lokacija je udaljena od centra grada Leskovca oko 7,5 km. Dolina nije naseljena i zaklonjena je okolnim brdima. Teren se ne obrađuje i zarastao je u šiblje i nisko rastinje. Udaljenost lokacije od Auto - puta M - 1 Leskovac - Vranje je oko 0,7 km. Kod izrade tehničke dokumentacije za sanitarnu deponiju komunalnog otpada „Željkovac“ imalo se u vidu da treba obezbediti zapreminu tela deponije koja će zadovoljiti vek eksploatacije, duži od 20 godina.

Prioriteti srednjeg stepena

1. Organizovano sakupljanje i odvoženje komunalnog čvrstog otpada,
2. Javna higijena i
3. Plan sanacije kontaminiranih zemljišta opasnim otpadom.

Prioriteti niskog stepena

1. Unapređenje razmene informacija (sa iskustvima razvijenih zemalja),
2. Veće učešće privatnih kompanija i privatizacija postojećih javnih komunalnih preduzeća u procesu upravljanja otpadom,
3. Utvrditi program obavezne edukacije stanovništva o otpadu (posebno opasnom), načinu postupanja i obavezi reciklaže i
4. Uspostaviti jasno definisane sisteme kaznenih mera za generatore otpada u slučaju neadekvatnog postupanja.

### **Turistički resursi**

Leskovac sa svojom okolinom, okružen planinama, manastirima starim više od pet vekova, kanjonom reke Vučjanke, Sijarinskom banjom, arheološkim lokalitetima Justinijana Prima kraj Lebana, Skobaljić grad kraj Vučja, Brnjička kulturna grupa u basenu Južne Morave, Etno-arheološki park na Hisaru, Gradac kod Zlokutana i Nekropola u Maloj Kopašnici, i Vlasinskim jezerom, mogao bi da bude veoma primamljiva turistička destinacija na jugu Srbije. Ali nažalost, ovi potencijali su veoma malo iskorišćeni najpre zbog lošeg marketinga, na što ukazuje vrlo mali broj turista koji posećuju Leskovac.

Radan planina se nalazi zapadno od Lebana i pripada Rodopskim planinama sa najvišim vrhom Šopotom od 1409 m nadmorske visine. Njenu geološku osnovu čine silikatne stene iz paleozoika sa kristalastim škriljcima. Okružena je vencem planina koji čine Pasjača, Vidojevica, Rgajska planina i Sokolovica, koje je štite od hladnih i vlažnih struja sa severne i zapadne strane. Na istoku i jugu se otvara u Pustorečku kotlinu i sa te strane je izložena jakom sunčevom zagrevanju, što za posledicu ima topliju i blažu klimu. To je proizvelo svojevrstan

fenomen, jer se tzv. hrastov vegetacioni pojas sa klasičnih 700 m podigao na 800 m - 900 m nadmorske visine. Zahvaljujući toploj klimi na Radan planini je opstalo nekoliko endemske i reliktne biljnog vrsta, među kojima su najznačajniji ostaci prašume iz doba tercijara. Ubraja se u red pitomih planina i pogodna jeza skijaške staze.



Sedamdesetih godina je ovde izgrađen prelepi hotel koji je radio samo nekoliko godina, jer ova siromašna opština nije imalo voljno novca da tu napravi skijaški centar.

Kukavica spada u rodopske planine i nalazi se južno od Leskovca. Najviši vrh je Vlajna na 1442 m nadmorske visine. Venac svih vrhova, sa dolinom Goleme reke, deli planinu na dva dela - severni na kome nema naselja i južni u čijim se delovima javljaju sela. Kukavica je dugo vremena pogranična zona i veoma važno vojno uporište. Danas se na vrhu Vlajna nalazi meteorološka stanica i vojni objekti, a od nekadašnjih rimske i turske naseobina je malo šta ostalo.

Sličnu sudbinu kao i hotel na Radan planini, doživeo je i glamurozni planinarski dom na Kukavici, u čijem podnožju se na reci Vučjanki nalazi druga po redu izgrađena hidrocentrala u Srbiji. Dobro očuvana postrojenja još uvek proizvode struju, a leskovačka „Elektrodistribucija“ je u njenom sklopu opremljenih nekoliko soba za prenoćište visokih delegacija. Iznad centrale se nalazi živopisni kanjon Vučjanke, jedinstveno čudo prirode, koga leskovačke nevladine organizacije godinama pokušavaju da smeste na vrh liste turističkih atrakcija Srbije.



Dvadesetak kilometara od Leskovca, u ataru sela Jašunja, smeštena su dva jedina manastira u Jablaničkom okrugu - ženski **manastir Presveta Bogorodica**, koga su podigle monahinje plemenitog grčkog roda i muški manastir Svetog Jovana, delo ruku Andronika Katakuzena sa braćom. Manastiri, koji su okruženi gustim nepreglednim šumama, stari su preko 500 godina, a niko ne može da ostane ravnodušan pred freskama, kojima je oslikana i spoljašnjost muškog manastira.

**Sijarinska banja** se nalazi u Opštini Medveđa, 52 km od Leskovca, na ukrštanju puteva Leskovac - Priština, na obalama reka Jablanice i Banjske, u podnožju planine Goljak. Banja je uvučena u klisuru i poseduje 18 izvora mineralne vode različitog sastava sa temperaturama od 32 do 72°C. Posebnu lepotu i atrakciju predstavlja gejzir tople vode, jedinstven u Evropi, čija visina dostiže i do 8 m, a pored koga je izgrađen kompleks manjih bazena i fontana.



Na 30 km od Leskovca, na uzvišici prema Radan planini nalazi se uređeni arheološki likalitet **Caričin grad (Justinijana Prima)**, iz šestog veka nove ere, za koji se smatra da je rodni grad rimskog imperatora Justinijana I. Grad se sastoji od tri arhitektonske celine koje su opasane bedemima. Na najuzvišenijem delu je akropolj koji je bio u službi arhiepiskopije. Na njemu se nalazi najveća crkva Caričinog grada - episkopska bazilika i palata u kojoj je stolovao arhiepiskop, krstionica i, kako se prepostavlja, škola za obučavanje vernika. Gornji grad se prostire oko Akropolja. On je dvema ulicama podeljen na četiri kvarta. Na mestu gde se ulice seku nalazi se kružni trg. U kvartovima su centralne tačke bile crkve. Duž ulica nalazile su se zanatske i trgovачke radnje, javne građevine, stambeni objekti. Donji Grad se prostire južno od Gornjeg Grada na najnižoj terasi. U Donjem Gradu su do sada otkriveni sakralni objekti, objekti javnog karaktera i stambena četvrt.





Spomen Park predstavlja memorijalni kompleks na istočnoj padini Hisara izgrađen 1971.godine



**Skobaljić grad** se nalazi na vrhu stenovitog grebena planine Kukavice na levoj obali kanjona reke Vučjanke, 18 km od Leskovca. Za kulturno dobro proglašen je 1986. godine. Grad se sastoji od Gornjeg, Donjeg grada i podgrađa koje se prostire na istočnoj strani. Zahvata površinu od 2h. Najmoćniji bedemi se nalaze na zapadu, a na severu se nalazi odbrambeni rov. Gornji Grad je kvadratnog oblika sa oko 400 kvadrata površine i u njemu je sačuvan moćan kulturni sloj. Dve kule su dijagonalno postavljene. Manja kula se nalazi pored kapije koja vodi u Donji grad a veća – Donžon kula se nalazi u SZ delu i njeni zidovi su očuvani do visine prizemlja. Na ovom prostoru pronađeni su fragmenti grnčarije iz perioda III-I veka p.n.e. u sloju rušenja zida građenog od kamena povezanog blatom. Sloj je datovan republikanskim denarom iz 100. godine p.n.e. To su ostaci tvrđave iz predimskog vremena. Mlađa faza utvrđenja potiče iz ranovizantijskog vremena iz VI veka. Sačuvani su delovi bedema građeni od kamena i maltera. Ovaj bedem je oštećen – presečen bedemom s kraja XIV i prve polovine XV veka. Donji Grad sa podgrađem veličine 1400 kvadrata se prostire istočno od Gornjeg Grada i prati konfiguraciju terena. Istraživanja su vršena na severnom, najnižem delu, na mestu gde se prepostavlja da je bila kapija, koja nažalost nije otkrivena. Na istočnoj strani otkriveni su ostaci kule koja je zidana u mešovitoj tehnici od opeke i kamena i pripada ranovizantijskom vremenu.

**Arheološki lokalitet Hisar** u Leskovcu nalazi se na kraju izdužene kose, na međi plodnih dolina reka Jablanice i Veternice, na nadmorskoj visini od 310m. Zahvaljujući povoljnom strategijskom položaju, s jedne strane, i blagim padinama usred plodne leskovačke kotline, s druge strane, naseljavan je od praistorije pa do danas. Otkriven je veliki broj arhitektonskih i drugih objekata, mnoštvo keramičkog materijala, novca i veliki broj arheoloških predmeta od metala, stakla, kosti i kamena koji dokumentuju život dug sedam milenijuma na





Hisaru– odnosno u Leskovcu. Ostaci najstarijih naselja potiču iz srednjeg i mlađeg neolita. Hisar je naseljavan i tokom svih perioda metalnog doba: bakarnog srednjeg bronzanog doba gvozdenog doba. Otkrivani su ostaci utvrđenja iz kasnoantičkog doba – IV vek n.e. i ranovizantijskog doba – VI vek n.e. kao i srpskog srednjeg veka i turskog perioda. Pored naselja i utvrđenja otkriveni su i delovi nekropola iz ranovizantijskog doba i srpskog srednjeg veka – XII-XIII vek.

**Lokalitet Gradac** nalazi se blizu sela Zlokućana kraj Leskovca. Nalazi se iznad ušća Jašunske reke u Južnu Moravu. Svojim prirodnim položajem brežuljak je poslužio kao baza za podizanje naselja na najširem zaravnjenom platou koji ima blagi pad prema severozapadu. Materijal nađen ovde pripada vinčansko-pločničkoj fazi (mladi neolit) sa obiljem elemenata ranog bronzanog doba juga.

Na pola puta od Leskovca prema Grdelici, u selu Mala Kopašnica otkrivena je rimska nekropola sa grobovima spaljenih pokojnika. Nekropola je pripadala naselju koje je živelo u II i u prvim godinama III veka n.e. Luksuzni grobni nalazi govore o velikom bogatstvu naselja. U svim grobovima su pronađeni bronzani novčići, keramičko posuđe, nakit od staklene paste i zlata, oružje, alat itd. Zlatan nakit ukazuje na veoma razvijenu zanatsku radinost ovoga kraja u vreme Rimskog carstva. Prepostavlja se da je ovo naselje opustošeno u šestom veku nove ere.

**Vlasinsko jezero** se nalazi na 70 km od Leskovca, na 1213 m nadmorske visine i najveće je i najviše veštačko jezero u Srbiji sa površinom od 16 km<sup>2</sup>. Okruženo je planinama Vardenik, Gramada i Čemernik. Ono što je specifično za Vlasinsko jezero su takozvana plutajuća ostrva, koja nastaju pri dizanju vodostaja jezera. Ostrva su od treseta, što je posledica vekovnog raspadanja mahovina tresetnica.

U selu Strojkovce blizu Leskovca se nalazi prvi muzej tekstila koji je smešten u jednoj staroj vodenici.

U samom centru grada nalazi se nekoliko kuća koje su pod zaštitom države i čiji je životni vek duži od 120 godina. To su Šop-Đokićeva kuća, kuća Bore Dimitrijevića-Piksle, Tonkićeva palata...

Sve ovo predstavlja pravo blago juga Srbije i Leskovca kao administrativnog centra i sve ovo obećava da u nekom narednom periodu Leskovac vidimo kao turistički razvijen grad.

Za razvoj leskovačkog turizma zadužena je **Turistička organizacija Leskovca** (TOL). Turistička organizacija se bavi promocijom i unapređenjem turizma na teritoriji opštine Leskovac. Aktivnosti su podeljene u tri kategorije:

1. informativno-propagandne i promotivne (organizacije specijalnih radio i Tv emisija o turizmu, nastupi na sajmovima i berzama turizma, servisiranje ajta sa turističkim informacijama...),
2. izdavačka delatnost (izdavanje turističkih vodiča i informatora za okrug i opštinu, izrada turističkih i promo filmova, planova grada, razglednica, suvenira sa obeležjima grada i okoline...) i
3. manifestacije (organizacija privredno-turističke manifestacije «Roštajljada» i kumturno-zabavne manifestacije «Leskovačko leto»...)

### Leskovačko leto

Leskovačko leto je kulturna manifestacija koja se svakog leta održava u Leskovcu pod organizacijom Turističke organizacije Leskovca. Tokom trajanja ove manifestacije, glavna ulica u gradu je zatvorena za automobile, a u dvorištu Šop-Đokićeve kuće održava se veliki broj priredbi na kojima učestvuju razna udruženja, klubovi, kulturnoumetnička društva i poznate leskovačke estradne ličnosti. Takođe se održava veliki broj izložbi, promocija, modnih revija, turnira...





Roštiljijada – sajam roštilja



118





Roštiljijada se održava svake godine u drugoj nedelji septembra, već 20 godina. Za sedam dana, koliko traje, manifestaciju poseti više od 300.000 posetilaca iz Srbije i inostranstva i tako je svrstava u sam vrh turističkih pripredbi u Srbiji. Ovu manifestaciju prati veliki niz dešavanja kao što su vatromet, pravljenje najveće pljeskavice za Ginisovu knjigu rekorda, takmičenje u brzom jedenju ljutih papričica, mnogobrojni koncerti poznatih estradnih umetnika, pripredbe kulturnoumetničkih društava iz zemlje i inostranstva...



## Broj posetilaca

**Tabela 98. Broj i struktura turista i ostvarenih turističkih noćenja, 2005.**

		Opština	Okrug	Srbija
Broj turista	ukupno	10296	17271	2006488
	domaći	7786	14674	1537646
	strani	2510	2597	468842
Broj noćenja	ukupno	21880	76454	6592622
	domaći	18194	72474	5577310
	strani	3680	3980	1015312
Prosečan broj noćenja	ukupno	3.8	6.4	5.8
	domaći	2.3	4.9	3.6
	strani	1.5	1.5	2.2

## Smeštajni kapaciteti

### Hotel «Beograd»

Adresa: Leskovac, Bulevar oslobođenja 66 Telefoni: 016/252-042,251-094



Raspolaže sa TV salom, diskotekom, gril-salom, restoranom i banket salom. Kapacitet: 47 jednokrevtnih soba, 53 dvokrevetne sobe, 10 trokrevetnih i četiri apartmana. Pogodan je za velika slavlja, a poznat je po veštim i nadaleko čuvenim majstorima kulinarstva.



### Garni Hotel «Đermanović»

Adresa: Učitelja Josifa 19, Telefoni: 016 242-456; 237-731; 231-063;



Nalazi se u samom centru Leskovca, počeo je sa radom 02.07.2007. godine, svojom izgradnjom doprineo je formiranju modernog lika Leskovca.

Hotel raspolaže sa 8 soba i 5 apartmana. Sve su sobe luksuzno opremljene, TV-sat, klimom, mini barom, internet konekcijom, telefonom, i ostalim pratećim sadržajem koji čini hotel priјatnim i za najzahtevnije korisnike. U sklopu hotela je restoran u kome se služe najraznovrsniji specijaliteti domaće i strane kuhinje. Sa vinskom kartom 40 raznih vrsta vina.

### Pansion restorana «Groš»

Adresa: Svetozara Miletića BB, Leskovac. Telefoni 016/ 254-552, 64-672,231-212



Kapacitet: 130 ležajeva u jednokrevetnim, dvokrevetnim i trokrevetnim sobama.

Sobe su klimatizovane i opremljene TV-om, mini barom i kupatilom. 24 časa čuvani parking, 24 časovni sobni servis.

Rastoran je kapaciteta 450 gostiju.

### Hotel «HajatS»

Tel.016/46-159,222-510,222511



Kapacitet: 50 ležaja u 6 apartmana, tri trokrevetne, 4 jednokrevetne i ostalo su dvokrevetne sobe.

### Motel «Pobeda» u Predejanu

Adresa: Omladinska bb, 16.222 Predejane (Autoput Beograd - Skoplje na ulazu u Predejane).  
Telefoni 016/836-116, 836-131, fax: 016/836-293; recepcija 836-120, 836-132



Kapacitet: 25 dvokrevetnih soba, tri apartmana.



**Tabela 99. Smeštajni kapaciteti, 2007.**

Destinacija	Broj smeštajnih objekata	Broj kreveta
Hotel "Beograd"	1	160
Hotel "Hajat S"	1	50
Garni hotel "Đermanović"	1	30
Pansion restoran "Park"	1	38
Pansion restoran "Groš"	2	130
Pansion "Perla"	1	17
Hotel "Vlaina"	1	38
Motel "Pobeda" - Predejane	1	559
<b>UKUPNO</b>	<b>9</b>	<b>522</b>

## Kultura

### Kulturne institucije i organizacije

Po broju kulturnih ustanova, institucija i udruženja Leskovac je u vrhu gradova u Srbiji. Međutim, po njihovoj materijalnoj opremljenosti to nije. U tom smislu, nedostaju gradu Leskovcu objekti koji će biti namenski i odgovarati specifičnim potrebama: istorijski arhiv, biblioteka, reprezentativna dvorana za velike kulturne događaje, umetnička galerija, koncertna sala i dr.

Za redovno odvijanje kulturnih aktivnosti na raspolaganju su 5 domova kulture, jedan u Leskovcu i ostali na širem području grada.

Od kulturnih institucija i organizacija u Leskovcu izdvajamo sledeće:

#### NARODNO POZORIŠTE LESKOVAC



Osnovna delatnost Narodnog pozorišta u Leskovcu je umetničko književno stvaralaštvo i scnska umetnost. Počeci pozorišnog života u Leskovcu datiraju iz daleke 1896. godine, kada je Radoje

Domanović, ondašnji profesor Gimnazije formirao diletansku družinu nazavavši je "Gradsansko Pozorište Jug Bogdan". Iste godine izведен je komad "Boj kosovski" autora Matije Bana. Pozorišna družina je prestala da radi 1898. godine odlaskom Domanovića iz Leskovca.



## Kulturni centar



Leskovački Kulturni centar je javna ustanova u oblasti kulture. Osnivač ustanove je Opština Leskovac. Nalazi se u Leskovcu u ul. Bulevar oslobođenja br. 101. Osnovna delatnost Ustanove je rad u kulturi što podrazumeva sve vidove prezentacije umetničkih dela, organizovanje književnih i naučnih tribina, edukaciju mladih, izdavačku delatnost, delatnost prikazivanja pozorišnih i filmskih predstava i sl.

## Narodni muzej

Narodni muzej u Leskovcu osnovan je 2. maja 1948. godine sa ciljem da prikuplja, obrađuje, čuva i izlaže muzejsku građu vezanu za prošlost leskovačkog kraja. Muzej je bio smešten u adaptiranoj kući Bore Dimitrijevića Piksle sve do 10. maja 1974, kada je otvorena nova zgrada, čijim su se puštanjem u rad stekli pravi uslovi za dalji razvoj muzejske delatnosti. Muzej je ustanova kompleksnog tipa koja u svom sastavu ima više odeljenja: za arheologiju, istoriju, istoriju umetnosti, etnologiju, konzervaciju. U sklopu muzejske zgrade nalaze se stalna postavka, galerija, sala za naučne skupove i stručna biblioteka sa preko 14.000 naslova.





### **Centar za ekonomiku domaćinstva Danica Vuksanović**



Osnovna delatnost Centra za ekonomiku je:  
 unapređenje kulture ishrane, odevanja, stanovanja i savetovališta za higijenu, negu i zaštitu kože lica i tela sa estetskim obrazovanjem za kozmetiku i demonstraciono potrošački centar,  
 rad na unapređivanju individualne i društvene ishrane putem predavanja, seminara za pravilnu ishranu, seminara za ishranu trudnica, dojilja, odojčadi i dece, seminara za konzerviranje voća i povrća, dijetalne ishrane, i izložbe pravilne ishrane,  
 stručno ospozobljaanje građana za rad i potrebe u objektima društvene ishrane, izdavanje uverenja o završenom kursu pravilne ishrane,  
 izdavanje uverenja o završenim kursevima,

### **Narodna biblioteka Radoje Domanović**



Na inicijativu odbora za prosvetni rad u Leskovcu je 1869. godine otvorena prva čitaonica. Posle oslobođenja od Turaka 1879. godine osnovana je Narodna čitaonica pod nazivom "Ujedinjenje", njen osnivač smatra se nastavnik gimnazije Luka Dožuljić, koji je bio prvi upravnik. Početni fond iznosio je 12 knjiga. Bilo je učlanjeno 76 Leskovčana, podeljenih u dve klase, prema visini članarine. Članovi koji su plaćali 1 dinar, pripadali su prvoj klasi, a druga klasa plaćala je pedeset para mesečno.

**Tabela 105. Broj bioskopa, bioskopskih sedišta, projekcija i posetilaca, 2005.**

	Opština	Okrug	Srbija
Broj bioskopa	1	2	120
Broj sedišta u bioskopskim salama	170	687	48398
Broj projekcija	241	248	59173
Broj posetilaca	5947	6915	1720223
Iskorišćenost bioskopskih sala (%)	14.6	15.6	7.1
Broj posetilaca na 1000 stanovnika	4	3	25



## Lokalni razvoj u relaciji sa regionalnim strateškim dokumentima

Grad Leskovac je učestvovao u realizaciji sledećih međunarodnih programa:

Program: SSMIRP 1, donator: UNDP, WB  
Program: SSMIRP 2, donator: UNDP, WB  
Program: MIR 1, donatori: EAR, UNDP  
Program: MIR 2, donatori: EAR, UNDP  
Program: CRDA, donator: USAID  
Program: SLGRP, donator: USAID  
Program: SCOPES, donator: USAID  
Program: MEGA, donator: USAID  
Program: Agrobiznis, donator: USAID  
Program: Compete, donator: USAID  
Program: RSEDP, donator EAR  
Program: Exchange, donator EAR  
Program: Exchange 2, donator EAR  
Program: Neighbourhood programme, donator EAR

Grad Leskovac ima direktnog iskustva u participativnom procesu koji je uključivao zainteresovane strane i građane tokom izrade sledećih strateških dokumenata:

Projekat: Strategija održivog razvoja Jablaničkog i Pčinjskog okruga, donator: UNDP  
Projekat: Strategija održivog razvoja opštine Leskovac, donator: UNDP  
Projekat: Program razvoja opštine Leskovac 2004-2008, donator: UNDP  
Projekat: Izmene i dopune programa razvoja opštine Leskovac 2004-2008, donator: UNDP  
Projekat: Program razvoja grada Leskovca 2009-2013 je u fazi izrade. Skupština grada Leskovca je donela odluku o izradi Programa razvoja grada Leskovca. Program razvoja grada Leskovca 2009-2013 radi Fond za razvoj opštine Leskovac, Sektor za lokalni ekonomski razvoj u saradnji sa USAID MEGA Programom.

Grad Leskovac je do sada završio i/ili realizovao sledeće planove:

- Generalni urbanistički plan opštine Leskovac do 2010 godine, izrađen i usvojen 1992.godine
- Izmene i dopune generalnog plana grada Leskovca do 2010. godine, izrađen marta 2008. godine
- Lokalni ekološki akcioni plan, usvojen juna 2005.godine
- Program razvoja opštine Leskovac 2004-2008, izrađen marta 2004 godine.
- Izmene i dopune Programa razvoja opštine Leskovac, usvojen je 09.05.2007.godine.